

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2011/143

Karar Sayısı : 2013/18

Karar Günü : 17.1.2013

R.G. Tarih-Sayısı : 12/7/2013-28705

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Emine Ülker TARHAN ve Muharrem İNCE ile birlikte 115 milletvekili

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Yozgat İdare Mahkemesi (E.2012/31)

DAVA VE İTİRAZIN KONUSU : 24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A- İlk ve esas incelemelerinde 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 59. ve 60. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın reddine,

B- 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 102. ve 103. maddeleri dışındaki tüm maddeleri ile eki cetvel ve listelerin,

C- 1- 9. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (4) numaralı fıkrasının,

2- 13. maddesiyle 9.6.1930 günlü, 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen "*Kaymakam adaylığı yazılı sınavına daha önce mülakatta üç kez başarısız olanlar katılamazlar.*" biçimindeki cümlelerin,

3- 16. maddesiyle değiştirilen 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 85. maddesinin,

4- 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının;

a- Birinci cümlesinde yer alan "*...ile diğer niteliklere...*" ibaresinin,

b- İkinci cümlesinin,

5- 19. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'un 55., 82., 84. ve Ek 28. maddelerinde yapılan değişikliklerin,

6- 20. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 22'nin ikinci fıkrasının,

7- 21. maddesiyle 19.6.1976 günlü, 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısmının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümlelerin,

8- 29. maddesiyle değiştirilen 10.10.1984 günlü, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinin,

9- 57. maddesinin;

a- (a) bendiyle 4.1.2002 günlü, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasında yapılan değişikliğin,

b- (b) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (g) fıkrasının birinci cümlesinde yapılan değişikliğin,

c- (c) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (h) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişikliğin,

10- 58. maddesiyle 4734 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 12'nin,

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 5., 7., 8., 10., 36., 70., 87., 91., 128. ve 167. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

I- REDDİ HÂKİM, İPTAL DAVASI VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İLE İTİRAZ BAŞVURUSUNUN GEREKÇELERİ

A- Reddi Hâkim, İptal ve Yürürlüğün Durdurulması İstemlerini İçeren Dava Dilekçesinin Gerekçe Bölümü Şöyledir:

"HAKİMİN REDDİ TALEBİ

Anayasanın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36 ncı maddesinde, "adil yargılanma hakkı" düzenlenmiş; 138 inci maddesinde ise, "Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler." denilmiştir.

Yargıçların bağımsızlığına gerekçe oluşturan, Anayasa, yasa ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm vermesine ilişkin bu kuraldan yargıçların tarafsızlığı anlaşılmalıdır. Yargıçlara yönelik "meslek ahlaki standartlarını" oluşturmak amacıyla belirlenen ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 27.06.2006 gün ve 315 sayılı kararıyla benimsenen, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun 23 Nisan 2003 tarihli oturumunda kabul ettiği 2003/43 sayılı "Birleşmiş Milletler Bangolar Yargı Etiği İlkeleri"de yargıcın bağımsızlığı ile tarafsızlığına ilişkin bağlayıcı hükümler içermektedir.

Birleşmiş Milletler Bangolar Yargı Etiği İlkelerinin “Bağımsızlık” ve “Tarafsızlık” değerleri şöyledir:

“Değer 1: BAĞIMSIZLIK

İlke: Yargı bağımsızlığı, hukuk devletinin ön koşulu ve âdil yargılanmanın temel garantisidir. Bundan dolayı hâkim, hem bireysel hem de kurumsal yönleriyle yargı bağımsızlığını temsil ve muhafaza etmelidir.

Uygulama:

1.1 Hâkim, doğrudan ya da dolayısıyla her hangi bir sebeple ya da her hangi bir yerden gelen müdâhale, tehdit, baskı, teşvik ve tüm hâricî etkilerden uzak, hâkimin olayları değerlendirmesi temelinde, vicdânî hukuk anlayışı ile uyum içerisinde bağımsız olarak yargısal işlevini yerine getirmelidir.

1.2 Hâkim, genelde toplumdan, özeldde ise karar vermek zorunda olduğu ihtilâfın taraflarından bağımsızdır.

1.3 Hâkim, yasama ve yürütme organlarının etkisi ve bu organlarla uygun olmayan ilişkilerden fîilen uzak olmakla kalmayıp, aynı zamanda öyle görünmelidir de.

1.4 Hâkim, yargısal görevlerini yerine getirirken, tek başına karar vermek zorunda olduğu hususlarda diğer yargıçlardan da bağımsızdır.

1.5 Hâkim, yargının kurumsal ve eylemsel bağımsızlığını sürdürmek ve arttırmak için, yargısal görevlerinin ifasına yönelik koruma tedbirlerini almalı ve bunları artırmalıdır.

1.6 Hâkim, yargı bağımsızlığını sürdürmede esas olan yargıya yönelik kamusal güveni güçlendirmek amacıyla, yargı etiği ile ilgili yüksek standartlar sergilemeli ve bunları ilerletmelidir.

Değer 2: TARAFSIZLIK

İlke: Tarafsızlık, yargı görevinin tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmesinin esasıdır. Bu prensip, sadece bizâtihi karar için değil aynı zamanda kararın oluşturulduğu süreç açısından da geçerlidir.

Uygulama:

1. Hâkim, yargısal görevlerini tarafsız, önyargısız ve iltimassız olarak yerine getirmelidir.

2. Hâkim, mahkemede ve mahkeme dışında, yargı ve yargıç tarafsızlığı açısından kamuoyu, hukuk mesleği ve dava taraflarının güvenini sağlayacak ve artıracak davranışlar içerisinde olmalıdır.

3. Hâkim, duruşma ve karar aşamalarında, kendisini yargılamadan zorunlu olarak el çektirecek olasılıkları makul ölçüler içerisinde asgariye indirecek şekilde hareket etmelidir.

4. Hâkim, önündeki bir dava veya önüne gelme ihtimâli olan bir konu hakkında, bilerek ve isteyerek; yargılama aşamasının sonuçlarını veya sürecin açıkça âdilânelik vasfını makul ölçüler çerçevesinde etkileyecek veya zayıflatacak hiçbir yorumda bulunmamalıdır. Ayrıca hâkim, her hangi bir şahsın ya da meselenin âdil yargılanmasını etkileyebilecek alenî olsun veya olmasın her hangi bir yorum da yapmamalıdır.

5. Hâkim, tarafsız olarak karar veremeyeceği durumda veya makul olarak düşünme yeteneği olan bir kişide tarafsız olarak karar veremeyeceği izlenimi yaratması halinde, yargılamanın her hangi bir aşamasına katılmaktan çekinmelidir. Sınırlı sayıda sayılmamakla birlikte bu durum aşağıdaki ihtimâllerde söz konusu olur:

6. Hâkimin, yargılama aşamasında delil kâbilinden tartışılan olaylarla ilgili kişisel bir bilgiye sahip olması veya davanın bir tarafıyla ilgili gerçek bir önyargı veya tarafgirlik içerisinde olması veya,

7. Hâkimin ihtilâf konusu davada, olaya ilişkin bir tanıklığının olması ya da daha önceden bu konuda avukat olarak hizmet vermiş olması veya,

8. Hâkim ya da hâkimin ailesinden birisinin ihtilâf konusu dava sonuçlarıyla ilgili ekonomik bir çıkarının olması. Davaya bakmaya devam edecek yeni bir mahkemenin kurulamaması halinde veya hiçbir şeyin yapılmamasının durumun aciliyeti nedeniyle ciddi şekilde adaletsizliğe yol açacağı halde hâkime, görevden el çektirmek gerekmez.”

Birleşmiş Milletler Bangolar Yargı Etiği İlkelerinin yukarıda aynen yer verilen “Bağımsızlık” ve “Tarafsızlık” değerleri hiçbir yoruma ve ek açıklamaya ihtiyaç göstermeyecek derecede açıktır.

Kamuoyunda Wikileaks belgeleri olarak bilinen ve bir internet sitesinde (http://www.wikileaks.ch/origin/186_18.html) yer alan 03 ANKARA 4862 kodlu yazıda, “ 4. (C) Kapsamlı reformların önde gelen savunucularından, Anayasa Mahkemesi Hakimi Haşim Kılıç, 1 Ağustos tarihinde bize özel olarak CHP’nin mevcut problemleri için kendini suçlaması gerektiğini aktarmıştır. CHP, muhalefet etmek görüntüsünü vererek ya da çok çekişme yarattıktan sonra isteksizce “her şeyi” – demokrasi yanlısı ortaya atılan tüm reformları - kabul ederek, kendisi için prensipsiz ve erişilemez bir imaj yaratmakta. CHP, Hükümet doğru şeyi yapsa bile, sanki tek işinin AK Parti Hükümetinin yaptığı her şeye muhalefet etmek gibi davranmak olduğunu söylemiştir. Bu da seçmenleri kaçırıyor demiştir.” ifadeleri yer almaktadır.

Kamuoyuna yansıyan ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Haşim Kılıç tarafından da yalanlanmayan belgeye dayalı bilgilere göre, Sayın Başkanın Cumhuriyet Halk Partisi hakkında Amerika Birleşik Devletlerinin Ankara Büyükelçiliği yetkililerine olumsuz değer yargılarında bulunduğu anlaşılmış, bu konudaki gizli görüşmenin kamuoyuna yansımaları ile de

Sayın Başkanın Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu bir davada tarafsız karar veremeyeceği izlenimi doğmuştur.

Yasama ve yürütme organlarının siyasi söylemlerinden ve bu organlarla uygun olmayan ilişkilerden fiilen uzak olmakla kalmayıp, aynı zamanda öyle görünmesi de gereken bir yüksek yargıcın, hem de yabancı bir ülkenin Büyükelçiliğine iç siyasete ilişkin değerlendirmelerde bulunmasındaki tuhaf ötesi gariplik bir yana, yasaları, yasa gücünde kararnameleri, TBMM İçtüzüğünü, Anayasaya şekil ve esas bakımından; Anayasa değişikliklerini ise şekil bakımından denetlemek ve bireysel başvuruları karara bağlamakla Anayasal olarak görevli Anayasa Mahkemesinin bir üyesinin, TBMM'nin çıkardığı yasaları, yasa gücünde kararnameleri, TBMM İçtüzüğünü ve Anayasa değişikliklerini gerek gördüğü durumlarda Anayasa Mahkemesine taşımakla Anayasal olarak yetkilendirilmiş Anamuhalefet Partisi hakkında şikayetvari olumsuz görüş beyan etmenin de ötesinde, hiç kimseyi yüceltmeyecek sözler söylemesi; yargıcın bireysel bağımsızlığını koruyamadığını, karar vermek zorunda olduğu ihtilafın taraflarından bağımsız kalamadığını, sadece bizatihi karar için değil, aynı zamanda kararın oluşturulduğu süreç açısından da geçerli olan tarafsızlık ilkesiyle bağdaşmayan eylemler içinde bulunduğunu, mahkemede ve mahkeme dışında, yargı ve yargıç tarafsızlığı açısından kamuoyu, hukuk mesleği ve dava taraflarının güvenini sağlayacak ve artıracak davranışlar içerisinde bulunmadığını; önüne gelme ihtimâli olan davalar hakkında, yargılama aşamasının sonuçlarını veya sürecin açıkça adilanelik vasfını makul ölçüler çerçevesinde etkileyecek veya zayıflatacak yorumlarda bulunduğunu, hiçbir yoruma ihtiyaç göstermeyecek açıklıkta ortaya koymaktadır.

Somut olayda, ekte yer alan belgeler ve bu belgeler çerçevesinde kamuoyu önünde yapılan aleni tartışma ve değerlendirmeler karşısında, Sayın Başkan Haşim Kılıç'ın derin bir sessizliğe bürünerek, usulen yalanlama yoluna dahi gitmemiş olması, kamuoyunda ABD Ankara Büyükelçiliğine Cumhuriyet Halk Partisini şikayet eder mahiyetteki sözleri söylediği ve olumsuz değerlendirmelerde bulunduğu ve dolayısıyla davanın bir tarafıyla ilgili gerçek bir önyargı veya tarafgirlik içerisinde olduğu şeklinde anlaşılmış ve Sayın Haşim Kılıç'ın Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu işbu davada bir yargıç tarafsızlığı ile karar veremeyeceğine ilişkin ciddi kuşkuşların yerleşmesine yol açmıştır.

25 Nisan 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin 49 ncu Kuruluş Günü Töreninde yapılan açılış konuşmasındaki şu sözler de Sayın Haşim Kılıç'a aittir:

“Anayasanın 175 inci maddesinde Anayasa değişikliği için öngörülen nitelikli çoğunluk anlayışının içinde, uzlaşmaya dönük örtülü bir yaklaşım olduğu düşünülebilirse de, bu, çoğunluğu elde edenlerin azınlıkta kalan diğer görüşleri ve farklılıkları yok sayma, dışlama ya da dayatma yolunu haklı kılamaz. Ancak, nitelikli çoğunluk dışındaki görüş sahiplerinin de bu gücü bloke etme, etkisizleştirme gibi davranış sergilemelerine de izin verilemez. Doğal hukukla örtüşen evrensel değerler üzerinde geniş katılımlı bir iradeyi oluşturmak zor değildir. Yeter ki demokrasinin müzakere imkânlarından faydalanarak çözüm bulma iradesi samimiyetle ortaya konulabilsin. Toplumun tanıklığında ortaya konulan bu samimi duruşlar, çoğunlukçu, dayatmacı ve “ben yaptım oldu” noktasındaki düşünce sahiplerinin haksızlığını açıkça ortaya koyacaktır. Siyaset kurumları, geçmişte yaşanan fahiş hatalarla hesaplaşarak,

sorunlara çözüm önerilerini cesaretle sunabilmelidirler. Ümit ediyorum ki bu gayret, Anayasa Mahkemesi'ne dava açmak suretiyle sorun çözme kolaycılığını da ortadan kaldıracaktır.”

Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanı Haşim Kılıç'a göre, Anayasanın 175 inci maddesinde aranan nitelikli çoğunluk, uzlaşmaya dönük açık bir kural değil, sadece örtülü bir yaklaşım olarak düşünülebilir ve Anayasal olarak yetkilendirilmiş Anamuhalefet partisinin, siyasal iktidarın çoğunlukçu, dayatmacı ve “ben yaptım oldu” anlayışıyla çıkardığı yasal düzenlemeleri, iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine götürmesi, “Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaycılığı”dır.

CHP'nin Anayasa Mahkemesine dava açmasına ilişkin olarak kamuoyunda kahve sohbeti düzeyinde sürdürülen güncel siyasi tartışmalar esnasında, sadece Anayasa Mahkemesine iptal davası açma yetkisi bulunan Anamuhalefet Partisini aşağılamayı ve toplum nezdinde itibarsızlaştırmayı değil, aynı zamanda Başkanı olduğu Yüksek Mahkemenin demokratik sistem içindeki işlevi ile Anayasal varlık nedenini de sorgulayan bu sözleri, herhangi bir siyaset insanı değil, Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanı söyleyebilmiştir. Dahası bu sözler, günümüz Türkiye'sinin kâbusu olduğu üzere, dostlar arasında yapılan özel bir sohbetin ortam veya telefon dinlemesi suretiyle elde edilmesi ve medyaya servisi yoluyla kamuoyuna yansımamış; yazılı ve görsel tüm medyanın takip ettiği Yüksek Mahkemenin 49 ncu Kuruluş Günü Töreninde -6223 sayılı Yetki Yasasının siyasal iktidarın sayısal çoğunluğuna dayalı olarak kabul edildiği 06.04.2011 tarihinden 20 gün sonra 25.04.2011 tarihinde yapılmıştır.

Demokratik siyasal sistemlerde bir siyasi partinin muhatabı, diğer siyasi partilerdir. Bu bağlamda, herhangi bir siyasi parti hakkında siyasi değerlendirme, eleştiri ve suçlamaları yapacak olanların da halkın oylarına talip olan diğer siyasi partiler olacağına kuşku yoktur. Anayasasında demokratik hukuk devleti ile kuvvetler ayrılığı ilkelerini benimsemiş ve yargıç bağımsızlığı ile tarafsızlığına yer vermiş bir ülkede, Anayasa Mahkemesi Başkanının herhangi bir siyasi partiyi bırakınız suçlamayı, eleştirmesi dahi hiçbir şekilde mümkün olamaz. Hele bu suçlamanın, Başkanı olduğu Mahkemenin demokrasilerdeki işlevi ile varlık nedenini de yok sayarak Anayasa Mahkemesine dava açmak gibi Anayasal bir hakkın kullanımı, muhalefet görevinin bir parçası ve temel hak ve özgürlükler ile halkın çıkarlarını korumanın gereği ile ilgili olması, açıklanabilir olmanın uzağındadır.

Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanının amacı ve hedefi, “kör kör parmağım gözüne” kadar açık ve herhangi bir yoruma ihtiyaç duymayacak kadar belirgin bir şekilde Anamuhalefet Partisini, “Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaycılığı” ile suçlaması; hukuksal konumu ve statüsü ile mesleki deneyimi göz önüne alındığında, ancak, Anamuhalefet Partisine karşı alt benliğe yerleşmiş katı önyargının, üst benliğin kontrol işlevini parçalayarak açığa çıkacak derecede güçlü olmasıyla mümkün olabilir ve bu durum tarafsızlığın yitirildiğinin en belirgin göstergesidir.

Öte yandan, Sayın Haşim Kılıç Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçildiği 1990 yılından bu yana, Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi veren 9 adet yetki yasasının iptali başvurularına üye ve başkan sıfatıyla katılmıştır.

Bu Yetki Yasaları ve Anayasa Mahkemesi kararları ile Sayın Haşim Kılıç'ın kullandığı oylar şöyledir:

1) 06.06.1991 günlü ve 3755 sayılı Yetki Kanununun iptali için Sosyaldemokrat Halkçı Parti'nin açtığı davada, AYM 12.12.1991 günlü ve E.1991/27, K.1991/50 sayılı Kararı ile 3755 sayılı Yetki Yasasını, Anayasanın 91 inci ve 153 üncü maddelerine aykırı bulunarak OYÇOKLUĞU ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ, karşıoy kullanmıştır.

2) 24.06.1993 günlü 3911 sayılı Yetki Kanununun iptali için Anavatan Partisinin açtığı davada, AYM 16.09.1993 tarihli ve E.1993/6, K.1993/28 sayılı Kararı ile 3911 sayılı Yetki Yasası, “verilen yetkinin belirsiz olduğu”, “yetki yasasında bulunması gereken öğeleri içermediği”, “verilen yetkinin önemli, ivedi ve zorunlu olup olmadığının tespitinin olanaksız olduğu”, “yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğu” gerekçeleriyle Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bularak OYBİRLİĞİ ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

3)18.05.1994 günlü ve 3990 sayılı Yetki Kanununun iptali için Anavatan Partisinin açtığı davada, AYM 05.07.1994 tarihli ve K.1994/44-2 sayılı Kararı ile 3990 sayılı Yetki Yasası, “verilen KHK çıkarma yetkisinin ivedi, zorunlu ve önemli durumlara ilişkin olmadığı”, “yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğu”, “öngörülen amaç, konu ve kapsamın somut ve belirgin nitelikte olmadığı” gerekçeleriyle Anayasanın 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bularak OYBİRLİĞİ ile İptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ, iptali yönünde oy kullanmakla beraber, KHK çıkarma yetkisinin ivedi, zorunlu ve önemli durumlara ilişkin olması gerektiği görüşüne katılmamıştır.

4) 31.05.1995 günlü ve 4109 sayılı Yetki Kanununun iptali için TBMM Üyeleri Hasan KORKMAZCAN, Bülent ECEVİT ve 113 Milletvekilinin açtığı davada, AYM 04.07.1995 günlü ve E.1995/35, K.1995/26 sayılı Kararı ile 4109 sayılı Yetki Yasasını, “erkler ayrılığı”, “demokratik hukuk devleti” “yasama yetkisinin devredilemeyeceği” ilkelerine aykırı olduğu, “nerelerin il, nerelerin ilçe olacağı konusunda belirsizlik yarattığı”, “kapsam ve ilkelerinin belirsiz olduğu” gerekçeleriyle Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bularak OYBİRLİĞİ ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

5) 08.06.1995 günlü ve 4113 sayılı Yetki Kanununun iptali için Anavatan Partisinin açtığı davada, AYM 19.09.1995 tarihli ve E.1995/39, K.1995/45 sayılı Kararı ile 4113 sayılı Yetki Yasasını, “yetki yasasında, çıkarılacak KHK'lerin konu, amaç, kapsam ve ilkelerinin belirgin ve somut biçimde gösterilmemesi”, “yasama yetkisinin devrini doğurması” gerekçeleriyle Anayasanın 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bulunarak OYBİRLİĞİ ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

6) 31.08.1996 günlü ve 4183 sayılı Yetki Kanununun iptali için Sayın Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'in açtığı davada, AYM 02.10.1996 günlü ve E.1996/61, K.1996/35 sayılı Kararı ile 4183 sayılı Yetki Yasasını, “amaç, kapsam ve ilkelerin belirsiz olduğu”, “Bakanlar Kurulu'na geniş kapsamlı KHK çıkarma yetkisi verildiği”, “yürütme organına, TBMM'ne ait bulunan yasama yetkisini sınırsız biçimde kullanma olanağı ve

yürütmeye yasama karşısında üstünlük tanındığı” gerekçeleriyle, Anayasanın 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bularak OYBİRLİĞİ ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

7) 29.06.2000 günlü ve 4588 sayılı Yetki Kanununun iptali için Fazilet Partisinin açtığı davada, AYM 05.10.2000 tarihli ve E.2000/45, K.2000/27 sayılı Kararı ile 4588 sayılı Yetki Yasasını, “sınırlarının geniş ve belirsiz olması”, “yasama yetkisinin yürütme organına devri anlamına gelmesi”, “verilen yetkinin önemli, ivedi ve zorunlu durumları içerip içermediğinin tespitine imkan vermemesi” gerekçeleriyle Anayasanın Başlangıç’ının dördüncü paragrafı ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bulunarak OYÇOKLUĞU ile iptal etmiş; Sayın Haşim KILIÇ iptali yönünde oy kullanmış ve iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

8) 21.12.2000 günlü ve 4615 sayılı Yetki Kanununun iptali için Fazilet Partisinin açtığı davada, AYM 20.03.2001 tarihli ve E.2001/9, K.2001/56 sayılı Kararı ile 4615 sayılı Yasanın 1 inci ve 2 nci maddelerinde yer alan “idari” ibaresini, “idarî hak kavramının, memurların ve diğer kamu görevlilerinin malî ve sosyal hakları dışında kalan tüm haklarını ifade etmesi nedeniyle belirsizlik içermesi”, “idari haklara ilişkin düzenlemelerin Anayasanın 91 inci maddesindeki yasak alan içinde olması” “Malî ve sosyal haklar dışındaki idarî hak kavramı içinde nitelenebilecek konuların önemli, zorunlu ve ivedi durumlar kapsamında düşünülemeyeceği” gerekçeleriyle Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı bularak oyçokluğu ile iptal etmiş; Sayın Haşim Kılıç iptali yönünde oy kullanmış ve iptal gerekçelerinin tamamına katılmıştır.

9) 06.04.2011 tarihli ve 6223 sayılı Yetki Kanununun iptali için Cumhuriyet Halk Partisinin açtığı davada, AYM’nin 27.10.2011 tarihli ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararı ile 14 üyenin oyunun 7’ye 7 çıkması nedeniyle iptal isteminin reddi yönünde oy kullanan Mahkeme Başkanı Sayın Haşim KILIÇ’ın kullandığı oyun üstün sayılmasından dolayı iptal istemi reddedilmiştir.

Her dosyanın kendi içinde değerlendirilmesi gerekeceği kural olmakla birlikte, Sayın Haşim Kılıç’ın Yetki Yasaları konusunda 1993 yılından bu yana istikrar kazanmış görüşünden ve bu görüşlerindeki, “sınırlarının geniş ve belirsiz olması”, “yürütme organına, TBMM’ne ait bulunan yasama yetkisini sınırsız biçimde kullanma olanağı ve yürütmeye yasama karşısında üstünlük tanınması” “verilen yetkinin önemli, ivedi ve zorunlu durumları içerip içermediğinin tespitine imkan vermemesi” gerekçelerinden dönerek iptal isteminin reddi yönünde oy kullanması, kamuoyunda AKP’yi Anayasa Mahkemesi Başkanının kurtarması şeklinde değerlendirilmiş ve bu değerlendirme Sayın Haşim Kılıç’ın Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu davalarda yargıç tarafsızlığı ile karar veremeyeceğine ilişkin yerleşen ciddi kuşkuları pekiştirmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, 30.03.2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 59 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde yer alan, Başkan ve üyelerin istişari görüş ve düşüncesini ifade etmiş olduğu dava ve işlere bakamayacaklarına ilişkin kural ile 60 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki, “Başkan ve üyeler tarafsız hareket edemeyecekleri kanısını haklı kılan

hâllerin olduğu iddiası ile reddolunabilirler.” hükmüne dayanarak Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Haşim Kılıç hakkında reddi hâkim talebinde bulunuyoruz.”

“ ...

III. GEREKÇELER

1) 21.10.2011 Tarihli ve 661 Sayılı “Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname”nin 26 ncı ile 42 nci ve 102 nci ile 103 üncü Maddeleri Hariç Tümünün ve Ayrı Ayrı Tüm Maddeleri ile Ekindeki Cetvel ve Listelerin Anayasaya Aykırılığı

Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrasında, “Kuvvetler ayırımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;” belirtildikten sonra 2 nci maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında “hukuk devleti” ilkesine yer verilmiş; 6 ncı maddesinde, hiç kimse ve hiçbir organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı; 7 nci maddesinde, Yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve yasalara uygun olarak yerine getirileceği kuralları getirilmiş; 87 nci maddesinde, Bakanlar Kuruluna “belli konularda” KHK çıkarma yetkisi verilmesi TBMM’nin görevleri arasında sayılmış; 91 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, yetki kanununun, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını göstereceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 05.10.2000 tarih ve E.2000/45, K.2000/27 sayılı Kararında da vurgulandığı üzere, Anayasanın 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda, yasama yetkisinin genel ve asli bir yetki olması, TBMM’ye ait bulunması ve devredilememesi karşısında KHK çıkarma yetkisinin kendine özgü ve ayrık bir yetki olduğu anlaşılabilir. Dolayısıyla yetki yasalarının, yasama yetkisinin devri anlamına gelecek ya da bu izlenimi doğuracak biçimde yaygınlaştırılıp genelleştirilmemesi gerekir. KHK’ler ancak ivedilik gerektiren belli konularda, kısa süreli yetki yasaları temel alınarak etkin önlemler ve zorunlu düzenlemeler için yürürlüğe konulmak durumundadır.

Anayasanın 91 inci maddesinin Danışma Meclisi’nde görüşülmesi sırasında KHK çıkarabilmesi için hükümete yetki verilmesinin nedeni, “... çok acele hallerde hükümetin elinde uygulanacak bir seri kural olmadığı için, acele olarak çıkarılıp ve hemen olayın üstüne gidilmesi gereken hallerde çıkarılması için bu düzenleme getirilmiştir ...” biçiminde açıklanırken; Anayasa Komisyonu Başkanınca da, “Kanun hükmünde kararname, yasama meclisinin acil bir durumda, kanun yapmak için geçecek sürede çıkaracağı kanun ihtiyacı, halledilmesi gereken meseleyi çözemeyeceğine; o zaman çok geç kalınacağı endişesinden kaynaklanan bir müessesedir ve bu müessese bunun için kurulmuştur.” denilerek aynı doğrultuda görüş bildirilmiştir.

Yetki yasasında Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin “amaç”, “kapsam” ve “ilkeleri”nin belirlenmesinden amaç, bu yetki ile Bakanlar Kurulunun neleri gerçekleştirebileceğinin açıklığa kavuşturulmasıdır. KHK’nin, amacı, kapsamı ve ilkeleri de konusu gibi geniş içerikli, her yöne çekilebilecek, yuvarlak ve genel anlatımlarla gösterilmemeli, değişik biçimlerde yorumlamaya elverişli olmamalıdır. Verilen yetkinin konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden belirgin duruma getirilmesi, başka bir anlatımla somutlaştırılması, yürürlüğe konulacak KHK’lerin yetki yasası kapsamı içinde kalıp kalmadıklarının, 91 inci maddede belirlenen yasak alana girip girmediklerinin, önemli, ivedi ve zorunlu bir durum için düzenlenip düzenlenmediklerinin saptanabilmesi yönünden gereklidir.

Anayasa Mahkemesinin 1990’lardan bu yana verdiği kararlarda, TBMM’nin Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi vermesi için, “ivedilik, “zorunluluk” ve “önemlilik” gibi üç koşulun birlikte bulunması gerekeğine yönelik içtihat oluşturduğu gözlenmektedir (06.02.1990 günlü ve E.1988/62, K.1990/3). Yüksek Mahkeme, 16.10.1993 günlü ve E.1993/26, K.1993/28 sayılı kararında ise, “KHK’lar, ancak ivedilik isteyen belli konularda, kısa süreli yetki yasaları temel alınarak etkin önlemler ve zorunlu düzenlemeler için yürürlüğe konur.” demiştir. İvedilik koşulu ile etkin önlemler ve zorunlu düzenlemeleri taşımayan hususlarda KHK çıkarma yetkisi verilmesinin yasama yetkisinin devri anlamına geleceği açıktır.

Nitekim; 1990 yılından bu yana, Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi veren 9 adet yetki yasasının iptali için Anayasa Mahkemesine yapılan başvurulardan, sonuncusu olan 6223 sayılı Yetki Yasası hariç, 06.06.1991 günlü ve 3755 sayılı, 24.06.1993 günlü ve 3911 sayılı, 18.05.1994 günlü ve 3990 sayılı, 31.05.1995 günlü ve 4109 sayılı, 08.06.1995 günlü ve 4113 sayılı 31.08.1996 günlü ve 4183 sayılı, 29.06.2000 günlü ve 4588 sayılı, 21.12.2000 günlü ve 4615 sayılı Yetki Yasaları; Anayasa Mahkemesinin sırasıyla 12.12.1991 günlü ve E.1991/27, K.1991/50 sayılı; 16.09.1993 tarihli ve E.1993/6, K.1993/28 sayılı; 05.07.1994 tarihli ve K.1994/44-2 sayılı; 04.07.1995 günlü ve E.1995/35, K.1995/26 sayılı; 19.09.1995 tarihli ve E.1995/39, K.1995/45 sayılı; 02.10.1996 günlü ve E.1996/61, K.1996/35 sayılı; 05.10.2000 tarihli ve E.2000/45, K.2000/27, 20.03.2001 günlü ve E.2001/9, K.2001/56 sayılı kararları ile iptal edilmiştir.

Yüksek Mahkemenin anılan 05.10.2000 tarih ve E.2000/45, K.2000/27 sayılı Kararında;

“Anayasanın 87 nci maddesine göre, ancak, belli konularda KHK çıkarma yetkisi verilmesi gerekirken dava konusu Yasa’yla her konuyu kapsayacak biçimde genel bir yetki verilmiştir. Bakanlar Kurulu, ayrık tutulan iki kurum dışında tüm kamu kurum ve kuruluşlarını yeniden örgütleyebilecek, bunların görev ve yetkilerini yeniden düzenleyebilecek, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin ücret, aylık, disiplin ve cezaları ile emeklileri hakkında kanun ve KHK’lerde değişiklik yapabilecek, Devletin gelirleri ve harcamalarına ilişkin tüm mevzuatı ‘kamu malî yönetimi’ kavramı içinde değerlendirerek yeni kurallar getirebilecektir. Sınırları geniş ve belirsiz konularda düzenleme yapmak üzere Bakanlar Kurulu’na KHK çıkarma yetkisi verilmesi, Anayasanın 87 nci maddesinde belirtilen ‘belli konu’larda verilen yetki olarak değerlendirilemez.

Öte yandan, yasa, Anayasanın 91 inci maddesinde belirtilen ögeleri de içermemektedir. Yasa'nın 1 inci maddesinde çıkarılacak KHK'lerin "kapsam" ve konusu içiçe girmiş, kapsamının çok geniş ve sınırsız olması nedeniyle de verilen yetkinin 91 inci maddede öngörülen yasak alana girip girmediğinin denetimi olanaksız hale gelmiştir. Konu ve kapsamdaki bu sınırsızlık ve belirsizlik, TBMM'ne ait olan yasama yetkisinin yürütme organına devri anlamına gelir. Amaç, konu, ilke ve kapsamla ilgili sınırların belirli olması gerekirken bunlara uyulmadan KHK çıkarma yetkisi verilmesi Anayasanın 7 nci maddesine aykırılık oluşturur.

Yasa'nın 2 nci maddesinde, Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin ivedi ve zorunlu hallerde kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Yetkinin "önemli, ivedi ve zorunlu" durumlarla sınırlandırılması, dava konusu Yetki Yasası'nda olduğu gibi bunun takdirinin Bakanlar Kuruluna bırakılmasıyla değil, amacın, kapsamın ve konunun içeriği yönünden ivedi ve zorunlu olduğunun yasakoyucu tarafından saptanmasıyla olanaklıdır. Niteliği itibariyle uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren düzenlemeler ivedi ve zorunlu olarak nitelendirilemez. Dava konusu Yasa'nın amaç ve kapsamındaki genişlik ve sınırsızlık, verilen yetkinin önemli, ivedi ve zorunlu durumları içerip içermediğinin tespitine imkan vermemektedir.

Açıklanan nedenlerle Yetki Yasası'nın 1 inci maddesiyle 2 nci maddesinin birinci fıkrası Anayasanın Başlangıç'ının dördüncü paragrafı ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırıdır. İptali gerekir."

denilmiştir.

6223 sayılı Yetki Yasasının "Amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının,

(a) bendinde, "Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek;" denildikten sonra; (1) numaralı alt bendinde, mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine; (2) numaralı alt bendinde, mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine; (3) numaralı alt bendinde, mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına;

(b) bendinde ise, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına; "ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektir." gibi belirsiz ve sınırsız ifadelere yer verilerek Yetki Yasasının amacı ortaya konmak istenmiştir.

Aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında ise, Yetki Yasasının kapsamına ilişkin olarak, “Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler;” denilip,

(a) bendinde, “Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesine ilişkin olarak;” ifadesinden sonra, 19 alt bent halinde 19 yasa ve KHK sayılmış ve (20) numaralı alt bendinde, “Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin görev, yetki, merkez, taşra ve yurt dışında teşkilatlanma esasları, kadrolar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerine ilişkin hükümlerinde, (...) yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar.” denilerek adeta teşkilatlanmaya ilişkin tüm yasa ve yasa gücünde kararnameler kapsama alınmak istenmiş;

(b) bendinde ise, “Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak;” denildikten sonra 6 alt bent halinde 5 yasa ve 1 KHK sayılmış ve (7) numaralı alt bendinde ise, “Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin hükümlerinde” ifadesiyle de neredeyse tüm kamu personeli hakkında Bakanlar Kuruluna her türlü düzenlemede bulunma yetkisi verilmesi hedeflenmiştir.

Oysa yetki yasalarının, Anayasanın belirlediği ögeleri belli bir içeriğe kavuşturarak somutlaştırması ve verilen yetkiyi hiçbir tartışmaya yol açmayacak açıklıkta belirleyerek Bakanlar Kurulu’na çerçeveyi çizmesi ve niteliği itibariyle uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren düzenlemeleri kapsamaması gerekmektedir.

Çünkü, Yetki Yasası’nda Bakanlar Kurulu’na verilen yetkinin “amaç”, “kapsam” ve “ilkeleri”nin belirlenmesinden amaç, bu yetki ile Bakanlar Kurulu’nun neleri gerçekleştirebileceğinin açıklığa kavuşturulmasıdır. Ancak, 6223 sayılı Yetki Yasasının, amacı, kapsamı ve ilkeleri de konusu gibi geniş içerikli, her yöne çekilebilecek, yuvarlak ve genel anlatımlarla geçirtilerek, her okuyanın değişik şekillerde yorumlamasına açık hale getirilmiştir. Verilen yetkinin konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden belirgin duruma getirilmesi, başka bir anlatımla somutlaştırılması, yürürlüğe konulacak KHK’lerin yetki yasası kapsamı içinde kalıp kalmadıklarının, 91 inci maddede belirlenen yasak alana girip girmediklerinin, önemli, ivedi ve zorunlu bir durum için düzenlenip düzenlenmediklerinin saptanabilmesi yönünden gereklidir.

Herhangi bir yetki yasasının Anayasaya aykırı olmaması için Anayasadaki öge ve ölçütlere, Anayasa Mahkemesi kararları ile getirilen yorumlara uygun olması gerekir. Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ilkesi kararlarda açıklanan gerekçelerin göz önünde bulundurulmasını zorunlu kılar.

Tüm bunlara ve kanun hükmünde kararnamenin, 12 Mart 1971 Askeri Müdahalesinden sonra 20.09.1971 tarihli ve 1488 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle Anayasanın 64 üncü maddesine girdiğinden bu güne kadarki Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihadına rağmen; 06.04.2011 tarihli ve 6223 sayılı “Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve

Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu”nun iptali için Cumhuriyet Halk Partisinin açtığı iptal davası sonucunda 6223 sayılı Yetki Yasası, AYM’nin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararı ile 14 üyenin oyunun 7’ye 7 çıkması nedeniyle, bu güne kadar istikrar kazanmış görüşünün aksine iptal isteminin reddi yönünde oy kullanan ve bu Dava Dilekçesinin “Hakimin Reddi Talebi” bölümünde belirtilen nedenlerle reddi hakim talebinde bulunan Mahkeme Başkanı Sayın Haşim KILIÇ’ın kullandığı oydan dolayı iptal istemi OYÇOKLUĞU ile reddedilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı (Başkanın oyundan dolayı 6216 sayılı Kanununun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Kararına göre;

“... 6223 sayılı Kanunun iki konuda Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verdiği görülmektedir:

Bunlardan birincisi özetle “Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi”dir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.

İkincisi ise “Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler” yapılması için KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.

Yetki kanunu, çıkarılacak KHK’lerin konusunu ve kapsamını bu şekilde belirleyip sınırlandırmıştır. Yetki yasalarında, çıkarılması için izin verilen KHK’lerin konusunun belirlenmiş olması gerekmektedir. Bununla birlikte belirlenen bu konunun mutlaka dar kapsamlı olması gerektiği yönünde Anayasada herhangi bir kural bulunmamaktadır. Kaldı ki, yetki kanunlarında KHK’lerle düzenlenmesi için yetki verilen konunun kapsamının sınırlı mı yoksa geniş mi olduğu şeklindeki bir irdelemenin, sübjektif değerlendirmeleri ortaya çıkaracağı hususu, izahı gerektirmeyecek derecede açıktır. Ayrıca, konu ve kapsamın belirlenmiş olduğunun söylenebilmesi için, hangi yasalarda değişiklik yapılacağıın yetki kanununda mutlaka sayma yoluyla gösterilmesi de şart değildir. Bu nedenle, dava konusu yasa kurallarında, bir kısım kanunların isimleri sıralandıktan sonra belirlenen bu iki konuyla ilgili “diğer kanun ve kanun hükmünde kararnameler”de de değişiklik yapılabileceğinin ifade edilmiş olması, konunun belirli olmadığı iddiasına dayanak teşkil edebilecek bir husus değildir. Zira konu ve kapsamın belirtilmiş olması kaydıyla, belirlenen bu konu ve kapsamın sınırları içine hangi yasa ya da KHK’lerin girdiğinin yetki yasasında sayma yoluyla gösterilmesi şart değildir. Bu husus 1961 ve 1982 Anayasalarının konuyla ilgili düzenlemelerinin karşılaştırılmasından da açıkça anlaşılmaktadır. Şöyle ki, 1961 Anayasasının konuyla ilgili 64 üncü maddesinde “Yetki veren kanunda ... yürürlükten kaldırılacak kanun hükümlerinin açıkça gösterilmesi” şartı aranmışken, 1982 Anayasasının 91 inci maddesinde böyle bir şarta yer verilmemiştir. Yürürlükten kaldırılacak kanun hükümlerinin yetki yasasında açıkça gösterilmesi şart olmadığına göre, hangi kanunlarda ya da KHK’lerde değişiklik yapılacağıın yetki kanununda sayma yoluyla gösterilmesi de şart değildir.

(...)

Bir başka anayasaya aykırılık iddiası ise, yetki yasası ve buna bağlı olarak KHK'ler çıkarılmasını gerektiren acil, ivedi, önemli ve zorunlu bir durumun bulunmadığına ilişkindir. Dava konusu yetki yasasıyla çıkarılması için izin verilen KHK'ler olağan kanun hükmünde kararnamelerdir. Bu tür KHK'lerin çıkarılabilmesi için acil, ivedi, önemli ve zorunlu bir durumun olması gerektiğine dair Anayasada herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Bu itibarla, yetki kanunlarının ve KHK'lerin anayasaya uygunluğunun incelenmesinde Anayasada öngörülmeven yeni şartlar ihdas edilmesi mümkün olmadığı gibi, neyin "önemli", "ivedi" ve "zorunlu" olduğuna anayasaya uygunluk denetimi yapan yargı organının karar vermesi de bu organın işlevine uygun değildir. Ayrıca bu kavramların sübjektif nitelik taşıdığı ve göreceli olduğu da açıktır. Bu nedenle, yetki yasası ve buna bağlı olarak KHK çıkarılmasını gerektiren acil, ivedi, önemli ve zorunlu bir durumun olup olmadığının incelenmesi, Anayasada öngörülen çerçevenin dışına taşacak ölçüde bir denetim yapılması anlamına gelebilecektir. Oysa yetki yasaları üzerindeki denetimin, Anayasada öngörülen çerçevenin sınırları içinde kalması gerekir. Bu nedenle, KHK çıkarılması için yetki verilen konunun acil, ivedi, önemli ve zorunlu olup olmadığının incelenmesine gerek görülmemiştir."

Bu dava dilekçesinde Yüksek Mahkemenin iki farklı kararından uzun alıntı yapılmıştır. Birincisi 05.10.2000 tarih ve E.2000/45, K.2000/27 sayılı kararı, diğeri ise 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı karardır.

İki karar arasındaki farklılıklar üzerine çok şey söylenebilir; söylenecektir. Özeti, Anayasa Mahkemesinin geçmişini inkâr ettiği ve çağdaş demokrasiyi yüceltmenin erdemine artık nefesinin yetmediğidir.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararındaki (6216 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Görüşe göre;

6223 sayılı Yasanın kapsamına;

- Birincisi, "Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi" ve bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi" için Yetki Yasasında tek tek sayılan 19 adet kanun ve kanun hükmünde kararname ile bu konuyla ilgili diğerkanun ve kanun hükmünde kararnameler;

- İkincisi ise, 'Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğerkamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler' yapılması için" Yetki Yasasında sayılan 6 adet kanun ve kanun hükmünde kararnamelerle bu konuyla ilgili diğerkanun ve kanun hükmünde kararnameler;

girmektedir.

Başka bir anlatımla, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımını ve dolayısıyla teşkilat yasalarını konu alan bütün yasa ve yasa gücünde kararnameler ile kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarını konu alan tüm personel kanunları ile kanun hükmünde kararnameler, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamındadır ve dolayısıyla teşkilat ve personeli konu alan tüm yasa ve yasa gücünde kararnamelerin Yetki Kanununun kapsamında olması, Anayasanın 87 nci maddesine göre “Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek” anlamına geldiği gibi kapsamı da belirli olduğu için Anayasanın 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırılık oluşturmamaktadır.

Bu yorum, “Kamu hizmetlerinin kapsamı ile kamu hizmetlerini yürütecek her türlü kamu kurum ve kuruluşunun teşkilatı ile görev ve yetkilerini; bağlılık, ilgililik ve ilişkililik ilişkilerini; hizmet üretme süreçlerini; memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ve diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esasları ile mali, sosyal ve diğer her türlü özlük hakları ile sorumluluklarını; kamu hizmetlerinin finansman biçimleri ile harcama usul ve esaslarını yeniden belirlemek amacıyla yürürlükte bulunan tüm kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik ve yeni düzenlemeler yapmak üzere Bakanlar Kuruluna yetki vermektir.” şeklindeki bir yetki yasasının da konusu ve kapsamı -6223 sayılı Yetki Yasasından daha da- belirgin, kısa, öz ve anlaşılabilir olduğundan, Anayasaya daha da uygun olacağı anlamına gelmektedir.

Bu yoruma, Anayasanın 91 inci maddesinin Danışma Meclisi’nde görüşülmesi sırasında KHK çıkarabilmesi için hükümete yetki verilmesi nedeninin, “... çok acele hallerde hükümetin elinde uygulanacak bir seri kural olmadığı için, acele olarak çıkarılıp ve hemen olayın üstüne gidilmesi gereken hallerde çıkarılması için bu düzenleme getirilmiştir ...” biçiminde açıklanması ile Anayasa Komisyonu Başkanının da, “Kanun hükmünde kararname, yasama meclisinin acil bir durumda, kanun yapmak için geçecek sürede çıkaracağı kanun ihtiyacı, halledilmesi gereken meseleyi çözemeyeceğine; o zaman çok geç kalınacağı endişesinden kaynaklanan bir müessesedir ve bu müessese bunun için kurulmuştur.” biçiminde görüş bildirmesini de görmezden gelip, Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihatlarını da yok sayarak, “KHK çıkarılabilmesi için acil, ivedi, önemli ve zorunlu bir durumun olması gerektiğine dair Anayasada her hangi bir düzenleme yer almamaktadır.” saptamasını da eklersek;

Seçimler yapıldıktan sonra Bakanlar Kurulunun hazırladığı yetki yasası tasarısına TBMM’nin yetki vermesini sağladıktan sonra -75’şer günlük bütçe süreci hariç- bir sonraki genel seçimler sonuçlanıp TBMM açılana kadar TBMM’yi kapatmak; acil, ivedi, önemli ve zorunlu bir durum olmadığı sürece de TBMM’yi toplantıya çağdırmamak gerekecektir.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararındaki (6216 sayılı Kanununun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Görüş, net bir biçimde bunu söylemektedir.

Bu görüş, Anayasanın Başlangıcı ile Birinci Kısımında kurulan Türkiye Cumhuriyetini değil, bambaşka bir devleti tanımlamakta; tanımlanana ne dendiği de herkes tarafından bilinmektedir.

Bakanlar Kurulu tarafından 6223 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak 35 adet KHK çıkarılmış; bir tanesi yürürlükten kaldırıldığı için geriye yürürlükte 34 adet KHK kalmıştır.

Öyle ki, söz konusu KHK'lerin içeriğine girmeden isimlerinden de anlaşılacağı üzere, KHK'lerden bazıları daha bir ay yürürlükte kalmadan değişikliğe uğramıştır.

Bakanlar Kurulunun ülkemize yaşattığı kelimenin tam anlamıyla bir tür “yap-boz oyunu”dur. Yap-boz oyunu olmadığını hiç kimse ileri süremez. Ancak, yap-boz oyunları, okul öncesi çocukların eğlenerek öğrenmelerini sağlamak için geliştirilen oyunlardır. Yap-boz oyunları ile okul öncesi çocukların, anlamsız parçaları zihinsel çaba göstererek anlamlı bütünlere dönüştürmeleri ve dolayısıyla zihinlerinde kurguladıkları bütüne ulaşabilmeleri için de her defasında yeniden deneyerek düşünme ve çözüm yolları üretme yetilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Bakanlar Kurulu ise, 6223 sayılı Yasayla aldığı yetkiye dayanarak, yap-boz oyununu Türkiye'nin hukuk sistemi üzerinde oynamaktadır. Kamu hizmeti yürütmekle görevli kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapıları, kamu hizmeti üretme usul ve esasları, personel sistemi ve hizmet üretme süreçleri altüst edilmiştir. Yapılan düzenlemelerde 3046 sayılı Kanuna dahi uyulmamaktadır. Bakanlar Kurulu uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren alanlarda hiçbir hazırlığa dayalı olmadan kural koymakta, daha koyduğu kuralı uygulama ve sonuçlarını izleme ve değerlendirme aşamalarına geçmeden değiştirmekte; durmamakta, değiştirdiğini de değiştirmektedir. Hatta bu değişiklikleri 657 ve 662 sayılı KHK'lerde örneğine yer verildiği üzere aynı gün görevlerini düzenlediği kurumu, aynı gün kapatmaya vardırabilmektedir. Hiçbir hukuksal öngörülebilirlik olmadığı için de değiştirdiği değişikliği değiştirdiğinin üzerinde yarın başka bir değişikliğe gitmeyeceği de belirsizliğini korumaktadır.

Bakanlar Kurulunun hukuksal öngörülebilirliği ortadan kaldırması ve hukuksal belirsizlik yaratarak hukuk devleti ilkesine aykırı uygulamalar içine girmesini sağlayan ise, Anayasanın 7 nci maddesiyle Türk Milleti adına TBMM'ye verilen devredilemez nitelikteki yasama yetkisini kullanıyor olmaktan kaynaklanmaktadır.

Parlamento, Fransızca “parler”, İtalyanca “parlare” yani “konuşmak” mastarlarından türetilmiş bir sözcüktür ve “konuşulan yer” anlamına gelmektedir. Demokrasilerde yasalar, uzun süreli ve çok yönlü araştırma, inceleme ve değerlendirmelere dayalı olarak ihtiyaçları ve çözüm yollarını tespitten sonra parlamentoların komisyon ve alt komisyonları ile genel kurulunda konuşularak, tartışılarak ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile etkilenen toplumsal kesimlerin ve bunların temsilcisi örgütlerin görüşleri alınıp üzerinde asgari mutabakat sağlanmaya çalışılarak yasalaşmaktadır. Demokratik devletin ve çağdaş demokrasinin özü budur.

Varlığını Anayasaya borçlu olan Anayasa Mahkemesinin bu yalın gerçeği görmezden gelerek tüm teşkilat ve personel yasalarının parlamenter süreç dışında yapılmasını, Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 6 nci, 7 nci, 8 inci, 11 inci, 87 nci ve 91 inci maddelerine rağmen teşvik etmesinin, hukuksal hiçbir gerekçesi yoktur; olamaz.

Kaldı ki, Anayasa yasama yetkisini Türk Milleti adına TBMM'ye vermiş ve bu yetkiye -Anayasanın 91 inci maddesindeki ayrık ve spesifik durum hariç- devredilmezlik atfetmiştir. Anayasa Mahkemesinin 91 inci maddeye ilişkin Danışma Meclisinde ileri sürülen görüşler ile Anayasanın Başlangıcı ve Birinci Kısmında kurulan demokratik parlamenter sistemin niteliğinden hareketle öngördüğü ve içtihat haline getirdiği "ivedilik", "zorunluluk" ve "önemlilik" gibi üç koşulun birlikte bulunması şartının gerçekleşmediği alanlarda 6223 sayılı Yasayla Bakanlar Kuruluna konu ve kapsamı sınırsız ve belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi ve Bakanlar Kurulunun da bu yetkiyi "yap-boz oyunu" oynar gibi kullanması, kuvvetler ayrılığı ilkesine dayanan parlamenter demokratik sisteme karşı girişilmiş örtülü bir yürütme organı darbesidir. Bu örtülü darbenin siyasal iktidarın yasama organındaki sayısal üstünlüğüne dayalı olarak yasama organının bilgisi ve ilgisi dahilinde yapılıyor olması, yapılanın Anayasanın özü ve sözüyle bağdaşmayan siyasal bir darbe olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Bunun en açık, bariz ve doğrudan örneklerine Yüce Mahkemeye açılan iptal davalarında yer verilmişti. 661 sayılı KHK de bunlardan birini oluşturmaktadır.

21.10.2011 tarihli ve 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile;

- 634 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de,*
- 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de,*
- 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de,*
- 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de,*
- 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununda,*
- 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda,*
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda,*
- 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısımının Anakara Belediyesine Satılması Hakkında Kanunda,*
- 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda,*

- 2920 sayılı *Türk Sivil Havacılık Kanununda,*
- 2954 sayılı *Türkiye Radyo Televizyon Kanununda,*
- 2985 sayılı *Toplu Konut Kanununda,*
- 3056 sayılı *Başbakanlık Teşkilat Hakkında KHK'nin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda,*
- 3238 sayılı *Savunma Sanayii Müsteşarlığı Kurulması Hakkında Kanunda,*
- 3796 sayılı *İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununda,*
- 4054 sayılı *Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda,*
- 4734 sayılı *Kamu İhale Kanununda,*
- 5216 sayılı *Büyükşehir Belediyesi Kanununda,*
- 5302 sayılı *İl Özel İdaresi Kanununda,*
- 5431 sayılı *Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda,*
- 5651 sayılı *İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda,*
- 5653 sayılı *Yunus Emre Vakfı Kanununda,*
- 5902 sayılı *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda,*
- 5978 sayılı *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda,*
- 6015 sayılı *Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunda,*
- 6114 sayılı *Ölçme, Seçme Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda,*
- 178 sayılı *Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de,*
- 657 sayılı *Devlet Memurları Kanununda,*
- 190 sayılı *KHK'de,*

olmak üzere tam 29 yasa ve yasa gücünde kararnamede değişiklik yapılmış; MİT Müsteşarlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün istihbarat ve güvenliğe ilişkin ihtiyaçları için yapılacak harcamaların denetimden kaçırılması amacıyla Savunma Sanayi Destekleme Fonundan yapılması öngörülmüş; Rekabet Kurulu ile Kamu İhale Kurulunun bağımsızlığı ve tarafsızlığına son verilerek kurul üyelerinin doğrudan Bakanlar Kurulu tarafından seçilmesi yoluyla Siyasal İktidara bağımlı hale getirilmişlerdir.

Bilindiği üzere yasaların lafzi yorumunda dahi kısım, bölüm, madde, fıkra, bent, alt bent silsilesi ve bütünlüğü büyük bir önem taşımaktadır. Bir alt bendin ilgili olduğu bent, bendin ilgili olduğu fıkra, fıkranın ilgili olduğu madde, maddenin ilgili olduğu bölüm, bölümün ilgili olduğu kısım bağlamında değerlendirilmesi genel kuraldır.

6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamı, 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, “Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler; (a) Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesine ilişkin olarak; (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda, (...) (19) 25/3/1997 tarihli ve 571 sayılı Özürlüler İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede, (20) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin görev, yetki, merkez, taşra ve yurt dışında teşkilatlanma esasları, kadrolar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilişkilerine ilişkin hükümlerinde, (...) yapılacak değişiklik ve düzenlemeleri kapsar.” şeklinde hüküm altına alınmış; (b) bendinde ise, “Kamu Kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak; (1) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda, (...) (7) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin hükümlerinde, yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar.” denilmiştir.

Yasanın 1 inci maddesinin gerekçesinde de aynen, “Kanunun amacını ve kapsamını belirleyen bu maddede, kamu hizmetlerinin düzenli, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmektedir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Oysa, 661 sayılı KHK ile değişiklik ve ek düzenlemeler yapılan; 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında KHK'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 190 sayılı KHK dışındakilerin hiç biri 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamına ilişkin 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde sayılan 19 adet yasa ve yasa gücünde kararname ile (b) bendinde sayılan 6 adet yasa ve yasa gücünde kararnameler arasında sayılmamıştır.

Yetki Yasasının kapsamında olanlar, 661 sayılı KHK'nin 26 ncı ile 42 nci maddeleri ve 102 nci ile 103 üncü maddeleridir ve bunlar hakkında da iptali isteminde bulunulmamaktadır.

634 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK, 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK, 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK 6223 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak çıkarılmıştır.

661 sayılı KHK ile ise, Yetki Yasasına dayanılarak çıkarılan KHK'lerde değişiklik yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 16.04.2003 gün ve E.2003/22, K.2003/34 sayılı Kararında, "Olağanüstü Hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasadan (mad. 121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşılık olağan dönemlerdeki KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Bu nedenle, KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

KHK'nin yetki yasası ile olan bağı, KHK'yi aynı ya da değiştirerek kabul eden yasa ile kesilir. KHK'nin Anayasaya uygun bir yetki yasasına dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin kuralları, içerikleri yönünden Anayasaya aykırılık oluşturmasalar bile Anayasaya uygunluğundan söz edilemez." denilmiştir.

Bu bağlamda, 6223 sayılı Yetki Yasasına dayalı olarak söz konusu KHK'ler çıkarılmış olmakla 6223 sayılı Yasayla alınan yetki kullanıldığı için 634 sayılı, 637 sayılı, 638 sayılı ve 640 sayılı KHK'lerin Yetki Yasasıyla olan bağı kesilmiştir. Dolayısıyla 661 sayılı KHK ile söz konusu KHK'lerde değişiklik yapılamaz.

Öte yandan, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamına ilişkin 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde sayılan 19 adet yasa ve yasa gücünde kararname ile (b) bendinde sayılan 6 adet yasa ve yasa gücünde kararname arasında sayılmayan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin, 6223 sayılı Yetki Yasasının "Amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinin kapsama ilişkin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin (20) numaralı alt bendinde yer alan, "Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin görev, yetki, merkez, taşra ve yurt dışında teşkilatlanma esasları, kadrolar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerine ilişkin hükümlerinde," ifadesi ile (b) bendinin (7) numaralı alt bendinde yer alan "Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin hükümlerinde," ifadesi kapsamı içinde oldukları da ileri sürülemez. Çünkü, (20) ve (7) numaralı alt bentler içinde değerlendirilebileceği ileri sürülür ise bu durum, (20) numaralı alt bentten önce sayılan 19 alt bendin ve (7) numaralı alt bentten önce sayılan (6) alt bendin boşu boşuna sayıldıkları anlamına gelir ki, yasakoyucuyu boş işlerle uğraşan bir angarya merkezi değildir. Yasakoyucunun kapsamı geniş tutmak için bu yolu seçtiği ileri sürülüyor ise, 25 yasayı sayan yasakoyucunun,

eğer kapsama almak istiyor ise örneğin 2500 yasayı da sayabileceğini ve saymasının önünde de hiçbir engelin bulunmadığını kabul etmek gerekir. Diğer yandan, bu değerlendirme kamu kurum ve kuruluşlarına ilişkin olsun olmasın -2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu, 30.03.2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, 26.04.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, 05.05.1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanunu vb. dahil- tüm teşkilat ve usul kanunları ile KHK'lerin, (20) numaralı alt bendin; personele ilişkin hükümler taşıyan tüm kanun ve KHK'lerin ise (7) numaralı alt bendin kapsamı içinde olduğu gibi Anayasanın Başlangıcı ile Birinci Kısmında kurulan Türkiye Cumhuriyetinin temel nitelik ve özellikleriyle bağdaşmayan bir iddia olmaktan öteye geçemez.

Çünkü, bu durumda yasakoyucunun (1)'den (19)'a kadar 19 adet ve (1)'den (6)'ya kadar 6 adet yasa ve yasa gücünde kararnameyi saymak yerine, doğrudan, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yürürlüğe girecek kanun ve kanun hükmünde kararnameler de dahil olmak üzere tüm kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin görev, yetki, merkez, taşra ve yurt dışında teşkilatlanma esasları, kadrolar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerine ilişkin hükümlerinde," ile "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yürürlüğe girecek kanun ve kanun hükmünde kararnameler de dahil olmak üzere tüm kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin hükümlerinde," demesi ve böylece söz konusu müneccimliği de içeren iddiaya hukuki bir taban oluşturması gerekirdi.

6223 sayılı Yetki Yasasının yürürlüğe girişinden sonra yürürlüğe girecek kanun ve KHK'ler de dahil tüm yasa ve yasa gücünde kararnameleri kapsamına alan bir düzenleme nasıl ki, Anayasanın 91 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki, yetki kanununun çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin amacını, kapsamını ve ilkelerini göstereceği kuralı ile Başlangıcının dördüncü fıkrası, 2 nci maddesi ve yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve devredilemeyeceğine ilişkin 7 nci maddesi karşısında Anayasal koruma göremeyecek ise, aynı anlama gelen bir yorumun da aynı gerekçelerle koruma göremeyeceği açıktır.

Çünkü, Yetki Yasası'nda Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin "amaç", "kapsam" ve "ilkeleri"nin belirlenmesinden amaç, Yetki Yasası'nın Anayasanın belirlediği öğeleri belli bir içeriğe kavuşturarak somutlaştırması, verilen yetkiyi hiçbir tartışmaya yol açmayacak açıklıkta belirlemesi ve dolayısı ile söz konusu istisnai yetki ile Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olan yasama yetkisi kapsamında Bakanlar Kurulu'nun neleri gerçekleştirebileceğinin açıklığa kavuşturulmasıdır.

Yürürlüğe girecek olanlar da dahil tüm teşkilat, personel ve usul yasalarına ilişkin düzenleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi, hiç tartışma yoktur ki yasama yetkisinin devridir. Aksine bir düşünce, TBMM'nin ve dolayısıyla kuvvetler ayrılığına dayalı demokratik rejimin varlığının ve gerekliliğinin tartışmaya açılarak inkarı kadar, Anayasa Mahkemesinin varlığının ve gerekliliğinin de tartışmaya açılarak inkarı anlamına gelir.

Kaldı ki,

- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu,
- 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısımının Anakara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun,
- 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu,
- 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunu,
- 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu,
- 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununda,
- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun,
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,
- 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun,
- 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu,
- 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun,

teşkilat kanunu ya da personel kanunu değil; usul kanunudur. Dolayısıyla, söz konusu yasalar, Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararındaki (6216 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Görüşe göre dahi, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamında değildirler.

Bu bağlamda, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamına açıkça yazılı olanlar dışında her neyin girdiği ileri sürülüyorsa, bunların Bakanlıklar ile bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarına ilişkin teşkilat kanunu/kanun hükmünde kararnamesi ya da personeline ilişkin personel kanunu/kanun hükmünde kararnamesi olması gerekeceği her türlü tartışmanın dışındadır.

Bakanlar Kurulunun 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamında olmayan alanlarda hukuksal tasarruflara girişerek yasal düzenlemelerde bulunması, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci 87 nci ve 91 inci maddelerindeki kurullarla bağdaşmamaktadır.

Diğer yandan, 6223 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak çıkarılan KHK'ler hariç diğer yasa ve yasa gücünde kararnameler uzun süredir yürürlükte ve yürürlüğe girdikleri tarihten, söz konusu değişikliklerin yapıldıkları tarihe kadar değiştirilmelerini "zorunlu" kılan "ivedi" ve "önemli" bir durum ortaya çıkmamıştır. 661 sayılı KHK'nin Bakanlar Kurulunca kabul edildiği 21.10.2011 tarihinde, o gün, hemen ve aniden değiştirilmeler ise kamu hizmeti ve faaliyetlerin, bundan şu ya da bu şekilde olumsuz etkileneceği, "ivedilik, "zorunluluk" ve

“önemlilik” durumu da söz konusu değildir. Bu bağlamda iptali istenen 661 sayılı KHK'nin iptali istenen tüm madde ve ekleri, Anayasanın 91 inci maddesine bu açıdan da aykırıdır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, 21.10.2011 tarihli ve 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 26 ncı ile 42 nci ve 102 nci ile 103 üncü maddeleri hariç tümü ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile ekindeki Cetvel ve Listeler, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

2) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu Maddesiyle 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 37 nci Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen 37/A Maddesinin (4) Numaralı Fıkrasının Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 37 nci maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 37/A maddesinin (4) numaralı fıkrasında, Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Anayasanın 6 ncı maddesinde, egemenliğin kayıtsız şartsız Millet'in olduğu; Türk Milletinin, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; egemenliğin kullanılmasının, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılmayacağı ve hiçbir kimse veya organın kaynağını anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı; 7 nci maddesinde; yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği kurallarına yer verilmiş ve böylece memuriyete girişten emekliliğe kadar memuriyet statüsünün kanunla düzenlenmesi esası benimsenmiştir.

Anayasanın çeşitli maddelerinde yer alan kanunla düzenlemeden neyin anlaşılması gerektiği Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında açıklanmıştır. Anayasa Mahkemesinin 11.06.2003 gün ve E.2001/346, K.2003/63 sayılı Kararında da belirtildiği üzere, yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına geleceğinden Anayasanın 7 nci maddesine aykırı düşer. Ancak, yasada temel esasların ve çerçevenin belirlenmesi koşuluyla, uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmeye bırakılması Anayasaya aykırılık oluşturmaz. Esasen Anayasanın 8 inci maddesinde yer alan, “yürütme yetkisi ve görevi anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir” hükmünün anlamı da budur.

Öte yandan Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrasında, “Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer

kamu görevlileri eliyle görülür.” denilmektedir.

İptali istenen ibarede yer alan Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının, yapacakları denetimlerin, Devletin, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerden olması nedeniyle ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yerine getirileceği ve söz konusu denetim elemanlarının da bu kapsamda bulunduğu açıktır.

Bu durumda, Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yasa ile düzenlenmesi gerekirken, bu hususların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceğinin öngörülmesi, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddesindeki kurallarla bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 37 nci maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 37/A maddesinin (4) numaralı fıkrası, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

3) 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü Maddesiyle 1700 Sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendine Eklenen “Kaymakam adaylığı yazılı sınavına daha önce mülakatta üç kez başarısız olanlar katılamazlar.” Tümcesinin Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesiyle 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2 nci maddesinin, bir yandan (C) bendinde yapılan değişiklikle “Kaymakam Adaylığı” mesleğine girişte yaş sınırı 30'dan 35'e çıkarılırken; diğer yandan (B) bendine eklenen tümce ile Kaymakam Adaylığı mülakatında üç kez başarısız olanların yazılı sınava giremeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Kaymakam Adaylığına girişte bir yandan yaş sınırı 30'dan 35'e çıkarılırken; diğer yandan üç defa mülakatta elenmiş olanların yazılı sınava giremeyecek olması arasında açık bir çelişki vardır. Çünkü, bir yandan yaşı 30'un üzerinde olanlara avantaj sağlanırken; diğer yandan yeterliğini yazılı sınavın nesnel sonuçlarına göre ortaya koymuş; fakat hiçbir objektifliği olmayan mülakatta üç defa elenmiş kişilerin yazılı sınava girme hakları gasp edilmektedir.

Kanun koyucunun adaletsiz, hakkaniyete aykırı söz konusu düzenlemesi Anayasanın hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Öte yandan 1700 sayılı Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrasına göre, yazılı sınavda, yüz tam puan üzerinden yetmiş puanın altına düşülmemek kaydıyla en yüksek puandan başlamak üzere, sınav ilanında belirtilen kadronun dört katı aday mülakata çağrılmakta ve mülakat ikinci fıkrasında belirtilen hiçbir nesneliliği olmayan kriterlere göre yapılıp; mülakatla ilgili hiçbir kayıt sistemi kullanılmamaktadır.

Bu bağlamda, atanacak kadronun dört katı aday arasında, ölçme ve değerlendirme bağlamında hiç nesneliliği olmayan kriterler temelinde yapılan mülakatın, nesnel yapılmadığı ortaya koyacak hukuksal delillerle ispatının da yasaklanmış olması, dört katı aday arasında yapılan mülakatın yazılı sınavın nesnel sonuçlarını bertaraf etme ve siyasal iktidara uygun olanları seçme amacına matuf olduğunu ortaya koymaktadır.

Ancak; siyasal iktidarlar değişebilir ve şimdiki siyasal iktidara uygun olmayanlar yerine gelecek olan siyasal iktidarın tam da aradığı özelliklerdeki adaylar olabilir. Yaş sınırı 30'dan 35'e çıkarılırken; her türlü kayırmacılığa ve istismara açık olan mülakatta üç defa elenmiş olanların yazılı sınava girme haklarının ellerinden alınması, mevcut siyasal iktidarın beğenmediği adayların, başka bir iktidar döneminde mülakata girmesini önlemeyi amaçlamaktadır.

Oysa, hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiç bir ayırımın gözetilmeyeceğini kurala bağlayan Anayasanın 70 inci maddesi uyarınca kamu görevlileri hakkında yasalarda öngörülen kısıtlamaların hizmetin etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi amacına uygun olması; bunun dışında siyasal, güncel vb. bir hedefinin olmaması gerekmektedir.

Başka bir anlatımla, getirilen kısıtlama ile yürütülen hizmet arasında günün koşullarına ve gerçeklerine uyan ve zorunlu bir neden sonuç bağının kurulması gerekmektedir. Hizmete girişte yaş sınırı yükseltilirken; yazılı sınava girişe kısıtlama getirilmesi, siyasal bir amaç taşıdığından, Anayasanın 70 inci maddesiyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, Anayasanın İkinci Kısmının "Siyasi Haklar ve Ödevler" başlıklı Dördüncü Bölümünün 70 inci maddesinde, "Her Türk, kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." denilmiştir; 91 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, Anayasanın ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği kuralına yer verilmiştir. Dolayısıyla, Anayasanın 70 inci maddesinde düzenlenen kamu hizmetine girme hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması, Anayasanın 91 inci maddesine de aykırıdır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesiyle 1700 Sayılı Dahiliye memurları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen "Kaymakam adaylığı yazılı sınavına daha önce mülakatta üç kez başarısız olanlar katılamazlar." tümcesinin Anayasanın 2 nci, 70 inci ve 91 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

4) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı Maddesiyle Değiştirilen 3201 Sayılı Kanununun 85 inci Maddesinin ve 19 uncu Maddesiyle 3201 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesiyle değiştirilen 3201 sayılı Kanununun 85 inci maddesinin birinci fıkrasında, Emniyet Genel Müdürlüğünün stratejik plan ve hedefleri doğrultusunda, emniyet teşkilatı çalışanlarının iş başarılarının değerlendirilmesine imkan sağlayacak kurum içi bireysel performans değerlendirme sistemi oluşturulacağı; ikinci fıkrasında, performans değerlendirme sonuçlarının hizmet gerekleri yanında personelin; başarı, yeterlilik ve ehliyetlerinin tespitinde, performansının geliştirilmesinde, kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfiinde, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitiminde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde kullanılabileceği; üçüncü fıkrasında, performansın iyileştirilmesi için alınması gerekli görülen tedbirleri görüşerek önerilerde bulunmak üzere, merkezde Performans Değerlendirme Kurulu oluşturulacağı; dördüncü fıkrasında, performans değerlendirmesinin yılda en az bir kez yapılacağı ve değerlendirme sisteminin oluşturulması ve uygulanması, yetersizlik, hizmet içi eğitim, değerlendirme amirleri, haklarında performans değerlendirmesi yapılmayacaklar ve yapılamayanlar, Performans Değerlendirme Kurulunun oluşumu ve çalışmasına ilişkin usul ve esaslar ile itiraz başvurusunun yöntemi ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği; performans değerlendirme formunda yer alacak performans değerlendirme ölçütleri ile ihtiyaç duyulan bilgilerin ise Emniyet Genel Müdürlüğünce belirleneceği hüküm altına alınırken; 19 uncu maddesi ile 3201 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle ise, 3201 sayılı Yasada personelin “sicil”ine ilişkin hükümler, “performans”ına yönelik olarak değiştirilerek “sicil” değerlendirme sisteminden “performans” değerlendirme sistemine geçilmektedir.

Böylece emniyet teşkilatı çalışanlarının başarı, yeterlilik ve ehliyetleri ile kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfiinde, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde personelin sicil dosyası yerine, performans değerlendirme sonuçlarının esas alınması öngörülmektedir.

1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu, personel kanunu olmakla birlikte, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamına ilişkin 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde 6 alt bent halinde sayılan yasa ve yasa gücünde kararnameler arasında sayılmamıştır. Bu bağlamda, Yetki Yasasının kapsamında değildir ve dolayısıyla Bakanlar Kurulunun Yetki Yasasının kapsamında olmayan alanlarda hukuksal düzenlemelerde bulunması, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddesindeki kurullarla bağdaşmaz.

Öte yandan, Anayasanın İkinci Kısımının “Siyasi Haklar ve Ödevler” başlıklı Dördüncü bölümünün 70 inci maddesinde, “Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmez.” kuralına yer verilmiş; 91 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, Anayasanın ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir.

Kamu hizmetine girme hakkı ile hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceğine ilişkin Anayasal kural, hizmete girme yanında asli memurluğa atanma, hizmet içinde ilerleme, yükselme ve görevde kalma ile emeklilik hakkını ve bu hakkın kullanımında görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmemesinde kamu görevlilerini güvenliğe sahip kılmayı kapsamaktadır.

Oysa, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesiyle 3201 sayılı Kanunun 85 inci maddesinde yapılan değişikliklerle, tam da bu hakkın kapsamında olan emniyet teşkilatı çalışanlarının başarı, yeterlilik ve ehliyetleri ile kıdem sırasının tespiti, rütbe terfi, görevde yükselme, asli memurluğa atanma, branş işlemleri, ödüllendirilme, istihdam (dolayısıyla göreve son verme) ve görev yeri değişikliğine ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Bakanlar Kurulunun kanun hükmünde kararname ile düzenleme yasağı içinde bulunan, kamu hizmetine girme hakkı kapsamındaki alanlarda hukuksal tasarruflarda bulunması Anayasanın 91 inci maddesine aykırıdır.

Diğer yandan, Anayasanın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi kuralı getirilmiştir.

Oysa, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesiyle değiştirilen 3201 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, performans değerlendirme sisteminin oluşturulması ve uygulanması, yetersizlik, hizmet içi eğitim, değerlendirme amirleri, haklarında performans değerlendirmesi yapılmayacaklar ve yapılamayanlar, Performans Değerlendirme Kurulunun oluşumu ve çalışmasına ilişkin usul ve esaslar ile itiraz başvurusunun yöntemi ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği; performans değerlendirme formunda yer alacak performans değerlendirme ölçütleri ile ihtiyaç duyulan bilgilerin ise Emniyet Genel Müdürlüğüne belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Emniyet teşkilatında çalışan kamu görevlilerinin; başarı, yeterlilik ve ehliyetlerinin tespitinde, performansının geliştirilmesinde, kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfide, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitiminde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde esas alınacak "performans değerlendirme sistemine" ilişkin olarak temel esaslar belirlenmeden, çerçeve çizilmeden, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir alanı düzenleme yetkisinin bütünüyle idareye bırakılması, yasama yetkisinin devri anlamına geleceğinden Anayasanın 7 nci maddesine ve ayrıca zorunlu düzenlemeleri taşımaması nedeniyle 128 inci maddesine aykırı düşer.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesiyle değiştirilen 3201 sayılı Kanunun 85 inci maddesi 19 uncu Maddesiyle 3201 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci, 91 inci ve 128 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

5) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci Maddesiyle 3201 Sayılı Kanuna Eklenen Ek 29 uncu Maddenin Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesindeki "... ile diğer niteliklere ..." İbaresini ile İkinci Cümlesinin Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesiyle 3201 sayılı Kanuna eklenen ek 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin emniyet teşkilatına seçimi ve atanmalarının; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılan merkezi sınava ilave olarak sözlü sınav ve/veya uygulamalı sınav puanı ile diğer niteliklere göre yapılacağı; ikinci cümlesinde ise personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin sınav ile sınav komisyonları ve aranacak niteliklerin ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Anayasanın 6 ncı maddesinde, egemenliğin kayıtsız şartsız Millet'in olduğu; Türk Milletinin, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; egemenliğin kullanılmasının, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılmayacağı ve hiçbir kimse veya organın kaynağını anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı; 7 nci maddesinde; yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği kurallarına yer verilmiş ve böylece memuriyete girişten emekliliğe kadar memuriyet statüsünün kanunla düzenlenmesi esası benimsenmiştir.

Anayasanın çeşitli maddelerinde yer alan kanunla düzenlemeden neyin anlaşılması gerektiği Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında açıklanmıştır. Anayasa Mahkemesinin 11.06.2003 gün ve E.2001/346, K.2003/63 sayılı Kararında da belirtildiği üzere, yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına geleceğinden Anayasanın 7 nci maddesine aykırı düşer. Ancak, yasa da temel esasların ve çerçevenin belirlenmesi koşuluyla, uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmeye bırakılması Anayasaya aykırılık oluşturmaz. Esasen Anayasanın 8 inci maddesinde yer alan, "yürütme yetkisi ve görevi anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir" hükmünün anlamı da budur.

Öte yandan Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." denilmektedir.

Emniyet teşkilatında Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin yürüteceği hizmetlerin de Devletin, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerden olması nedeniyle ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yerine getirileceği ve söz konusu personelin de bu kapsamda bulunduğu açıktır.

Bu durumda, Emniyet teşkilatında Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan kadrolu

veya sözleşmeli personelin seçimi ve atanmalarında aranacak diğer nitelikler ile personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin sınav ile sınav komisyonları ve aranacak niteliklerin ve diğer hususların neler olduğunun yasa ile düzenlenmesi gerekirken, bu hususların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceğinin öngörülmesi, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddesindeki kurullarla bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, fıkranın birinci cümlesinde yer alan “ile diğer niteliklere” ibaresi hukuki belirlilik taşımamaktadır.

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devletinin unsurlarından biri de, vatandaşlarına hukuk güvenliği sağlamasıdır. Hukuk güvenliği, kurullarda “belirlilik” ve öngörülebilirlik gerektirir. Hukuk devletinde yargı denetiminin sağlanabilmesi için yönetimin görev ve yetkilerinin sınırının yasalarda açıkça gösterilmesi bir zorunluluktur. İptali istenen ile diğer niteliklere” ibaresi, belirlilik ve öngörülebilirlik özellikleri taşımaması nedeniyle yasama yetkisinin amacına uygun biçimde kullanılmasına elverişli olmadığı gibi, hukuk devleti ilkesi ile de bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesiyle 3201 sayılı Kanuna eklenen ek 29 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki “... ile diğer niteliklere ...” ibaresi ile ikinci cümlesi, Anayasanın 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 128 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

6) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci Maddesi ile 2015 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin İkinci Fıkrasına Eklenen Cümlelerin Anayasaya Aykırılığı

24.03.1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında, “Atatürk Orman Çiftliğinin bu kanunun yayımı tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzelkişilere devir ve temlik ve kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır.” hükmüne yer verilmiş; 19.06.1976 tarihli ve 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısımının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde ise, “5659 sayılı Kanun mer’iyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudutları dahilinde bulunan araziden kadastronun 2107 ada, 3 parselini teşkil eden 78 500 metrekare ve kadastronun 2107 ada,6 parselinden müfrez A parselini teşkil eden 89 000 metrekare ki cem’an 167 dönüm 500 metrekarelik kısmı, Ankara şehri imar nazım planı gereğince yapılması mukarrer yeni toptancı hali için Ankara Belediyesine, Çiftlik Yönetim Kurulu ile Belediye arasında tespit ve emsalinin satış ve günün rayicine göre Tarım Bakanlığınca tasvip olunacak bedelle ve satış bedeli 5 yılda ve beş eşit taksitte faizsiz olarak ödenmek kaydıyla satılmasına izin verilmiştir.

Adı geçen arazi, Belediyece, hiç bir şekilde maddede belirtilen hal, yapma maksadı dışında kullanılamaz. Belediyece maksat dışı kullanmalara teşebbüs halinde bu arazi aynı bedelle Atatürk Orman Çiftliğine iade edilir.” denilmiştir.

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci maddesi ile 2015 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümlede, “Ancak, adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla bu

arazinin tamamı ya da bir kısmı ilgili kamu idaresine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilebilir.” denilmektedir.

19.06.1976 tarihli ve 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısmının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasında dağılımının yeniden belirlenmesine konu oluşturabilecek teşkilat kanunu olmadığı gibi, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personele ilişkin personel kanunu da değil, bir usul kanunudur.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararındaki (6216 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Görüşe göre dahi, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamı içinde bulunmamaktadır. Bakanlar Kurulunun Yetki Yasasının kapsamı içinde bulunmayan alanlarda hukuksal tasarrufa girilerek yasal düzenlemelerde bulunması Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerinde yer alan kurallarla bağdaşmaz.

Öte yandan, Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluşu, Atatürk'ün 5 Mayıs 1925 tarihinde Ankara'da modern bir çiftlik kurulması için verdiği talimatla başlamış; Atatürk özel mülkü olan Çiftliği, Başbakanlığa yazdığı 11.06.1937 tarihli tezkere ile Hazine'ye bağışlamıştır.

13.01.1938 tarihinde yürürlüğe giren 3308 sayılı Kanunla Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumuna devredilen Orman Çiftliği, 24.03.1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanunla bu günkü hukuki statüsüne kavuşmuştur.

5659 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre, Tarım Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kuruluş olan Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü, Kanunun 5 inci maddesine göre ise, özel hukuk esaslarına göre idare olunmaktadır.

Anayasanın “Temel Haklar ve Ödevler” başlıklı ikinci kısmının “Kişinin Hakları ve Ödevleri” başlıklı ikinci bölümünün 35 inci maddesinde, herkesin mülkiyet ve miras hakkına sahip olduğu; bu hakların ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği; mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı belirtilmiş; 91 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, Anayasanın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan kişi hakları ve ödevlerinin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği kuralına yer verilmiştir.

19.06.1976 tarihli ve 2015 sayılı Kanunla, toptancı hali yapılması için Ankara Belediyesine devredilen ve hal yapımı dışında başka bir amaçla kullanılmasına teşebbüs edilmesi halinde ise devir bedeli üzerinden Atatürk Orman Çiftliğine iade edilmesi gereken arazinin; adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla tamamı ya da bir kısmının ilgili kamu idaresine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilmesini öngören düzenlemenin kanun hükmünde kararname ile yapılması, Anayasanın 91 inci maddesindeki kuralla bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci

maddesi ile 2015 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümle, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

7) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu Maddesiyle Değiştirilen 3056 Sayılı Kanunun 20 nci Maddesinin İkinci Fıkrasının İkinci Cümlesinin Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu maddesiyle değiştirilen 3056 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında Başbakanlık Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları ile Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ve diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Anayasanın 6 nci maddesinde, egemenliğin kayıtsız şartsız Millet'in olduğu; Türk Milletinin, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; egemenliğin kullanılmasının, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılmayacağı ve hiçbir kimse veya organın kaynağını anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı; 7 nci maddesinde; yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği kurallarına yer verilmiş ve böylece memuriyete girişten emekliliğe kadar memuriyet statüsünün kanunla düzenlenmesi esası benimsenmiştir.

Anayasanın çeşitli maddelerinde yer alan kanunla düzenlemeden neyin anlaşılması gerektiği Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında açıklanmıştır. Anayasa Mahkemesinin 11.06.2003 gün ve E.2001/346, K.2003/63 sayılı Kararında da belirtildiği üzere, yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına geleceğinden Anayasanın 7 nci maddesine aykırı düşer. Ancak, yasada temel esasların ve çerçevenin belirlenmesi koşuluyla, uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmeye bırakılması Anayasaya aykırılık oluşturmaz. Esasen Anayasanın 8 inci maddesinde yer alan, "yürütme yetkisi ve görevi anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir" hükmünün anlamı da budur.

Öte yandan Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." denilmektedir.

İptali istenen ibarede yer alan Teftiş Kurulu ile Müfettiş Yardımcılarının, yapacakları denetimlerin, Devletin, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerden olması nedeniyle ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yerine getirileceği ve söz konusu denetim elemanlarının da bu kapsamda bulunduğu açıktır.

Bu durumda, Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları ile Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ve diğer hususların yasa ile düzenlenmesi gerekirken, bu hususların Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirleneceğinin öngörülmesi, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddesindeki kurallarla bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu maddesiyle değiştirilen 3056 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

8) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 57 nci Maddesinin (a) Bendiyle 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü Maddesinin (c) Fıkrasında, (b) Bendiyle (g) Fıkrasında Yapılan Değişiklikler ile (c) Bendiyle (h) Fıkrasının Birinci Bendinde Yapılan Değişikliklerin Anayasaya Aykırılığı

Düzenlemenin Anayasaya Aykırılık gerekçelerine yer vermeden önce kamu ihalelerinin denetiminin kısa tarihçesine değinmek yararlı olacaktır.

a) Kamu İhalelerinin Denetiminin Kısa Tarihçesi

22.01.2002 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunuyla kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Kamu İhale Kurumu kurulmuş ve o zamana kadar Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürütülen tüzük, şartname, yönetmelik gibi düzenlemelerle tip sözleşme ve şartnameleri hazırlama ve uygulamaya yön verme görevi ile kamu ihalelerinin mevzuata uygunluğu hususunda, Maliye Bakanlığının 1050 sayılı Kanununun 64 üncü maddesi hükmüne göre yürüttüğü vize incelemesi¹, şikayetle sınırlandırılarak Kamu İhale Kurulu'nun yetkisine verilmiştir.

Öte yandan 832 sayılı Sayıştay Kanununun sözleşmelerin tesciline ilişkin maddelerini yürürlükten kaldıran 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 81 inci maddesi (b) bendinin, aynı Kanununun 82 nci maddesi (c) bendiyle 01.01.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi sağlanarak Sayıştay'ın sözleşmeler üzerinde gerçekleştirdiği tescil şeklindeki öndenetim görevine son verilmiştir. Böylece kamu ihalelerinin denetimi konusunda Kamu İhale Kurumu tek yetkili kurum haline getirilmiştir.

Anayasal hesap mahkemesi ve yüksek denetim kurumu olan Sayıştay'ın, denetimine tabi kamu kurum ve kuruluşlarıyla belediye ve özel idarelerin harcamaya ilişkin olarak yaptıkları sözleşmelerle bağitlar üzerinde, kamu adına yürüttüğü öndenetim görevinin bütünüyle yürürlükten kaldırılarak, kamu ihalelerinin incelenmesinin, idareler ile ihale komisyonlarının ihale sürecinde yaptıkları işlemlerden dolayı yapım müteahhidi, tedarikçi ve hizmet sunucusuna karşı Kanunla ihdas edilmiş bulunan sorumluluklarının tespiti ihtiyacından

¹ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırılmış; ancak 5018 sayılı Kanunun Geçici 6 ncı maddesiyle, kamu idarelerine mali yönetim ve kontrol yetkilerinin devredilmesine ve mali kontrol yetkilisi atanıncaya kadar, 1050 sayılı Kanununun 64 ncü maddesi uyarınca taahhüt ve sözleşme tasarılarının Maliye Bakanlığınca vize edilmesi işleminin devam edeceği hüküm altına alınmış; 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi (c) fıkrasının (11) numaralı bendi ile de 5018 sayılı Kanunun Geçici 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

doğan ve ihaleye aday ve istekli olmuş gerçek ve tüzel kişilerin itirazın şikayetiyle hayatiyet kazanan itirazın şikayet incelemesine indirgenmiş bir içerikle kamu yararından soyutlandığı ve böylece şikayet konusu edilmeyen tüm kamu ihalelerinin inceleme dışında bırakıldığı bir sistemde; 661 sayılı KHK'nin 57 nci maddesi ile 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle birlikte kamu ihalelerinin itirazın şikayet yoluyla incelenmesinden dahi söz edilemeyecektir.

b) Düzenlemelerin Anayasaya Aykırılığı

Ülkemizde kurulmuş olan düzenleyici kurullar ya da aynı anlama gelmek üzere bağımsız idari otoriteler içinde bağımsızlığı en fazla hak eden Kamu İhale Kurumu/Kurulu olmak gerekir.

4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (a) fıkrasında, Kamu İhale Kurumunun kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, Maliye Bakanlığı ile ilişkili ve görevini yaparken bağımsız olduğu kurallarına yer verilmiştir. Çünkü, kaynağını kamu gelirlerinin oluşturduğu kamu ihalelerinin -şikayet üzerine de olsa- incelenmesi ile görevlidir ve bu görev mühendislik/mimarlık, hukuk, maliye ve denetim gibi alanlarda özel bilgi, uzmanlık, deneyim ve teknik yeterlilik gerektiren kompleks bir mahiyet taşımaktadır. Kamu İhale Kurumunda, Maliye, Bayındırlık ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık ile Danıştay ve Sayıştay Başkanlıklarına ve taahhüt sektörünün temsilcisi olan TOBB ile TİSK'e kontenjanlar tanınmasının gereğesi, Kamu İhale Kurumu/Kurulunun görevinin kompleksliği ile görevini yaparken ki idari özerkliği ve bağımsızlığı ile yeterliliğine verilen önemin gereği, zorunlu sonucu ve göstergesi olarak anlaşılmak gerekir.

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 57 nci maddesinin (a) bendiyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (c) fıkrasının;

Birinci bendindeki, “Kurumun karar organı biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere on üyeden oluşan Kamu İhale Kuruludur. Kamu İhale Kurulu üyeleri; Maliye Bakanlığınca önerilecek iki kişi, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca önerilecek üç kişi, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık ile Danıştay ve Sayıştay Başkanlıklarınca önerilecek birer kişi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından kamu alımları ile ilgili meslek gruplarından önerilecek birer kişi olmak üzere Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, atanan üyelerden birini Başkan olarak görevlendirir. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerden biri Kurul tarafından ikinci başkan olarak seçilir.” şeklindeki hüküm; “Kurumun karar organı biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere dokuz üyeden oluşan Kamu İhale Kuruludur. Kamu İhale Kurulu üyeleri Maliye Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, atamayla birlikte Kurul Başkanını ve İkinci Başkanı da görevlendirir. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır.” biçiminde;

İkinci bendindeki, “Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine önerilecek kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az

oniki yıl hizmetinin bulunması (konunun uzmanı olması dışında, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından önerilecek adayların kuruluşta çalışma şartı aranmaz), kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dahil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından önerilecek adayların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıması zorunludur.” hükmü, “Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine atanacak kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmetinin bulunması, kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.” şeklinde;

Üçüncü bendindeki, “Kurul üyelerinin görev süresi beş yıldır. Bir üye bir defadan fazla seçilemez.” hükmü ise, “Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Bir üye bir defadan fazla seçilebilir.” şeklinde;

(g) fıkrasının birinci bendindeki “İzin, rapor, görevlendirme veya boşalan üyeliğe henüz atama yapılmaması hallerinde en az yedi üye ile toplanılabilir” ifadesindeki “yedi üye” ibaresi “altı üye” şeklinde;

(h) fıkrasının birinci bendindeki, “Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere Başkanın önerisi üzerine Kurul kararı ile üç başkan yardımcısı atanabilir.” ifadesindeki “Kurul kararı ile” ibaresi “Bakan tarafından” şeklinde;

değiştirilmektedir.

Kamu İhale Kurulunun idari özerkliği ile bağımsızlığının göstergesi olan tüm kurumsal ve örgütsel kontenjanların kaldırılarak Maliye Bakanlığı üzerinden Bakanlar Kurulunun doğrudan tek seçici haline getirilmesi, hiç kuşku bulunmamaktadır ki, Kamu İhale Kurumu/Kurulunun özerkliği ile bağımsızlığını ortadan kaldırır ve yeterliğini çökertirken aynı zamanda siyasallaşmasına yol açacaktır.

Bu siyasallaşma, Bakanlar Kurulunun en uç örnek olarak Kurul üyelerinin tamamını Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları arasından seçmesi durumunda dahi gerçekleşecek gerçek bir tehlikedir. Çünkü, seçilenler kadar, seçen organın öncelikleri ile seçim kriterleri de önemli olmak gerekir ve siyasal bir kurum olan Bakanlar Kurulu ile bağımsız Anayasal kurumlar olan Danıştay ve Sayıştay Genel Kurullarının öncelik ve seçim kriterlerinin örtüşmeyecek olması yanında, seçenlerin seçilenlerden beklentileri ile seçilenlerin kendilerini seçen makama karşı taşıdıkları sorumluluğun mahiyeti, seçen makamın niteliğine göre farklılık taşıyacaktır.

Bakanlar Kurulu üyesi Bakanların bakanlıklarınca yapılacak ihalelerin, Bakanlar Kurulunca atanacak kurul üyeleri tarafından incelenip karara bağlanacak olması ve 4734 sayılı Kanununun 54 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre de, şikayet ve itirazın şikayet başvurularının, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yolu olması hukuksal gerçeği karşısında, kamu ihalelerinin incelenmesi ve denetlenmesinin tamamen ve bütün yön ve sonuçlarıyla bittiğini söylemek bir iddia olmaktan çıkmış; hukuksal bir gerçeklik haline gelmiştir.

4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin (a) fıkrasında, Kamu İhale Kurumunun kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, Maliye Bakanlığı ile ilişkili ve görevini yaparken bağımsız olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu durumda, kamu ihale kurulunun yapısının ve kurul üyeleri ile başkan ve ikinci başkanın seçimi ile yapısının söz konusu özerklik ile bağımsızlığı sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekeceği tartışılmaz bir gerçektir.

Özerk kurumları diğer kamu kurum ve kuruluşlarından ayıran ve ona hukuk düzeni içinde ayrı bir yer veren en önemli özellik, özerk ve bağımsız statüye sahip olmalarıdır. Özerk kurumların kurulu buldukları alanda tam bir tarafsızlık içinde iş görebilmeleri ancak bağımsız olmalarıyla mümkündür. Kurumsal yapılanmada ve karar vermede bağımsız olamayan bir kurumun ise özerkliğinden söz edilemez.

Kamu İhale Kurumu ile diğer özerk kurumlara bağımsızlık verilmesinin temelinde, kurulu bulunduğu alanı düzenleme, yönlendirme, inceleme, şikayetleri karara bağlama gibi görevleri yerine getirirken, siyasal iktidarın ve karar alma süreçleri üzerinde etki yapmaya çalışan çeşitli baskı ve çıkar gruplarının herhangi bir dışsal yönlendirme, etkileme ve müdahalesine maruz kalmadan, karar almalarını sağlayabilmektir.

Bağımsızlığın sağlanabilmesi, öncelikle kurul üyelerinin seçimi ve atanması süreçlerinde ortaya çıkar. Kurul üyelerinin atanma ve görevden alınma şekli, görev süresi, göreve tekrar seçilme olanağı sağlanması gibi hususlar, kurumsal ve kişisel bağımsızlık üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Siyaset kurumunun atayıp; siyaset kurumunun görevden aldığı, görev süresinin kısa tutulup, birden fazla seçilme olanağı tanındığı bir yapıda bağımsızlıktan söz edilemez.

Anayasada, bağımsız düzenleyici kurullardan yada aynı anlama gelmek üzere bağımsız idari otoritelerden ve bunların bağımsızlığı ile özerkliğinden doğrudan söz eden herhangi bir hüküm bulunmasa da özerlikten söz edilen bir çok madde vardır.

Anayasanın 127 nci maddesinde, mahalli idarelerin kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri olduklarından; 130 uncu maddesinde, üniversitelerin kamu tüzel kişiliğinden ve bilimsel özerkliğinden; 133 üncü maddesinde, Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kuruluşlarının ve haber ajanslarının özerkliğinden; 135 inci maddesinde, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleri olduklarından söz edilmektedir.

Anayasa Mahkemesi 29.06.1992 günlü ve E.1991/21, K.1992/42 sayılı Kararında üniversitelerin bilimsel özerkliği konusunda, “Bilimsel özerklik, kuruluştan işleyişe değin, bilimin gerektirdiği özgürlük ortamının tüm çalışmalarla yönetimde bir yaşam biçimi olarak sağlanmasıdır.” derken; yerel yönetimlerin özerkliğine ilişkin olarak ise birçok kararında, “Özerklik kişi ve kuruluşların kendi faaliyetlerine ilişkin kararları alma ve uygulama konusunda gerekli yetkiyle donatılmış olması anlamına gelmektedir. Bu aynı zamanda kurumların dış etkilere karşı korunmasını ifade eder. Kamu kuruluşlarına özerklik tanınmasının nedeni faaliyetlerini hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına almaktır.” görüşüne yer vermiştir.

Bakanlar Kurulu, 661 sayılı KHK'nin 57 nci maddesi ile 4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinde yaptığı değişiklikleri, Sayıştay ve Danıştay Genel Kurulları tarafından seçilenler ile TOBB ve TİSK kontenjanından gelenler ve Maliye, Bayındırlık/Çevre ve Şehircilik, Hazine Müsteşarlığı kontenjanından atananlar görevlerini layıkıyla, bağımsızlık ve tarafsızlık içinde yapamadıkları için değil; tam tersine özellikle Sayıştay ve Danıştay Genel Kurulları ile TOBB ve TİSK'ten seçilenlerin ve diğerlerinin kendilerini seçen makamlara ve bu makamların kendilerinden beklentilerine karşı sorumlu hissetmelerinden ve dolayısıyla siyasal iktidarın beklentilerine yanıt vermemelerinden kaynaklanmaktadır. Siyasal iktidar, tek seçici ben olursam seçilenler, seçilmelerini bana borçlu olurlar ve dolayısıyla benim taleplerime duyarsız kalamazlar ve ikinci kez seçilme hakkı tanırsam, geleceklerini de ipotek altına sokarlar realitesinden hareketle söz konusu değişiklikleri yapmaktadır.

Anayasanın 2 nci maddesinde, hukuk devleti ilkesine Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında yer verilmiş; 5 inci maddesinde, kişilerin ve toplumun huzur, refah ve mutluluğunu sağlamak Devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmış; 167 nci maddesinde ise, Devletin mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alması gereğinden söz edilmiştir.

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Bir hukuk devletinde, devlet erki kullanılarak yapılan tüm kamu işlemlerinin nihai amacının “kamu yararı” olması gerekir. Bu gereklilik, kamu yararını, yasama organının takdir yetkisi için de bir sınır konumuna getirir.

4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin (a) fıkrasında, kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve bağımsız olduğu hüküm altına alınmış Kamu İhale Kurulunun, görevini bağımsız yapmasını güvence altına almak üzere, Sayıştay, Danıştay, TOBB ve TİSK ile Maliye Bakanlığı, Bayındırlık/Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça önerilecek adayların Bakanlar Kurulunca atanması şeklinde oluşturulmuş kurul yapılıncasının ortadan kaldırılarak, Maliye Bakanının teklifi üzerine

Bakanlar Kurulunca atanır hale getirilmesinin hangi tür kamu yararı amacına yöneldiğini açıklamak imkansızdır. Bakanlıkların yaptığı ihalelerin Bakanlar Kurulunca atanan ve ikinci kez atanma hakkı tanınanlarca denetlenmesinde kamu yararı olduğu ileri sürülemez. Böylesine bir düzenlemenin, kamu kaynaklarını siyasal destekçilere, bazı ayrıcalıklı kesimlere bağımsız ve tarafsız denetim engeliyle karşılaşmadan aktarma amacı dışında başka bir amacının olmadığı ve olamayacağı açıktır. Kamu kaynaklarının talanına yol açacak böylesine bir düzenlemenin Anayasal koruma görmesi beklenemez.

Kamu yararına sonuç doğurmayacak olan, yürütülen kamu hizmetinin nitelikleri ve gerekleriyle bağdaşmayan, adalet anlayışına aykırı ve makul olmayan böyle bir durumun, Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi ile bağdaştırılamayacağı açıktır. Çünkü bir hukuk devletinde tüm kamu işlemlerinin nihai amacı, kamu yararındır. Bir hukuk devleti, adil ve makul olmak durumundadır. Yürütülen Kamu hizmetinin gerekleriyle bağdaşmayan, adil ve makul olmayan bir düzenlemenin, kamu yararına olduğu ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaştığı söylenemez.

Kamu ihalelerinde saydamlıkla rekabetin sağlanmasını güvence altına denetim yapılanmasının çok yönlü işlevi vardır. İhalelerde, saydamlık ve rekabetin sağlanması bir yandan, kamusal ihtiyaçların en uygun şartlarda karşılanarak kalite ve maliyet avantajı sağlanması yoluyla kamusal tasarruflara gidilmesini ve dolayısıyla diğer kamusal hizmetlere de kaynak ayrılabilmesini olanaklı kılarken; diğer yandan piyasada rekabete ve yenilenmeye engel olan unsurları ortadan kaldırarak ekonomik etkinliğin gelişmesini sağlayacaktır. Bu da rekabet edebilirliği ve verimliliği artırarak uzun vadeli kalkınmayı güçlendirici bir etki yapacak; ekonomik performansta gerçekleşecek artışlar da kişilerin ve toplumun huzur, refah ve mutluluğunun artmasına yol açacaktır.

Bu bağlamda, saydam ve rekabetçi ihalelere güvence oluşturan, siyasal güç odakları ile baskı ve çıkar gruplarından bağımsızlığı sağlanmış kurul eliyle denetimin ortadan kaldırılarak, siyasal karar organının atadığı ve dolayısıyla bağımsızlığın kaldırıldığı bir kurul yapılanması, Anayasanın 5 inci maddesi ile 167 nci maddesinde Devlete verilen görevlerle de bağdaşmamaktadır.

Öte yandan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasında dağılımının yeniden belirlenmesine konu oluşturabilecek teşkilat kanunu olmadığı gibi, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personele ilişkin personel kanunu da değil, kamu ihalelerinin ve bu ihalelerin denetiminin nasıl yapılacağına ilişkin bir usul kanunudur.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı Kararındaki (6216 sayılı Kanununun 65 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre çoğunluk sayılan) Görüşe göre dahi, 6223 sayılı Yetki Yasasının kapsamı içinde bulunmamaktadır. Bakanlar Kurulunun Yetki Yasasının kapsamı içinde bulunmayan alanlarda hukuksal tasarrufa girişerek yasal düzenlemelerde bulunması Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerinde yer alan kurullarla bağdaşmaz.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 57 nci maddesinin (a) bendiyle 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (c)

fıkrasında, (b) bendiyle (g) fıkrasında yapılan değişiklikler ile (c) bendiyle (h) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişiklikler, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 5 inci, 7 nci, 87 nci, 91 inci ve 167 nci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

9) 661 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci Maddesi ile 4734 Sayılı Kanuna Eklenen Geçici 12 nci Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanuna eklenen geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrası ile Kamu İhale Kurumunda Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanı unvanlı görevlerde bulunanların görevlerinin sona ereceği; bunların ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanlarına hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacakları belirtilirken; ikinci fıkrasında, Başkanlık Müşaviri unvanlarına atanmış sayılanlara ödenecek aylık maaş düzenlenmiş ve üçüncü fıkrasında ise, Başkanlık Müşaviri olarak atanmış sayılanların, Başkan tarafından belirlenen birimlerde, Başkan tarafından belirlenen görevleri yürütecekleri hüküm altına alınmıştır.

Başka bir anlatımla, Kamu İhale Kurumu kapatılmadığı, teşkilat yapısı değişmediği, Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanlığı kadroları kaldırılmadığı ve dolayısıyla ortada hukuki ve fiili hiçbir gerekçe yok iken; Bakanlar Kurulu keyfe keder bir düzenlemeyle kamu görevlilerini görevlerinden alarak “Başkanlık Müşavirliği” unvanlı görevlere atamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere, Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup, bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasanın ve yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukukî güvenliğin bir sonucu da kazanılmış haklara saygı gösterilmesi ilkesidir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş olan haktır. Kişilerin hukuk düzenine güvenerek elde ettikleri hakların sonradan çıkarılacak yasal düzenlemelerle ihlal edilmemesi bu ilkenin gereğidir.

657 sayılı Kanununun Temel ilkeler başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde kariyer, Devlet memurlarına yaptıkları hizmetler için gerekli bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır şeklinde; liyakat ise, Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır şeklinde tanımlanmıştır.

Kamu görevlilerinin atanmalarındaki usule göre görevlerinden alınmaları da idare hukukunun temel ilkelerinden biridir. Ortada hukuki ve fiili hiçbir gerekçe yok iken, söz konusu personelin kariyer ve liyakat ilkeleri çerçevesinde atandıkları kadro görev unvanlarının yasayla ellerinden alınması ve yasayla görevlerine son verilerek yasayla “Müşavirlik” kadrosuna atanmaları ve böylece Anayasanın 36 ncı maddesinde Anayasal güvence altına alınan hak arama özgürlüklerinin ellerinden alınması, Anayasanın 36 ncı maddesine aykırı olmanın yanında, kişilerin hukuk güvenliğini de ihlal ederek Anayasanın 2 nci maddesine aykırılık oluşturmaktadır.

Doğmuş hakkı tanımak kazanılmış hakka saygı göstermektir. Sadece iç hukukta değil, uluslar arası hukukta da benimsenen “kazanılmış hakların korunması”, mevcut hukuksal durumun, benimsenmiş yapının, edinilmiş statünün geçerliliğini sürdürmesini zorunlu kılar. Kazanılmış bir hakkı ortadan kaldırmak, üstelik tek yanlı hukuki düzenlemelerle kaldırmak hukuka güveni yıkar. Hukuki güvenlik, sadece kişilerin devlet faaliyetlerine güvenini değil, aynı zamanda yürürlükteki mevzuata göre edinilmiş statünün süreceğine duyulan güveni de içerir. Halkın devlete olan güveninin korunması, ancak hukuk güvenliğinin sağlanmasıyla mümkündür. Hukuki istikrar bunu gerektirir. Anayasasında “hukuk devleti” ilkesine yer vermiş ve buna değiştirilemezlik atfetmiş bir ülkede, “başkan yardımcılığı”, “Başhukuk müşavirliği” ve “daire başkanlığı” kadro görev unvanını kariyer ve liyakat ilkeleri çerçevesinde elde eden kamu görevlilerinin günün birinde atanmalarındaki usulün aksine yasal düzenlemeyle “Başkanlık Müşavirliği” unvanlarına atanacaklarını öngörebilmeleri beklenemez. Özü ve niteliği itibariyle idari bir işlem olan ve idari işlemle yapılması gereken “atama” işleminin, yasa gücünde kararname ile yapılmasıyla; bir yandan yürütmenin “atama” yetkisine Anayasanın 8 inci maddesine aykırı bir şekilde yasama organı tarafından yetkisiz olarak el atılırken; diğer yandan “Müşavir” ve “Araştırmacı” kadrolarına atanan kişilerin Anayasanın 125 inci maddesinde güvence altına alınan idari işleme karşı yetkili merciler nezdinde hak arama özgürlükleri, Anayasanın 36 ncı maddesine aykırı bir şekilde ellerinden alınmakta; ve ayrıca kişilerin hak arama özgürlüklerinin ellerinden alınmasının yasa gücünde kararname ile düzenlenmesi Anayasanın 91 inci maddesiyle de bağdaşmamaktadır.

Ayrıca, Anayasanın dördüncü bölümünün siyasi haklar ve ödevler kapsamındaki 70 inci maddesinde düzenlenen kamu hizmetine girme hakkı, söz konusu hizmete girenlerin görevlerinde kalma hakkına da güvence oluşturmakta ve siyasi haklar ve ödevler, Anayasanın 91 inci maddesine göre kanun hükmünde kararname ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde bulunmaktadır.

Öte yandan geçici 12 nci maddenin ikinci fıkrasında, “Başkanlık Müşaviri” unvanlı görevlere atanan Başkan Yardımcısı, Başhukuk Müşaviri ve Daire Başkanlarının mali hakları korunuyor gibi bir izlenim yaratılmıştır. Ancak, söz konusu fıkralarda, “toplam net tutarının” ibaresinden sonra parantez içinde “(bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır)” ifadesine yer verilerek, Başkan Yardımcısı, Başhukuk Müşaviri ve Daire Başkanlarının kadro görev unvanlarına ait aylık net hak edişleri sabitlenmiştir. Bu durumda örneğin daire başkanının en son aldığı net maaşı 100 TL ve Başkanlık Müşavirinin maaşı ise 90 TL ise aradaki 10 TL içinde bulunan ayda tazminat olarak ödenerek maaşı yine 100 TL olacak; örneğin yıllık %11 oranındaki enflasyonun maaşlara yansıtılmasından dolayı bir sonraki ay daire başkanı maaşı 111 TL, Müşavir maaşı da 100 TL olduğunda ise, net maaş sabitlendiğinden dolayı, Daire

Başkanı iken Yasayla Müşavir görevlerine atanan kişilere herhangi bir ödemede bulunulmayacak, kişilerin maaşı nominal olarak yine 100 TL olurken; reel olarak 90 TL'ye gerileyecektir. Dolayısıyla kazanılmış statü kaybının yanında kazanılmış mali hak kaybı da söz konusu olduğundan iptali istenen düzenlemeler Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle bu açıdan da bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanuna eklenen geçici 12 nci maddesi, Anayasanın 2 nci, 8 inci, 36 ncı, 70 inci ve 91 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

1) 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin; 26 ncı ile 42 nci maddeleri ve 102 nci ve 103 üncü maddeleri hariç diğerlerinin, 6223 sayılı Yetki Kanununun kapsamı içinde olmaması, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemelerin, Yetki Yasasının amaç ve ilkeleriyle bağdaşmaması yanında Anayasanın öngördüğü “ivedilik”, “zorunluluk” ve “önemlilik” şartlarını taşımaması nedenleriyle, 661 sayılı KHK'nin 26 ncı ile 42 nci maddeleri ve 102 nci ve 103 üncü maddeleri hariç tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile ekindeki Cetvel ve Listelerin yürürlüğünün durdurularak kamu hizmetlerinden yararlananlar ile vergi mükelleflerinin ileride telafisi mümkün olmayan zarar ve ziyanlardan korunması gerekeceği değerlendirilmektedir.

2) Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yasa ile düzenlenmesi gerekirken, bu hususların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceğinin öngörülmesi, denetim, teftiş, soruşturma gibi hizmetlerin bağımsız ve tarafsız yürütülmesini engelleyerek, kamu kaynaklarının verimli, etkili ve tutumlu kullanılması amacından sapmasına yol açacak; bu da hizmetten yararlananlar ile vergi mükelleflerinin telafisi imkansız zarar ve ziyanlarına neden olacaktır.

3) Kaymakam Adaylığı giriş sınavında yaş sınırı 30'dan 35'e çıkarılırken; her türlü kayırmacılığa ve istismara açık olan mülakatta üç defa elenmiş olanların yazılı sınava girme haklarının ellerinden alınması, sınavın açıldığı tarihte 35 yaşının altında olan ve fakat kayırmacılığa ve istismara açık mülakat sisteminden dolayı üç defadan fazla elenmiş bulunan adayların, kamu hizmetine girme hakkını ortadan kaldıran bir düzenleme olduğundan söz konusu adayların ileride telafisi imkansız maddi ve manevi zarar ve ziyanlarına yol açacaktır.

4) Emniyet teşkilatında çalışan kamu görevlilerinin; başarı, yeterlilik ve ehliyetlerinin tespitinde, performansının geliştirilmesinde, kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfiinde, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde esas alınacak “performans değerlendirme sistemine” ilişkin olarak temel esaslar belirlenmeden, çerçeve çizilmeden, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir alanı düzenleme yetkisinin bütünüyle idareye

bırakılması ve idarenin “performans değerlendirme sistemi”ni kurarken esas alacağı yasal kriterlerin bulunmaması, emniyet teşkilatında çalışan personelin mağduriyetine ve ileride telafisi olmayan zararlarına yol açacaktır.

5) Emniyet teşkilatında Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin seçimi ve atanmalarında aranacak diğer niteliklerin neler olduğunun hukuksal belirsizlik içermesi ve personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin sınav ile sınav komisyonları ve aranacak niteliklerin ve diğer hususların neler olduğunun yasa ile düzenlenmesi gerekirken, bu hususların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenecek olması, söz konusu kadrolara aday kişilerin hukuk güvenliğini ortadan kaldırma ve kamu hizmetine girme hakkını engelleme işlevi görerek ileride telafisi imkansız zarar ve ziyanlarına neden olacaktır.

6) 19.06.1976 tarihli ve 2015 sayılı Kanunla, toptancı hali yapılması için Ankara Belediyesine devredilen ve hal yapımı dışında başka bir amaçla kullanılmasına teşebbüs edilmesi halinde ise devir bedeli üzerinden Atatürk Orman Çiftliğine iade edilmesi gereken arazinin; adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla tamamı ya da bir kısmının ilgili kamu idaresine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilmesini öngören düzenleme, söz konusu arazinin Atatürk Orman Çiftliğine devredilmesinin yasal şartlarının oluştuğunu ortaya koyduğundan, Atatürk Orman Çiftliğinin malvarlığında hukukun kabul edemeyeceği azalmaya yol açmıştır.

7) Başbakanlık Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları ile Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ve diğer hususların yönetmelikle düzenlenecek olması, bağımsız ve tarafsız yapılması gereken denetim, teftiş ve soruşturma faaliyetleriyle bağdaşmadığından, bir bütün olarak kamunun ileride telafisi olmayan zarar ve ziyanlarına neden olacaktır.

8) Kamu İhale Kurulunun özerkliğiyle bağdaşmayan ve bağımsızlığını ortadan kaldırmayı ve Kurulu siyasallaştırarak siyasal iktidara bağımlı hale getirmeyi amaçlayan söz konusu düzenlemeler, ihale yolsuzluklarını artırarak kamu kaynaklarının israfiyle sonuçlanacak ve bir bütün olarak ülke ekonomisini etkinlikten uzaklaştıracaktır. Bu olgu ise kamunun ileride telafisi olmayan zarar ve ziyanlarına yol açacaktır.

9) Kamu İhale Kurumunda Başkan Yardımcısı, Başhukuk Müşaviri ve Daire Başkanı kadrolarında çalışan personelin yasayla görevlerinden alınarak “Başkanlık Müşaviri” unvanlı göreve atanması, kazanılmış haklarını ellerinden almış ve ayrıca mali hak kaybına da yol açarak ileride telafisi imkansız noktalara taşımıştır.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti olmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

02.11.2011 tarihli ve 28103 (1. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 21.10.2011 tarihli ve 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin;

I) İptal davasıyla ilgili ilk ve esas incelemelerinde, 6216 sayılı Kanunun 59 uncu ve 60 ıncı maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç'ın reddine,

II) 1) 26 ncı ile 42 nci maddeleri ve 102 nci ve 103 üncü maddeleri hariç tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile ekindeki Cetvel ve Listeleri, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine;

2) 9 uncu maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 37 nci maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 37/A maddesinin (4) numaralı fıkrası, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddelerine;

3) 13 üncü maddesiyle 1700 sayılı Dahiliye memurları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen "Kaymakam adaylığı yazılı sınavına daha önce mülakatta üç kez başarısız olanlar katılamazlar." tümcesi, Anayasanın 2 nci, 70 inci ve 91 inci maddelerine;

4) 16 ncı maddesiyle değiştirilen 3201 sayılı Kanunun 85 inci maddesi ile 19 uncu maddesiyle 3201 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci, 91 inci ve 128 inci maddelerine;

5) 18 inci maddesiyle 3201 sayılı Kanuna eklenen ek 29 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki "... ile diğer niteliklere ..." ibaresi ile ikinci cümlesi, Anayasanın 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 128 inci maddelerine;

6) 21 inci maddesi ile 2015 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümle, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine;

7) 29 uncu maddesiyle değiştirilen 3056 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi, Anayasanın 7 nci ve 128 inci maddelerine;

8) 57 nci maddesinin (a) bendiyle 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (c) fıkrasında, (b) bendiyle (g) fıkrasında yapılan değişiklikler ile (c) bendiyle (h) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişiklikler, Anayasanın Başlangıcının dördüncü fıkrası ile 2 nci, 5 inci, 7 nci, 87 nci, 91 inci ve 167 nci maddelerine;

9) 58 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanuna eklenen geçici 12 nci maddesi, Anayasanın 2 nci, 8 inci, 36 nci, 70 inci ve 91 inci maddelerine;

aykırı olduklarından iptallerine ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar doğacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.”

B- E.2012/31 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“3201 sayılı Yasaya 661 sayılı KHK ile eklenen itiraz konusu Geçici 22. maddenin 2. fıkrasında; “Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla ikinci bölge hizmetini yapmamış ikinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi edebilmesi için ikinci bölgedeki en az hizmet süresi kadar fiilen zorunlu ikinci bölge hizmeti yapmış olması şarttır.” hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Yasa maddesi ile 2. sınıf emniyet müdürlerinin 2. bölge hizmetini tamamlamadan 1. sınıf emniyet müdürü olarak değerlendirmeye alınmasının engellendiği ve bekleme süresini doldurmak üzere olan personelin haklı beklentisi ile o tarihe kadar ki kazanılmış haklarını ortadan kaldırdığı, yasanın bu haliyle kısmen geçmişe etkili şekilde uygulanma sonucunu doğurduğu ve 3. sınıf emniyet müdürleri açısından getirilen sistem karşısında kıdem durumunu, 2. sınıf emniyet müdürleri aleyhine ve yine 2. sınıf emniyet müdürleri arasında olumsuz şekilde bozduğu görülmektedir.

Bu nedenle, 3201 sayılı Yasaya 661 sayılı KHK ile eklenen itiraz konusu Geçici 22. maddenin 2. fıkrasının Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırı olması nedeniyle iptali istenilmektedir.

ANAYASA'YA AYKIRILIK İTİRAZIMIZIN NEDENLERİ

Dayanılan Anayasa Kuralları:

1- *“Madde 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”*

2- *“Madde 10- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.”*

Anayasa'ya Aykırılık Nedenleri:

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu vurgulanmıştır. Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilen, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu

geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilincinden ayrılmayan devlet olarak tanımlanmıştır.

Hukuk devleti ilkesinin öğeleri arasında, yasa hükümlerinin adaletli bir hukuk düzenini yaratması da vardır. Yasa kuralı görev itibariyle aynı konumda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım yaratıyorsa, bu kuralın hukuk devleti ilkesine uygun bir kural olduğundan söz edilemez.

Hukuk güvenliğinin sağlanması, hukuk devletinin ön koşullarındandır. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin sağlamakla yükümlü olduğu hukuk güvenliği, kural olarak yasaların geriye yürütülmemesini gerekli kılar. Yasaların geriye yürümezliği ilkesi uyarınca, yasalar kamu yararı ve kamu düzeninin gerektirdiği, kazanılmış hakların korunması, mali haklarda iyileştirme gibi kimi ayrıkçı durumlar dışında ilke olarak yürürlük tarihinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılırlar. Bu nedenle, sonradan yürürlüğe giren yasaların geçmişe ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olmaması hukukun genel ilkelerindedir.

Öte yandan kazanılmış hak, özel hukuk ve kamu hukuku alanlarında genel olarak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel yasa kurallarının bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunmasıdır. Kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın, yeni yasadaki önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel niteliğe dönüşmüş haktır. Bir statüye bağlı olarak ileriye dönük, beklenen haklar, kazanılmış hak niteliği taşımamakla birlikte belirli bir süreci öngören statüsel işlemlerde bu sürecin başında ve sonunda olan bireyler açısından haklı beklentinin de hukuk devleti tarafından korunması adaletli bir hukuk düzeni kurmanın gereklerindedir.

Önceden oluşmuş hukuksal durumların sonradan yapılacak işlemlerle değiştirilmesi, hukuktan beklenen güvenlikle bağdaşmaz. Yönetimsel işlemin geriye yürütülmemesi ilkesinden, uygulamada yönetilenlerin kazanılmış haklarının korunmasında yararlanılmaktadır. Gerçekten böylece kurulmuş durumlarla, kazanılmış hakları korumak, hukuksal ilişkilerde istikrar sağlamak gereksinim ve zorunluluğundan doğmuş sosyal bir hukuk normudur

Hukuk devleti ilkesinin önkoşullarından biri olan hukuk güvenliği ile kişilerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Hukuk devletinde, yasama organı tarafından yasama yetkisinin kullanılması sırasında adaletli bir hukuk düzeni kurulması, yeni mevzuat metni ile getirilen düzenleme uygulanmaya başlayınca veya yürürlüğe girinceye kadar geçecek süre içinde yapılacak

işlem ve düzenlemeler ya da uyulacak ilke ve kurallar ile daha önceki düzenlemelerden doğan hakların korunmasına ilişkin hususlar ve benzeri geçiş hükümlerinin geçici maddelerle düzenlenmesi ile sağlanmaktadır. Bu yönteminin kullanılması ile hukuki durumları farklı olanların yapılan yeni düzenlemeden mağdur olmalarının önüne geçilmektedir.

Anayasanın 10. maddesinde, hukukun temel ilkeleri arasında yer alan eşitlik ilkesi düzenlenmiş ve “herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz, devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır” denilmiştir.

Yasa önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemler değil hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak Yasa karşısında eşitliğin gözardı edilmesi yasaklanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında vurgulandığı gibi yasa önünde eşitlik ilkesi, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmemekle birlikte, yasaların uygulanmasında birbirinin aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanılarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta, hatta bunların durumu ve konumlarındaki özellikleri, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılmakta, özelliklere ve aykırılıklara dayandığı için haklı olan nedenler, ayrı düzenlemeyi aykırı değil, geçerli kılar da, aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme aykırılık oluşturur. Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. Ancak, durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunlulukların kamu yararı ya da başka haklı nedenlere dayanılarak yasalarla farklı uygulamalar getirilmesi durumunda Anayasa'nın eşitlik ilkesinin çiğnendiği sonucu çıkarılamaz.

İtiraza konu, 3201 sayılı Yasaya 661 sayılı KHK ile eklenen itiraz konusu Geçici 22. maddenin 2. fıkrası ile 2. sınıf emniyet müdürü olan personelin 1. sınıf emniyet müdürü olabilmek amacıyla değerlendirmeye alınabilmesi için Yasanın 55. maddesinde öngörülen kıdem ve liyakat ilkeleri ile bekleme sürelerinin yanında yeni bir kurala daha verildiği ve 2. sınıf emniyet müdürlerinin 1. sınıf emniyet müdürü olabilmeleri için en az hizmet süresi kadar (2 yıl) fiilen 2. bölge hizmeti yapmış olma koşulunun getirildiği görülmektedir. Anılan düzenleme ile kıdem çok önemli olduğu emniyet teşkilatında 1. sınıf emniyet amirliğine atanabilmek için yeni bir koşulun getirilmesine karşın madde de incelemeye tabi tutulmak için gerekli olan 3 yıllık bekleme süresini doldurmak üzere olan ve bekleme süresi içinde 2. bölge hizmetini yapma olanağı fiilen bulunmayan ve esasen 1. sınıf emniyet müdürlüğü konusunda haklı beklentisi oluşmuş olan personelin durumu gözetilmeksizin ve herhangi bir geçiş dönem ve süreci öngörülmeksizin yasal düzenleme yapıldığı görülmektedir. Aynı maddenin 1. fıkrasında 2. sınıf emniyet müdürü olabilmek için değerlendirmeye alınacak 3. sınıf emniyet

müdürlerine yönelik olarakta 2. bölge hizmet zorunluluğunun getirildiği, ancak 3. sınıf emniyet müdürlerine yönelik olarak düzenleme yapılırken bekleme süresini doldurmak üzere olan ve bekleme süresi içinde 2. bölge hizmetini tamamlama olanağı bulunmayan personelin durumu gözetilerek en az bir kez zorunlu ikinci bölge hizmetini yapmamış veya ikinci bölgeye atanmak ile birlikte göreve başlamamış olan 3. sınıf emniyet müdürleri hakkında, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Değerlendirme Kurulunca verilecek bir üst rütbeye terfiye ilişkin kararların, bu bölgede fiilen çalışmaya başlanması kaydıyla uygulanacağı kuralına yer verilmiştir. 3. sınıf emniyet müdürleri açısından yapılan düzenlemede bekleme süresi dolmuş ve incelemeye tabi tutularak 2. sınıf emniyet müdürü olmasına karar verilmiş olan personel hakkındaki bu kararın 2. bölge hizmetine “fiilen başlanması” durumunda bu hizmetin tamamlanması beklenmeksizin derhal uygulanmasına karar verilirken, 2. sınıf emniyet müdürleri açısından 2. bölge hizmeti, değerlendirmeye alınmanın önünde bir engel olarak düzenlenmiş ve bu bölge hizmeti “tamamlanmadan” değerlendirmeye alınmayacağı yolunda kural getirilmiştir. Bu haliyle mevcut düzenlemenin 3. sınıf emniyet müdürleri lehine 2. sınıf emniyet müdürleri aleyhine kıdem sırasını alt üst edeceği ve emniyet teşkilatının genel yapısını olumsuz etkileyeceği açıktır. Ayrıca 1. sınıf emniyet müdürü olmak için gerekli olan 3 yıllık zorunlu bekleme süresinin dolmasına kısa süre kalmış olan personelin 2 yıllık 2. bölge hizmetini tamamlama olanağı bulunmadığı için hemen 2. bölge hizmetine atanması durumunda dahi en erken 2 yıl sonra 1. sınıf emniyet müdürlüğü değerlendirmesine alınacağı, ancak 1. sınıf emniyet müdürü olmak için gerekli olan bekleme süresinin dolmasına iki yıl kalan personelin hemen 2. bölge hizmetine atanması durumunda 3 yıllık bekleme süresinin dolması ile değerlendirmeye alınacağı ve kendisinden 2 yıl daha kıdemli olan personelle birlikte 1. sınıf emniyet müdürü olacağı, bu nedenle bu şekilde bir yasal düzenlemenin 2. sınıf emniyet müdürleri arasında da eşitsizlik oluşturacağı görülmektedir.

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen Geçici 22. maddenin 2. fıkrası ile getirilen sistemin bu haliyle 3 yıllık bekleme süresini doldurmak üzere olan personelin bekleme süresinin sonunda incelemeye tabi tutulacakları yolundaki haklı beklentilerini ortadan kaldıracak olması nedeniyle hukuk güvenliği ilkesine de aykırı olduğu açıktır.

Somut olayda, davacının 1989 yılında polislik mesleğine başladığı, 1992 yılında Havacılık Daire Başkanlığına atandığı, 2002 yılında 2. bölge hizmet görevinin kendisine tebliğ edilmesine karşın idare tarafından hizmetine duyulan ihtiyaç nedeniyle ilişığının kesilmediği ve 2011 yılına kadar bu şekilde Havacılık Daire Başkanlığındaki görevine devam ettirildiği, davacının 1999 yılında emniyet amiri, 2003 yılında 4. sınıf emniyet müdürü, 2006 yılında 3. sınıf emniyet müdürü, 2009 yılında da 2. sınıf emniyet müdürü olduğu, 2012 yılı genel atama döneminde (Mayıs) 1. sınıf emniyet müdürü olarak atanmak üzere değerlendirmeye alınacak personel arasında olmasına rağmen, itiraz konusu kural nedeniyle 2. bölge hizmetini tamamlamadığı için değerlendirmeye alınmayacağı, bu kapsamda 2. bölge hizmetine atandığı ve 30.12.2011 tarihinde 2. bölge hizmetine başladığı, bu şekilde en az 30.12.2013 tarihine kadar 2. bölge hizmetinde kalmasının gerekmesi nedeniyle bu tarihten önce 1. sınıf emniyet müdürü olmasına olanak bulunmadığı, bu durumda ise 1,5 yıl kıdem kaybının oluşacağı, kendisinden 1,5 yıl daha kıdemsiz 2. sınıf emniyet müdürleri ile aynı anda 1. sınıf emniyet müdürü olacağı, ayrıca 3. sınıf emniyet müdürleri ile arasındaki kıdem farkının da yasada iki sınıfa yönelik olarak farklı düzenleme yapılmış olması nedeniyle 1,5 yıl azalacağı, davacının mevcut durumu gözetilmeksizin kendisi açısından 1,5 yıl geriye uygulama sonucu

doğuracak şekilde yapılan itiraza konu yasa kuralının bu haliyle kazanılmış hak ve haklı beklenti ilkeleri ile hukuk güvenliği ilkesi çerçevesinde Anayasanın 2. maddesi ile güvence altına alınan “Hukuk Devleti” ilkesinin ve Anayasanın 10. maddesi ile güvence altına alınan “Eşitlik” ilkesinin ihlali anlamı taşıması nedeniyle itiraza konu yasa kuralının Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırılık oluşturduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

İSTEM VE SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’na 661 sayılı KHK ile ‘eklenen Geçici 22. maddenin 2. fıkrasının Anayasa’mızın 2. maddesine ve 10. maddesine aykırı olduğu ve Anayasa Mahkemesi’nce iptali gerekeceği düşüncesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesi uyarınca itiraz yoluyla incelenmek üzere Anayasa Mahkemesi’ne başvurulmasına, yine başvurumuzun Anayasa Mahkemesi’nce kabul edilmesinden başlayarak anılan 40. madde uyarınca beş ay süre ile Anayasa Mahkemesi’nin bu konudaki kararının beklenmesine, kararımıza dava dosyamızın onaylı bir örneğinin eklenmesine, kararımızın bir örneğinin taraflara tebliğine, 29/02/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin iptali istenen kuralları ile eki cetvel ve listeler şöyledir:

MADDE 1- 3/6/2011 tarihli ve 634 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Bakanlığın doğrudan yürüttüğü projelerde ihale, sözleşme imzalama ve ödemeler dâhil uygulamaya yönelik tüm işlemleri yapmak; valilikler, il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve kalkınma ajanslarınca geliştirilen ve Bakanlıkça uygun görülen projelere teknik destek sağlamak.”

MADDE 2- 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Avrupa Birliği ve Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri konularında kamuoyu araştırması yapmak ya da yaptırmak, bu konularda yürütülen akademik araştırmaları takip etmek, bu amaca yönelik çalışmalar yapmak, bunları kamuoyu ile paylaşmak ve kamunun hizmetine sunmak.”

MADDE 3- 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “7 ila 19 uncu” ibaresi “7 ila 20 nci” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Mütercim kadrosuna atanacakların merkezi sınava ilave olarak usul ve esasları yönetmelikle belirlenen yarışma sınavında da başarılı olmaları gerekir.”

MADDE 5- 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra beşinci fıkra olarak eklenmiş ve mevcut beşinci fıkra altıncı fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(5) Denetim Hizmetleri Başkanlığına tahsisli kadrolarda görev yapan Dış Ticaret Uzmanı ve Dış Ticaret Uzman Yardımcılarının inceleme, denetim ve soruşturma işlerine ilişkin görevlendirmelerinde 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır.”

MADDE 6- 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(3) Bakanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabilir.

(4) Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esasları; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşların personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

MADDE 7- 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “gençlik kamplarının” ibaresi “gençlik ve izcilik kamplarının” şeklinde, 28 inci maddesinin başlığı “Gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kampları” şeklinde ve aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “gençlik kampları” ibaresi “gençlik ve izcilik kampları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8-3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Gümrüksüz satış mağazaları ile ilgili işlemleri yürütmek.”

MADDE 9- 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 37 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 37/A maddesi eklenmiştir.

“Gümrük ve Ticaret Denetmenliği

MADDE 37/A- (1) Bakanlık taşra teşkilatında Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı istihdam edilir.

(2) Gümrük ve Ticaret Denetmenleri; en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen fakülte veya yüksekokullar ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca onaylanan yabancı fakülte veya yüksekokullardan mezun olanlar arasından yapılan yarışma sınavı sonucuna göre mesleğe Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı olarak atanırlar.

(3) Bunlar en az üç yıl çalışmak kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Yapılacak yeterlik sınavında başarılı olanlar, durumlarına uygun Gümrük ve Ticaret Denetmeni kadrolarına atanırlar.

(4) Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 10- 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) Gümrük Muhafaza Memuru kadrosuna atanacakların başvuru tarihinde otuz yaşından gün almamış olmaları şarttır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 11- 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasına “Gümrük Muhafaza Bölge Amiri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “gümrük muhafaza hizmetlerini yürüten Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2011” ibaresi “31/12/2012” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu şekilde atanan personelin kadroları 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (1) sayılı cetvelin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmış ve aynı cetvelin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait bölümüne eklenmiş sayılır.”

MADDE 13- 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş ve (C) bendinde yer alan “30” ibaresi “35” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kaymakam adaylığı yazılı sınavına daha önce mülakatta üç kez başarısız olanlar katılamazlar.”

MADDE 14- 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen görev unvanlarına; 1 inci meslek derecesine “, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı”, 5 inci meslek derecesine “, İlçe Emniyet Müdürü” ve 6 ncı meslek derecesine “, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı” unvanları eklenmiştir.

MADDE 15- 3201 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine (a) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve mevcut (b) ve (c) alt bentleri (c) ve (d) alt bentleri olarak teselsül ettirilmiştir.

“b) Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı,”

MADDE 16- 3201 sayılı Kanunun 85 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Personelin performansının değerlendirilmesi

MADDE 85-Emniyet Genel Müdürlüğünün stratejik plan ve hedefleri doğrultusunda, emniyet teşkilatı çalışanlarının iş başarılarının değerlendirilmesine imkan sağlayacak kurum içi bireysel performans değerlendirme sistemi oluşturulur.

Performans değerlendirme sonuçları hizmet gerekleri yanında personelin; başarı, yeterlilik ve ehliyetlerinin tespitinde, performansının geliştirilmesinde, kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfiinde, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitiminde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde kullanılabilir.

Performansın iyileştirilmesi için alınması gerekli görülen tedbirleri görüşerek önerilerde bulunmak üzere, merkezde Performans Değerlendirme Kurulu oluşturulur.

Performans değerlendirmesi yılda en az bir kez yapılır. Değerlendirme sisteminin oluşturulması ve uygulanması, yetersizlik, hizmet içi eğitim, değerlendirme amirleri, haklarında performans değerlendirmesi yapılmayacaklar ve yapılamayanlar, Performans Değerlendirme Kurulunun oluşumu ve çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, itiraz başvurusunun yöntemi ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Performans değerlendirme formunda yer alacak performans değerlendirme ölçütleri ile ihtiyaç duyulan bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.”

MADDE 17- 3201 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak özel hareket temel kursuna katılıp, özel hareket branşına aktarılanlar bu süreye tabi değildir.”

MADDE 18- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 29-Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin emniyet teşkilatına seçimi ve atanmaları; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılan merkezi sınava ilave olarak sözlü sınav ve/veya uygulamalı sınav puanı ile diğer niteliklere göre yapılır. Personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin sınav, sınav komisyonları ve aranacak nitelikler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile 657 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi gereğince emniyet teşkilatına alınacak personel sayısının hesaplanmasında, Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışındaki kadro sayısı esas alınır. 657 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen oran emniyet teşkilatı için %5 olarak uygulanır.

EK MADDE 30- Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi etmek için zorunlu ikinci bölge hizmetini en az bir kez yapmış olmak veya halen bu bölge hizmetini ifa ediyor olmak şarttır.

Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hükmün, 3713 sayılı Kanun veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında hayatını kaybeden veya aynı kanunlar kapsamındaki görevler nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulunun kararı doğrultusunda, yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olan emniyet teşkilatı mensuplarının eş ve çocukları hakkında ne şekilde uygulanacağı yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 31- Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı emrine atanan polis müfettiş ve başmüfettişleri, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanundaki denetimleri İçişleri Bakanlığı adına yapmaya yetkilidir. Bu denetimler sonucunda düzenledikleri raporlar yetkili makamlara intikal ettirilir.

Özel Güvenlik Denetleme Başkanının mali ve diğer özlük hakları hakkında Polis Teftiş Kurulu Başkanına ilişkin hükümler uygulanır.

Birinci fıkrada öngörülen denetim ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkartılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 19- (1) 3201 sayılı Kanunun;

a) 55 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “sicil notu” ibaresi “performans değerlendirme puanı” ve “sicil notlarının” ibaresi “performans değerlendirme puanlarının”, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında yer alan “olumlu sicil” ibaresi “iyi veya çok iyi performans değerlendirme puanı” ve onbeşinci fıkrasında yer alan “olumsuz sicil” ibaresi “yetersiz performans değerlendirme puanı”,

b) 82 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “sicilden” ibaresi “özlük dosyasından” ve dördüncü fıkrasında yer alan “sicil” ibaresi “performans değerlendirme puanı”,

c) 84 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan “sicile” ibaresi “özlük dosyasına”,

ç) Ek 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “sicil notu” ibaresi “performans değerlendirme puanı”,

şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Ek 30 uncu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yıllık süre içerisinde, bir üst rütbeye yükselmek için en az bekleme süresini tamamlayacak olan Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunan personelden, en az bir kez zorunlu ikinci bölge hizmetini yapmamış veya ikinci bölgeye atanmak ile birlikte göreve başlamamış olanlar hakkında, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Değerlendirme Kurulunca verilecek bir üst rütbeye terfi ilişkin kararlar, bu bölgede fiilen çalışmaya başlaması kaydıyla uygulanır.

Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla ikinci bölge hizmetini yapmamış İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi edebilmesi için ikinci bölgedeki en az hizmet süresi kadar fiilen zorunlu ikinci bölge hizmeti yapmış olması şarttır.

GEÇİCİ MADDE 23- 1/10/2008 tarihinden önce 3713 sayılı Kanun kapsamında vazife malulü olarak emekli olup meslekten ilişkileri kesilen emniyet teşkilatı personeli, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren bir ay içerisinde yazılı olarak talep etmeleri halinde durumlarına uygun boş kadro bulunmak ve atanmak için gerekli olan diğer şartları taşımak kaydıyla yeniden memuriyete alınarak ayrıldıkları rütbe veya statüye uygun bir göreve atanabilirler.

Bu madde kapsamında yeniden memuriyete alınanların meslekten ilişkilerinin kesildiği tarih ile göreve başladıkları tarih arasında geçen süre rütbe kıdeminde değerlendirilmez.”

MADDE 21-19/6/1976 tarihli ve 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm 500 Metrekarelik Kısımının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla bu arazinin tamamı ya da bir kısmı ilgili kamu idaresine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilebilir.”

MADDE 22-24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan “giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü” ibaresi “giriş sınavının yapıldığı tarih” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 143 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Ulaştırma Bakanlığının” ibaresi “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 13-** Kurum personelinden 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan bu maddenin yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla;

a) Yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla üç yıl kalanlar için %25,

b) Yaş haddinden emekliliğine üç yıldan fazla beş yıldan az kalanlar için %30,

c) Yaş haddinden emekliliğine beş yıl ve daha fazla kalanlar için %40,

fazlasıyla ödenir.

5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığı bağlanması şartlarını 2011 yılı sonuna kadar haiz olacaklara, bu hakkı kazandıkları tarihten itibaren bir ay içinde emeklilik başvurusunda bulunmaları halinde emekli ikramiyeleri %40 fazlasıyla ödenir.

Bu madde uyarınca yapılan emeklilik başvurularında emeklilik tarihi olarak daha sonraki bir tarih gösterilemez, başvurular herhangi bir kayda bağlanamaz ve geri alınamaz. Bu kapsamda emekli olan personel, emekli oldukları tarihten itibaren beş yıl içinde Kurumda yeniden istihdam edilemez.”

MADDE 25- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu Konut İdaresi Başkanı müşterek kararname ile, Başkanlığın 657 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde sayılan diğer personeli Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan tarafından atanır. Bakan bu yetkisini Başkana devredebilir. Başkanlığın diğer personeli Başkanın onayı ile atanır.”

MADDE 29- 3056 sayılı Kanuna 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Avrupa Birliğinden sağlanan mali kaynakların kullanımıyla ilgili inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak veya yaptırmak, bu konulara ilişkin inceleme ve soruşturmalarda uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak.

Başbakanlık Müfettişliğine Müfettiş Yardımcısı olarak girilir. Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 43- *7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii Müsteşarlığının Kurulması ve 11 Temmuz 1939 Tarih ve 3670 Sayılı Milli Piyango Teşkilatına Dair Kanunun İki Maddesi ile 23 Ekim 1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 6 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

“g) Fonun, 10 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü hariç, kullanım esaslarını tespit etmek.”

MADDE 44- *3238 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.*

“Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının istihbarat ve güvenliğe ilişkin ihtiyaçları ile Emniyet Genel Müdürlüğünün istihbarat ve güvenliğe ilişkin acil ihtiyaçları Müsteşarın teklifi, Milli Savunma Bakanının uygun görüşü ve Başbakanın onayı ile Müsteşarlık tarafından tedarik edilir ve bunlara ilişkin giderler Fondan karşılanır.”

MADDE 45- *3238 sayılı Kanunun 17 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.*

MADDE 46- *(1) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun;*

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına” ibaresi “Milli Eğitim Bakanlığına”,

b) 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “spordan sorumlu Bakanın başkanlığında” ibaresi “Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü” ve aynı maddenin yedinci ve sekizinci fıkralarında yer alan “spordan sorumlu Bakan” ibareleri “Gençlik ve Spor Bakanı”,

c) 9 uncu maddesinin birinci, 10 uncu maddesinin ikinci, 18 inci maddesinin birinci ve 24 üncü maddesinin birinci fıkralarında yer alan “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı” ibareleri “Gençlik ve Spor Bakanı”,

ç) 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Spordan sorumlu Bakanın” ve “spordan sorumlu Bakanın” ibareleri “Gençlik ve Spor Bakanının”,

d) 32 nci maddesinin başlığı “Öğretmenlerin antrenörlük, uzmanlık ve danışmanlık yapabilmeleri” ve aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “Beden eğitimi öğretmenleri” ibaresi “Öğretmenler”,

e) 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca” ibaresi “Milli Eğitim Bakanlığınca”,

f) Ek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Başbakanlık” ibaresi “Gençlik ve Spor Bakanlığı”,

g) Ek 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “spordan sorumlu Bakanın” ibaresi “Gençlik ve Spor Bakanının”,

şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 3289 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 48- 30/4/1992 tarihli ve 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununun 3 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu, Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında; Gençlik ve Spor Bakanının görevlendireceği bir üye, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı, İstanbul Valisi, Dışişleri Bakanlığınca görevlendirilecek bir büyükelçi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve görevlendireceği iki üye, Spor Genel Müdürü, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ve görevlendireceği bir üye, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi Başkanı ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Genel Sekreteri olmak üzere toplam onüç üyeden oluşur.”

“Gençlik ve Spor Bakanının katılmadığı toplantılarda Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı veya Bakan tarafından görevlendirilecek İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulunun bir üyesi Kurula başkanlık yapar.”

MADDE 49- 3796 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulunun vereceği görevleri yerine getirmek, hizmet ve faaliyetleri yürütmek üzere, Gençlik ve Spor Bakanı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının belirleyeceği ikişer üye ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanının belirleyeceği bir üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşan bir Yürütme Kurulu oluşturulur.”

MADDE 50- 3796 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık Komitesi; Gençlik ve Spor Bakanlığından dört, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından birer, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığından ikişer ve Türkiye Milli Paralimpik Komitesi Başkanlığından bir üye olmak üzere toplam onbeş

üyeden oluşur. Yürütme Kurulu gerekli gördüğü takdirde Hazırlık ve Düzenleme Kurulunun onayını almak suretiyle bu Komiteye yeteri kadar yeni üye alabilir ve ihtiyaç halinde alt komiteler kurabilir.”

MADDE 51- 3796 sayılı Kanununun 20 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanun kapsamında yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları, ceza ve ihaleden yasaklama hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kamu İhale Kurumunun görüşü üzerine Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 52- 3796 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22- Bu Kanun kapsamındaki hizmet ve faaliyetleri yerine getirmek üzere görevlendirilen kişilere verilecek disiplin cezalarına ve genel hükümlere göre yapılacak işlemlere ait kararları almak üzere Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, Spor Genel Müdürü, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ve Türkiye Milli Paralimpik Komitesi Başkanından oluşan Onur Kurulu kurulur.”

MADDE 53- 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlık” tanımı aşağıdaki şekilde, 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Sanayi ve Ticaret Bakanlığdır” ibaresi “Gümrük ve Ticaret Bakanlığdır” şeklinde, 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sanayi ve Ticaret Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,”

MADDE 54- 4054 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22- Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Bakanlar Kurulu; üç üyeyi Bakanlığın, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay’ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelere birisi, Kurum personeli arasından atanır.

Bakanlar Kurulu, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.”

MADDE 55- 4054 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (j) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“e) Başkan Yardımcıları ve Baş Hukuk Müşavirini Başkanın teklifi üzerine atamak,”

MADDE 56- 4054 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) Başkan Yardımcıları ve Baş Hukuk Müşaviri hariç Kurum personelini atamak.”

MADDE 57- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin;

a) (c) fıkrasının birinci ve ikinci bentleri ile üçüncü bendinin birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumun karar organı biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere dokuz üyeden oluşan Kamu İhale Kuruludur. Kamu İhale Kurulu üyeleri Maliye Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, atamayla birlikte Kurul Başkanını ve İkinci Başkanı da görevlendirir. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine atanacak kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmetinin bulunması, kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.”

“Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Bir üye bir defadan fazla seçilebilir.”

b) (g) fıkrasının birinci bendinde yer alan “yedi üye” ibaresi “altı üye” şeklinde değiştirilmiştir.

c) (h) fıkrasının birinci bendinde yer alan “Kurul kararı ile” ibaresi “Bakan tarafından” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın ikinci bendine birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve mevcut ikinci cümle aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumda; Baş Hukuk Danışmanı kadrosuna atanacakların hukuk fakültesi mezunu olması ve mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları ve meslekleri ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarında oniki yıl ve üzeri kamu hizmetinde bulunmaları; Kurum Müşaviri ve Başkanlık Müşaviri kadrolarına atanacakların en az dört yıllık öğretim veren fakülteler ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları ve memuriyete esas kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl ve üzeri kamu hizmetinde bulunmaları; Daire Başkanı kadrosuna atanacakların en az dört yıllık öğretim veren fakülteler ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları ve memuriyete esas kamu kurum ve kuruluşlarında en az on yıl ve üzeri kamu hizmetinde

bulunmaları gerekir. Daire Başkanlarının ve diğer personelin ataması Başkan tarafından yapılır.”

MADDE 58- 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Üyeliğin devamı

GEÇİCİ MADDE 11-Mevcut Kurul üyeleri, görev sürelerini tamamlayıncaya kadar görevlerine devam eder.

Başkanlık Müşavirliğine atanmış sayılma

GEÇİCİ MADDE 12- Kurumda; Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanı unvanlı görevlerde bulunanların görevleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlar ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanlarına hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Bu fıkra ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Birinci fıkraya göre Başkanlık Müşaviri unvanlarına atanmış sayılanların atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski unvanlarına ilişkin olarak ilgili mevzuatı uyarınca en son ayda aldıkları her türlü ödemelerin toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları yeni unvana ilişkin olarak ilgili mevzuatı uyarınca aldıkları her türlü ödemelerin toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca fark tazminatı olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları unvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.

Birinci fıkraya göre Başkanlık Müşaviri olarak atanmış sayılanlar, Başkan tarafından belirlenen birimlerde, Başkan tarafından belirlenen görevleri yürütür.”

MADDE 59- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, genel sekretere yardımcı olmak üzere, norm kadroya uygun olarak genel sekreter yardımcısı atanabilir.”

MADDE 60- 5216 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanı tarafından atanır. Genel sekreter kadrosuna atanana, genel idare hizmeti sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atanana bakanlık müstakil daire başkanları, 1. hukuk müşaviri ve daire başkanlığı kadrosuna atanana ise bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan aynen yararlanırlar.”

MADDE 61- 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşlarının 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; kamu konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar il özel idaresi bütçesinden karşılanabilir.”

MADDE 62-5302 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve mevcut altıncı fıkrasının son cümlesinde yer alan “kadrolarına” ibaresi “kadrolarında göreve başlatılırlar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Genel sekreter, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile atanır ve aynı usulle görevden alınır. Büyükşehir belediyesi bulunan illerde genel sekreter kadrosuna atananlar, genel idare hizmetleri sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar bakanlık bağımsız daire başkanları, 1. hukuk müşaviri ve daire başkanı kadrosuna atananlar ise bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan aynen yararlanırlar; diğer illerde ise genel sekreter kadrosuna atananlar genel idare hizmetleri sınıfına dahil bakanlık bağımsız daire başkanları, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar ise genel idare hizmetleri sınıfına dahil bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan aynı usul ve esaslar dahilinde yararlanırlar. Genel sekreter olarak atananların bu görevde geçen süreleri mesleki kıdemlerinde geçmiş sayılır.

İl özel idaresinde görev yapmakta iken genel sekreterliğe atananlar görevlerinin sona ermesinden itibaren il özel idaresinde bulunan uzman kadrosuna atanırlar. Diğer kurumlarda görev yapmakta iken genel sekreterliğe atananlar ise görevlerinin sona ermesinden itibaren, en son görev yaptıkları kurumdaki kadrolarına veya eşdeğer bir kadroya bir ay içinde atanırlar. Ayrıldıkları kadronun dolu olması ve eşdeğer kadronun bulunmaması halinde genel sekreterlikten önceki hizmet sınıfında durumlarına uygun bir göreve, bunun da mümkün olmaması halinde il özel idaresinde bulunan uzman kadrosuna atanırlar. Uzman olarak atananlar, doğrudan genel sekretere bağlı olarak çalışırlar.”

MADDE 63- 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Hava arama ve kurtarma hizmetleri konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak.”

MADDE 64- 5431 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 65- 5431 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Genel Müdürlüğün ana hizmet birimleri şunlardır:

- a) Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanlığı.
- b) Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı.
- c) Hava Ulaşım Daire Başkanlığı.
- d) Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığı.
- e) Hava Alanları Daire Başkanlığı.
- f) Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığı.
- g) Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı.”

MADDE 66- 5431 sayılı Kanununun 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanlığı

MADDE 8- Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakım, onarım, tasarım, üretim ve uçuşa elverişlilik ile ilgili havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen gerçek ve tüzel kişilere verilen izin, ruhsat ve diğer yetkilendirmelerin esaslarını ve şartlarını uluslararası standartlara uygun olarak düzenlemek, gerekli izinleri vermek, bu işletmelerin faaliyetlerini denetlemek, yetkilerini yenilemek, askıya almak veya gerektiğinde iptal etmek ve bu amaçla yapılan uygulamalara ait kayıtları tutmak.

b) Hava araçları, hava araçlarının gövde, motor, pervane, elektrik, elektronik cihaz, sistem ve parçaları ile hava araçlarında kullanılan diğer teçhizatın uluslararası mevzuata uygun olarak uçuşa elverişlilik standartlarını belirlemek, bu kapsamda gerekli belge ve sertifikaları düzenlemek, denetlemek, yenilemek, iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

c) Ülkemizde üretilen hava aracı gövde, motor ve pervane ile diğer donanımların sivil hava araçlarında kullanımına imkân sağlayacak uçuşa elverişlilik ve gürültü standartlarını belirlemek; tasarım, üretim, bakım, onarım, tadilat ve yenileme yapan işletmeleri belirlenen standartlara uygun olarak yetkilendirmek, bu konuda denetlemeler yapmak, ilgili belgeleri düzenlemek, onaylamak, yetkileri yenilemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

d) Sivil havacılık alanında bakım, onarım, tasarım ve üretim konularında yeterli belgesi gerektiren lisans ve sertifika işlemlerine esas olan düzenlemeleri yapmak, belgeleri vermek, onaylamak, yenilemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

e) Yeterlik belgesi gerektiren personelin ihtiyaç duyduğu eğitimlere ait standartları belirlemek, bu personeli yetiştiren eğitim kuruluşlarını yetkilendirmek, yapılan uygulamaların uluslararası standartlara uygunluğunu denetlemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

f) Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye başka bir ülke ya da uluslararası kuruluş tarafından tanzim edilmiş ya da geçerli kılınmış bir uçuşa elverişlilik sertifikasını, bu sertifikaların tanzim ya da geçerlik şartlarını Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı standartlarının üzerinde ya da eşit olması şartıyla geçerli kılmak.

g) Ülkemiz tescilindeki tüm uçakların, belirlenen kurallara göre uçuşa elverişli olup olmadığını denetlemek, uygunluk sağlanmayan durumlarda uçuşa elverişlilik sertifikalarını askıya almak veya iptal etmek.

h) Görev alanına giren konularda yeterlik belgesi alacak personelin belge alması ile ilgili usul ve esasları belirlemek ve bunların yürütülmesini sağlamak.

i) Görev alanına giren konularda yeterlik belgesi alacak personeli yetiştiren kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.

j) Görev ve sorumluluk alanına giren konularla ilgili yeterlik belgesi verilmesi ile bunların yenilenmesi hususunda teorik ve uygulamalı sınavların yapılması veya yaptırılması için yetki verilecek kuruluşları belirlemek ve uygunluğunu denetlemek.

k) Genel Müdür tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 67- 5431 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 8/A maddesi eklenmiştir.

“Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı

MADDE 8/A- Uçuş Operasyon Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakım, onarım, tasarım, üretim ve uçuşa elverişlilik dışındaki havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen gerçek ve tüzel kişilere verilecek izin, ruhsat ve diğer yetkilendirmelerin esaslarını ve şartlarını uluslararası standartlara uygun olarak düzenlemek, gerekli izinleri vermek, bu işletmelerin faaliyetlerini denetlemek, yetkilerini yenilemek, askıya almak veya gerektiğinde iptal etmek ve bu amaçla yapılan uygulamalara ait kayıtları tutmak.

b) Sivil havacılık alanında yeterlik belgesi gerektiren bakım, onarım, tasarım ve üretim ile hava trafik hizmetleri dışındaki personelin lisans ve sertifika işlemlerine esas olan düzenlemeleri yapmak, belgeleri vermek, onaylamak, yenilemek, askıya almak veya gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

c) Yeterlik belgesi gerektiren personelin ihtiyaç duyduğu eğitimlere ve sağlık şartlarına ait standartları belirlemek, bu personeli yetiştirecek eğitim kuruluşları ile muayenelerini yapacak sağlık kuruluşlarını ve tabiilerini yetkilendirmek, gerektiğinde bu yetkiyi askıya almak veya iptal etmek, yapılan uygulamaların uluslararası standartlara uygunluğunu denetlemek ve kayıtlarını tutmak.

d) Sivil havacılık işletmelerinin her türlü faaliyetleri ile bu faaliyetlerinde kullandıkları sistem, tesis, donanım ve belgelerini, uluslararası sivil havacılık standartlarına uygun olarak, mevzuatla belirlenmiş usul ve esaslar içinde yürütmelerini denetlemek.

e) Sivil hava trafiğine açık hava alanlarını kullanan yerli ve yabancı tescilli hava araçları ve bunların mürettebatını, uçuş emniyetinin sağlanmasını teminen uluslararası kurallar çerçevesinde denetlemek, gerekli önlemleri almak ve yaptırımlar uygulamak.

f) Türk hava aracı sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasına uygun olarak başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke tarafından yetkilendirilmiş olan işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve kayıtları tutmak, başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının, Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasına uygun olarak Türkiye'de Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş olan bir işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve kayıtları tutmak.

g) Görev alanına giren konularda yeterlik belgesi alacak personelin belge alması ile ilgili usul ve esasları belirlemek ve bunların yürütülmesini sağlamak.

h) Görev alanına giren konularda yeterlik belgesi alacak personeli yetiştiren kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.

i) Uçucu personelin uçuş görev saatlerine ve çalışma şartlarına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve uygulamalarını denetlemek.

j) Görev ve sorumluluk alanına giren konularda yeterlik belgesi verilmesi ile bunların yenilenmesi hususunda teorik ve uygulamalı sınavların yapılması veya yaptırılması için yetki verilecek kuruluşları belirlemek ve uygunluğunu denetlemek.

k) Alkol, uyuşturucu ve diğer uyarıcı maddelerin etkisi altında iken uçuş operasyon ya da hizmetleri ile ilgili görevlerin ifa edilmemesi için gerekli önlemleri almak.

l) Havacılık işletmelerini, organizasyon, mali yapı ve personel yapısı ile ilgili olarak belirlenen şartlara uygunluğu bakımından denetlemek veya denetletmek.

m) Havacılık işletmelerine işletme ruhsatı vermek için oluşturulacak inceleme komisyonunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.

n) Sivil hava aracının milliyetini tanımlayan tescil işaretinin kaydını tutmak, Türk Sivil Hava Aracı Siciline tescili ve tescil sertifikası ile terkinde tescilden düşme belgesini düzenlemek, mülkiyet haklarının sorgulanması ve talep edilen takyidatların tesisi ile fekkine

ilişkin işlemleri yapmak, sicile kayıtlı hava araçlarının sahip ve işletici devir, temlik ve satış işlemlerini yapmak.

o) Genel Müdür tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 68- 5431 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiş ve mevcut (i) bendi (j) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“b) Ülkemiz hava alanlarına sefer yapan hava taşıma işletmelerinin uçuş tarifelerini ve seferlerini incelemek, onaylamak ve izinlerini vermek.”

“h) Trafik yoğun hava alanlarında slot uygulanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak ve slot uygulanmasını sağlayacak kurum ve kuruluşların Bakan onayı çerçevesinde yetkilendirilmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

i) Sivil havacılık faaliyetlerini geliştirmek ve serbest, adil, sürdürülebilir bir rekabet ortamı sağlamak amacıyla sınırlı olmak üzere; taşımacılık dahil sivil havacılık hizmetlerine ilişkin Bakanlık ilgili hizmet birimleri ve kuruluşlarıyla işbirliği yaparak gerektiğinde taban ve tavan ücret tespit etmek ve uygulamasını denetlemek. “

MADDE 69- 5431 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d), (f) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (e) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“d) Hava sahası kapasitesi ve kullanımına ilişkin olarak ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde NOTAM ve Havacılık Bilgi Yayını yayımlamak veya yayımlanmasını sağlamak, bunun dışında kalan hususlarda servis sağlayıcı kuruluşlar tarafından NOTAM ve Havacılık Bilgi Yayını yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, gerekli düzenlemeleri yapmak ve tedbirleri almak.”

“f) Hava trafik yönetimi ile ilgili ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş ve teşkilatlarla çalışmalar yapmak, gerektiğinde mevzuat düzenlemeleri ile uygulamaların yapılmasını sağlamak ve takip etmek.”

“k) Hava trafik personelinin sahip olması gereken eğitimin kapsamı ve niteliği ile hava trafik personeline eğitim verecek özel eğitim kuruluşlarının eğitim esaslarını belirlemek.”

MADDE 70- 5431 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Hava kargo acentelerini yetkilendirmek, buna ilişkin usul ve esasları belirlemek ve güvenlik kurallarına uymaları konusunda gerekli düzenlemeleri ve denetimleri yapmak.”

MADDE 71- 5431 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 12/A maddesi eklenmiştir.

“Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı

MADDE 12/A- Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Sivil havacılık alanında uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinin sağlanmasını teminen hava aracı tasarımı, üretimi ve işletilmesi ile lisans gerektiren personel, işletme, hava alanı, hava trafik yönetimi ve diğer havacılık alanlarındaki mevzuat ihtiyacının belirlenmesi, ilgili mevzuatın hazırlanması, takibi ve güncellenmesi için gerekli çalışmaları yapmak.

b) Görev ve sorumluluğu altında bulunan konularda ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak ve bu konuda gerekli koordinasyonu sağlamak.

c) Ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak Genel Müdürlüğün ve sektörün sivil havacılıkla ilgili eğitim politikasını belirlemek ve belirlenen politika doğrultusunda ihtiyacı tespit etmek.

d) İhtiyaç duyulan eğitim programlarını belirlemek ve güncelliğini sağlamak.

e) Genel Müdür tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 72- 5431 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 14- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yerine getirmek.

b) Genel Müdürlük tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 73- 5431 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde ve aynı fıkranın (c) bendinde yer alan “otuz” ibaresi “otuzbeş” şeklinde değiştirilmiştir.

“a) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının veya bunlara denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının havacılık, uçak/uzay, makine, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, inşaat, bilgisayar, endüstri, meteoroloji, mimarlık, hukuk, iktisat, uluslararası ilişkiler, ekonomi, maliye, işletme ve kamu yönetimi bölümleri ile Genel Müdürlüğün görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen diğer bölümlerden veya en az dört yıllık eğitim veren hava harp okulundan mezun olmak.”

MADDE 74- 5431 sayılı Kanununun 25 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Genel Müdürlükte 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre pilot pozisyonunda çalıştırılan personel altmışsekiz yaşını doldurana kadar istihdam edilebilir.”

MADDE 75- 5431 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Müdürlük, görev ve yetki kapsamı içinde bulunan, yeterlik belgesini haiz veya yeni belge alacak sivil havacılık personelinin sınavları ve bunların denetimleri ile sivil havacılık işletmelerinin uluslararası sivil havacılık kural ve standartları, kanunlar ve yönetmelikler ile belirlenmiş her türlü denetim, yetkilendirme, ruhsat, sertifika ve lisans hizmetlerini Bakanlık onayı ile belirlenecek ücretler karşılığında yapar.

Genel Müdürlük ikinci fıkra kapsamında yapacağı denetimleri bağımsız denetim kuruluşlarına ve teknik gözetim şirketlerine yaptırabilir. Bu bağımsız denetim kuruluşları ve teknik gözetim şirketleri ile bunlar tarafından denetimle görevlendirilecek personelin sahip olması gereken nitelikler ve denetime ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 76- 5431 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Genel Müdürlük personelinden, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının veya bunlara denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının uçak/uzay, makine, elektrik, elektronik, inşaat, mekatronik, bilgisayar, endüstri, fizik, metalurji, meteoroloji, harita ve kadastro, jeodezi ve fotogrametri mühendisliklerinden mezun olanların, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren iki ay içerisinde başvuruları halinde bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan Mühendis unvanlı pozisyonlara atamaları yapılabilir.”

MADDE 77- 5431 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 78- 5431 sayılı Kanununun eki (I) sayılı cetvel ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 79- 5431 sayılı Kanununun eki (II) sayılı cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(II) SAYILI CETVEL

<u>POZİSYON UNVANI</u>	<u>ADEDİ</u>
Havacılık Uzmanı	40
Havacılık Uzman Yardımcısı	40
Kontrol Pilotu	10
Mühendis	75
Hava Trafik Kontrolörü	15

<i>AIM (Havacılık Bilgi Yönetimi) Uzmanı</i>	10
<i>Uçuş Tabibi</i>	5
TOPLAM:	195”

MADDE 80- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı *İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.*

“Telekomünikasyon İletişim Başkanı müşterek kararname ile atanır.”

MADDE 81- 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı *Yunus Emre Vakfı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Araştırma” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.*

MADDE 82- 5653 sayılı *Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “Vakfi” ibaresinden sonra gelmek üzere “Mütevelli Heyeti” ibaresi eklenmiştir.*

MADDE 83- 5653 sayılı *Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “Kültür ve Turizm Bakanı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar ile Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlıklarının bağlı olduğu Bakanlar, Türk Dil Kurumu Başkanı,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanı” ibaresi “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı” şeklinde değiştirilmiştir.*

MADDE 84- 5653 sayılı *Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, aynı fıkranın (a) bendinde yer alan “Vakfa” ibaresi “Enstitüye”, (b) bendinde yer alan “Vakfi” ibaresi “Enstitüyü”, (ç) bendinde yer alan “Vakıf” ibaresi “Enstitü” ve (d) bendinde yer alan “Vakıfla” ibaresi “Enstitü ile” şeklinde değiştirilmiştir.*

“Kültür Merkezi koordinasyon kurulları, Kültür Merkezlerinin bulunduğu ülkelerdeki büyükelçinin veya temsilcisinin başkanlığında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı temsilcisi, Kültür ve Tanıtma Müşaviri ile Eğitim Müşaviri, ilgili Kültür Merkezi müdürü, Kültür Merkezinin kurulduğu şehirde veya ülkede yaşayan tanınmış Türk işadamları, bilim adamları, kültür ve sanat adamları arasında Yönetim Kurulunun üç yıl için seçeceği üç üyeden oluşur. Başkentler dışında kurulan Kültür Merkezlerinin koordinasyon kurulu toplantılarına varsa o şehirdeki Dışişleri Bakanlığı temsilcisi de üye olarak katılır.”

MADDE 85- 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.*

“f) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

g) Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığı.

ğ) Hukuk Müşavirliği.”

MADDE 86- 5902 sayılı Kanuna 7 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 7/A maddesi eklenmiştir.

“Başkan yardımcıları

MADDE 7/A- (1) *Başkana yardımcı olmak üzere en fazla iki Başkan Yardımcısı atanabilir.*

(2) *Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir ve Başkana karşı sorumludur.”*

MADDE 87- 5902 sayılı Kanuna 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 13/A, 13/B ve 13/C maddeleri eklenmiştir.

“Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

MADDE 13/A- (1) *Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) *10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yerine getirmek.*

b) *Başkan tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.*

Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığı

MADDE 13/B- (1) *Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) *Afet ve acil durum yönetim merkezlerinin, ortak haberleşme ve bilgi sistemlerinin standardını belirlemek ve denetlemek.*

b) *Afet ve acil durumlara ilişkin her türlü bilgi, haberleşme, tahmin ve erken uyarı sistemlerini kurmak, kurdurmak, bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak, işletmek veya işletilmesini sağlamak.*

c) *E-Devlet uygulamalarının Başkanlık ile ilgili çalışmalarını yapmak, koordine etmek ve yürütmek.*

ç) *Afet ve acil durumlara yönelik coğrafi bilgi sistemini kurmak veya kurdurmak, formatlarını hazırlamak, il afet ve acil durum müdürlükleri arasındaki bilgi standartlarını oluşturmak.*

d) Bilişim teknolojisindeki gelişmelere uygun olarak daha etkin ve verimli bilgi, belge ve iş akışı düzenini kurmak, buna yönelik yazılımları üretmek veya sağlamak.

e) Başkanlığın bilişim altyapısı ve haberleşme sisteminin kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, bunlarla ilgili güvenlik tedbirlerini almak, kripto merkezini kurmak, kurdurmak ve işletmek.

f) Bilişim teknolojisinin gelişimini izlemek, bilgi işlem donanım ve yazılımının kullanılmasında diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

g) Başkanlık birimleri ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak bilgi işlem sisteminin etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak.

ğ) Afet ve acil durumlara yönelik veri tabanlarını kurmak, kurdurmak ve işletmek, uygulama yazılımlarını yapmak veya yaptırmak.

h) Başkanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak veya yaptırmak.

ı) Başkanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.

i) Başkan tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 13/C- (1) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) Başkan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 88- 5902 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Başkan müşterek kararla, Başkan Yardımcısı Başbakan onayı ile diğer personel ise Başkan tarafından atanır.

(2) Başkan, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı ve I. Hukuk Müşaviri kadrolarına atanabilmek için, bu kadrolara atanacaklarda aranan genel şartlara ek olarak; en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olmak, kamu sektöründe veya özel sektörde atanacağı görev alanıyla ilgili en az beş yıllık iş tecrübesine sahip olmak gerekir.”

MADDE 89- 5902 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Dava ve icra takiplerinin devri

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Maliye Bakanlığı uhdesinde Hazine Avukatları tarafından Başkanlığı temsilen takip edilmekte olan dava dosyaları ve icra takiplerine ilişkin dosyalar, Maliye Bakanlığı ve Başkanlıkça müştereken belirlenecek esaslara göre bir yıl içinde Başkanlığa devredilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem Başkanlık adına yapılmış sayılır.”

MADDE 90- 5902 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile (ğ) bendinin (2) numaralı alt bendi ve 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 91- 5902 sayılı Kanunun eki (I) sayılı cetvel ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 92- 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent (ğ) bendi olarak eklenmiş ve mevcut (ğ) ve (h) bentleri (h) ve (ı) bentleri olarak teselsül ettirilmiştir.

“ğ) Yurtdışında yaşayan vatandaşlar ve kaybettirme halleri dışında vatandaşlıktan çıkmış olanlar ve çocukları için yurtiçinde ve yurtdışında eğitim, burs ve barınma desteği sağlamak.”

MADDE 93- 5978 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent (ğ) bendi olarak eklenmiş ve mevcut (ğ) bendi (h) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“ğ) Yurtdışından öğrenim görmek amacıyla ülkemize gelen öğrencilere burs, barınma, iaae, sigorta, tedavi ve diğer giderlere ilişkin destek sağlamak.”

MADDE 94- 5978 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (c) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“a) Kurul; Başbakanın veya ilgili Bakanın başkanlığında Başkan, Adalet, Aile ve Sosyal Politikalar, Avrupa Birliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Dışışleri, Ekonomi, Gümrük ve Ticaret, İçişleri, Kültür ve Turizm, Maliye, Milli Eğitim, Milli Savunma ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının en az Genel Müdür düzeyindeki temsilcileri; Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürü, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi ve yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın yoğun olarak buldukları yerlerin başkonsolosluklarına veya Başkanlığa, yönetmelikte belirtilen şartları haiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları veya kaybettirme halleri dışında vatandaşlıktan çıkanlar tarafından yapılan başvurular arasından Başkanın teklifi ve Başbakan veya ilgili Bakan oluruyla beş yıllığına seçilecek kişilerden oluşur. Kurula, Başbakan veya ilgili Bakan tarafından uygun bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile mesleki yapılanmalar ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri de davet edilebilir. Başbakan veya ilgili

Bakan, Kurul üyeleri veya temsilcilerinin katılımı ile ihtisas kurulları ve çalışma grupları oluşturabilir.”

“5) Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına ve kaybettirme halleri dışında vatandaşlıktan çıkmış olanlara sunulan kamu hizmetlerinin standartları ile ilgili görüş ve tavsiyelerde bulunmak.”

MADDE 95- 5978 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (b) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“a) Kurul; Başbakanın veya ilgili Bakanın başkanlığında, Başkan, Adalet, Dışişleri, İçişleri, Ekonomi, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Kültür ve Turizm, Milli Eğitim ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığının en az Genel Müdür düzeyindeki temsilcileri ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Vakıflar Genel Müdürü, konu hakkında çalışma yapan dernekler, üniversiteler, araştırma merkezleri ve düşünce kuruluşlarından Başkanlığın teklifi ve Başbakan veya ilgili Bakanın oluru ile seçilecek konu uzmanı en fazla beş üye ve Başbakan veya ilgili Bakan tarafından uygun görülen diğer yetkililerin katılımıyla oluşur. Başbakan veya ilgili Bakan, Kurul üyeleri veya temsilcilerinin katılımı ile ihtisas kurulları ve çalışma grupları oluşturabilir. Kurul kararları kamu kurum ve kuruluşlarınca öncelikle değerlendirilir.”

“3) Soydaş ve akraba topluluklara sunulan kamu hizmetlerinin standartları ile ilgili görüş ve tavsiyelerde bulunmak.”

MADDE 96- 5978 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kurul; Başbakanın veya ilgili Bakanın başkanlığında, Başkan, Dışişleri, İçişleri, Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığının en az Genel Müdür düzeyindeki temsilcileri, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü ve Yükseköğretim Kurulu tarafından görevlendirilecek iki kurul üyesi ve konu ile ilgili çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu temsilcilerinden her yıl Başbakan veya ilgili Bakan tarafından seçilen kişiler ve Başbakan veya ilgili Bakan tarafından uygun görülecek diğer yetkililerin katılımıyla oluşur. İlgili birimler Kurul tarafından alınan kararları uygulamakla yükümlüdürler. Başbakan veya ilgili Bakan, Kurul üyeleri veya temsilcilerinin katılımı ile ihtisas kurulları ve çalışma grupları oluşturabilir.”

MADDE 97- 5978 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu fıkra uyarınca çalıştırılacakların sayısı yetmiş geçemez.”

MADDE 98- 5978 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Yurtdışından öğrenim görmek amacıyla ülkemize gelen öğrencilere, Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu tarafından belirlenen esaslar doğrultusunda verilecek burs, barınma, iaae, tedavi, sigorta, harç, eğitim yardımı, giyim yardımı ve diğer giderler için Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu tarafından belirlenecek kurum veya kuruluşların bütçelerine Maliye Bakanlığı tarafından ödenek konulur.”

MADDE 99- 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Devlet desteklerinin bildirimini, izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin yönetmelikler 30/6/2013 tarihine kadar yürürlüğe konulur.”

MADDE 100-17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin yedinci fıkrası aşığıdaki şekilde ve sekizinci fıkrasında yer alan “10’u” ibaresi “30’u” şeklinde değiştirilmiştir.

“(7) Başkanlıkta daire başkanı olarak atanabilmek için 657 sayılı Kanunda öngörülen şartların yanı sıra, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzmanlığına atanmak için öngörülen eğitim şartının da taşınması gerekir.”

MADDE 101- 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 31 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kamu kurum ve kuruluşları” ibaresi “Kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatına dahil birimleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 104- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 105- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLATI

<i>Genel Müdür</i>	<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>	<i>Ana Hizmet Birimi</i>	<i>Danışma Birimi</i>	<i>Yardımcı Hizmet Birimi</i>
<i>Genel Müdür</i>	<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>	<i>1. Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanlığı</i>	<i>1. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı</i>	<i>1. İnsan Kaynakları Müdürlüğü</i>
	<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>	<i>2. Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı</i>	<i>2. Hukuk Müşavirliği</i>	<i>2. Destek Hizmetleri Müdürlüğü</i>
	<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>	<i>3. Hava Ulaşım Daire Başkanlığı</i>		

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

		4. Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığı		
		5. Hava Alanları Daire Başkanlığı		
		6. Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığı		
		7. Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı		

(I) SAYILI CETVEL
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI TEŞKİLATI

Başkan	Başkan Yardımcısı	Hizmet Birimleri
Başkan	Başkan Yardımcısı	1) Planlama ve Zarar Azaltma Dairesi Başkanlığı
	Başkan Yardımcısı	2) Müdahale Dairesi Başkanlığı
		3) İyileştirme Dairesi Başkanlığı
		4) Sivil Savunma Dairesi Başkanlığı
		5) Deprem Dairesi Başkanlığı
		6) Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
		7) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
		8) Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığı
		9) Hukuk Müşavirliği

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : BAŞBAKANLIK
TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Ekonomik ve Mali İşler Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Sosyal ve Kültürel İşler Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
	TOPLAM		3	3

KURUMU : SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Uçuş Standartları Daire Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
	TOPLAM		1	1

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : BAŞBAKANLIK
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>İdari ve Mali İşler Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Başbakanlık Uzmanı</i>	<i>7</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
<i>GİH</i>	<i>Başbakanlık Uzman Yardımcısı</i>	<i>9</i>	<i>20</i>	<i>20</i>
	TOPLAM		52	52

KURUMU : BAŞBAKANLIK
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Başbakanlık Müşaviri</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
	TOPLAM		1	1

KURUMU : AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>GİH</i>	<i>Mütercim</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
<i>GİH</i>	<i>Çözümleyici</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>GİH</i>	<i>Programcı</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Programcı</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
<i>GİH</i>	<i>Memur</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>GİH</i>	<i>Memur</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>GİH</i>	<i>Memur</i>	<i>9</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>GİH</i>	<i>Sekreter</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>GİH</i>	<i>Sekreter</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>TH</i>	<i>İstatistikçi</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>TH</i>	<i>Tekniker</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>TH</i>	<i>Teknisyen</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
	TOPLAM		50	50

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

KURUMU : GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
<i>GİH</i>	<i>Gençlik ve Spor Uzmanı</i>	7	10	10
<i>GİH</i>	<i>Gençlik ve Spor Uzman Yardımcısı</i>	7	10	10
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	8	8	8
<i>GİH</i>	<i>Memur</i>	8	7	7
<i>EÖH</i>	<i>Öğretmen</i>	5	5	5
<i>EÖH</i>	<i>Öğretmen</i>	7	5	5
<i>TH</i>	<i>Mimar</i>	7	10	10
<i>TH</i>	<i>Mühendis</i>	7	10	10
	TOPLAM		65	65

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
<i>EMH</i>	<i>Özel Güvenlik Denetleme Başkanı</i>	1	1	1
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	4	50	50
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	5	50	50
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	9	100	100
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	10	165	165
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	5	85	85
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	10	100	100
<i>TH</i>	<i>Mühendis</i>	7	20	20
	TOPLAM		571	571

KURUMU : SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam Kadro Adedi
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	1	1
GİH	Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Uçuş Operasyon Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Uzman	5	4	4
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	2	2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	2	2
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	1	1
GİH	Bilgisayar İşletmeni	4	2	2
GİH	Bilgisayar İşletmeni	5	1	1
GİH	Memur	9	5	5
GİH	Memur	10	2	2
GİH	Programcı	5	1	1
TH	İstatistikçi	8	1	1
	TOPLAM		25	25

KURUMU : AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Başkan Yardımcısı	1	2	2
GİH	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzmanı	5	20	20

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

AH	Avukat	6	2	2
	TOPLAM		26	26

KURUMU : YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanı	7	40	40
	TOPLAM		40	40

KURUMU : TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Uzman	1	2	2
GİH	Uzman	2	4	4
GİH	Uzman	4	6	6
TH	Uzman	1	3	3
TH	Uzman	2	5	5
TH	Uzman	6	7	7
GİH	Hukuk Müşaviri	1	1	1
AH	Müşavir Avukat	3	3	3
AH	Müşavir Avukat	4	6	6
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İŞletmeni	9	4	4
	TOPLAM		41	41

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Hâkim Adayı</i>	<i>9</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
	TOPLAM		1.000	1.000

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>Hâkim</i>	<i>1</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>2</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>3</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>4</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>5</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>6</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>7</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim</i>	<i>8</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>1</i>	<i>700</i>	<i>700</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>2</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>3</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>4</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>5</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>6</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>7</i>	<i>700</i>	<i>700</i>
<i>Hâkim ve Savcı</i>	<i>8</i>	<i>700</i>	<i>700</i>
TOPLAM		5.000	5.000

KURUMU : GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı</i>	<i>7</i>	<i>300</i>	<i>300</i>
<i>GİH</i>	<i>Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı</i>	<i>8</i>	<i>300</i>	<i>300</i>
<i>GİH</i>	<i>Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı</i>	<i>9</i>	<i>400</i>	<i>400</i>
	TOPLAM		1.000	1.000

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>4</i>	<i>552</i>	<i>552</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>5</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgisayar İşletmeni</i>	<i>10</i>	<i>1.500</i>	<i>1.500</i>
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	<i>4</i>	<i>418</i>	<i>418</i>
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	<i>5</i>	<i>400</i>	<i>400</i>
<i>GİH</i>	<i>Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni</i>	<i>10</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
<i>TH</i>	<i>Mühendis</i>	<i>7</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
<i>SH</i>	<i>Psikolog</i>	<i>7</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
	TOPLAM		4.500	4.500

KURUMU : SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Gençlik Merkezi Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>20</i>	<i>20</i>

Esas Sayısı : 2011/143
Karar Sayısı : 2013/18

<i>GİH</i>	<i>Gençlik Merkezi Müdürü</i>	2	30	30
<i>GİH</i>	<i>Gençlik Merkezi Müdürü</i>	3	35	35
<i>GİH</i>	<i>Gençlik Merkezi Müdürü</i>	4	45	45
<i>GİH</i>	<i>Gençlik Merkezi Müdürü</i>	5	50	50
<i>GİH</i>	<i>Eğitim Uzmanı</i>	7	10	10
<i>GİH</i>	<i>Memur</i>	8	10	10
<i>SH</i>	<i>Sosyal Çalışmacı</i>	5	8	8
<i>SH</i>	<i>Sosyal Çalışmacı</i>	6	12	12
<i>SH</i>	<i>Psikolog</i>	7	10	10
	TOPLAM		230	230

(3) SAYILI LİSTE

KAMU İHALE KURUMU	
UNVAN	SAYI
<i>Başkanlık Müşaviri</i>	14
TOPLAM	14

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesi ve başvuru kararında, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 5., 7., 8., 10., 36., 70., 87., 91., 128. ve 167. maddelerine dayanılmış, 125. maddesi ise ilgili görülmüştür.

III- İLK İNCELEME

A- E.2011/143 Sayılı Başvuru Yönünden

1- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 12.1.2012 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, öncelikle Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki reddi hâkim talebi görüşülmüştür.

Dava dilekçesinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın, kamuoyunda Wikileaks belgeleri olarak bilinen ve bir internet sitesinde yer alan bilgilere göre, 2003 yılında

ABD Büyükelçisine Cumhuriyet Halk Partisi aleyhinde bir takım beyanlarda bulunduğu, 25.4.2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin 49. Kuruluş Yıldönümü'nde yaptığı açılış konuşmasında “*Ümit ediyorum ki bu gayret, Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaycılığını da ortadan kaldıracaktır.*” ifadelerine yer verdiği, ayrıca 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun iptali istemiyle açılan davada verilen kararda açıklanan görüşünün daha önceki kararlarda yer alan görüşlerinden farklı olduğu, bu nedenlerle Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu davalarda tarafsız olarak karar veremeyeceği ileri sürülerek 6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendi ile 60. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca reddi talep edilmiştir.

Hâkimin reddi kurumu, hâkimin bakacağı davada tarafsızlığını sağlamaya yönelik olup temel bir hak olan adil yargılanma hakkıyla ilişkilidir. Nitekim herkesin, kanuni ve tarafsız bir mahkeme önünde yargılanma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle hukukumuzda, hâkimin tarafsız kalamayacağı varsayılan veya tarafsızlığından kuşku duyulabilecek durumlarda, hâkimin kendi mahkemesinin yetki ve görevine giren belli bir davaya bakamayacağı veya reddedilebileceği kabul edilmiştir. Herkesin, tarafı olduğu davada hâkimin reddi talebinde bulunmak hakkı var ise de talebin incelenebilmesi için bazı usuli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda talep içerik yönünden incelenebilecektir.

6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin, istişarî görüş ve düşüncelerini ifade etmiş olduğu dava ve işlere bakamayacakları; 60. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin tarafsız hareket edemeyecekleri kanısını haklı kılan hallerin olduğu iddiası ile reddolunabileceği; (2) numaralı fıkrasında, bu takdirde, Genel Kurul ya da bölümlerde ilgili üye katılmaksızın ret konusu hakkında kesin karar verileceği; (5) numaralı fıkrasında ise ret talebinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi hâlinde, talepte bulunanların her birine Mahkemece beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası verileceği kurala bağlanmıştır.

Dava dilekçesinde hâkimin reddi talebi yönünden dayanılan hususlardan biri Wikileaks belgeleri olarak bilinen belgelerde yer aldığı ileri sürülen bilgilerdir. Ancak, bu belgelerin gerçekte var olup olmadığı kanıtlanamadığı gibi içerdiği bilgilerin doğru olup olmadığı da ortaya konulabilmiş değildir. Aksine, belgelerde ismi geçen birçok kişi gibi Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ tarafından da kamuoyunun bilgisine sunuldukları ilk andan itibaren anılan belgelerde var olduğu ileri sürülen bilgiler açıkça yalanlanmıştır. Ret talebi yönünden dayanılan hususlardan biri olan açılış konuşmasındaki sözler, Türk siyasal yaşamındaki uzlaşma kültürü eksikliğine ve temel siyasal sorunların siyasi arenada çözümüne yerine yargı kurumlarına havale edilmesi eğilimine yönelik genel ve kişisel nitelikte bir eleştiri olup somut bir davaya ilişkin herhangi bir görüş veya düşünce içermediği gibi somut bir siyasi partiyi de hedef almamaktadır. Ret talebine dayanak yapılan hususlardan biri olan Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın geçmişte kimi dava dosyalarında kullandığı oylar, tamamen hâkimin yargısal görevine ilişkindir. Hâkimin geçmişte verdiği kararlar ve kullandığı oyların ret sebebi olarak kabul edilemeyeceği açıktır. Dolayısıyla, dava dilekçesinde hâkimin reddi nedeni olarak ileri sürülen hususlar, Kanun'da düzenlenen davaya bakılması yasak bir hâl veya ret sebebi olarak kabul edilemez.

Öte yandan, her hak gibi hâkimin reddini talep etme hakkının da amacına uygun olarak kullanılması gerekir. Aksi halde hakkın kötüye kullanılması söz konusu olur. Somut dava dosyasında, varlığı ve içerdiği bilgilerin doğruluğu kanıtlanmamış aksine yalanlanmış olan ve hukuken delil değeri bulunmayan bir takım bilgi ve belgelere, yine ret sebebi olmadığı açık olan hâkimin önceki dava dosyalarında kullandığı oylara dayanılarak ret talebinde bulunmuş olması, hâkimin reddini talep etme hakkının iyi niyetle ve amacına uygun olarak kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Buna göre, 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince ret talebinde bulunanlara takdiren 500 Türk Lirası disiplin para cezası uygulanmasına karar verilmesi gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle;

1- Hakimin reddy talebinin esastan REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- Talebin kötü niyetle yapıldığının KABULÜNE ve 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince DİSİPLİN PARA CEZASI UYGULANMASINA, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- Disiplin para cezasının talepte bulunan davacıya verilmesine, Serruh KALELİ, Burhan ÜSTÜN ile Nuri NECİPOĞLU'nun "*Para cezasının talepte bulunanların her birine verilmesi gerektiği*" yolundaki karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

4- Para cezası miktarının 500 Türk Lirası olarak esas alınmasına, OYBİRLİĞİYLE,

12.1.2012 gününde karar verilmiştir.

2- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, dosyanın 12.1.2012 gününde yapılan ilk inceleme toplantılarında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B- E.2012/31 Esas Sayılı Başvuru Yönünden

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 11.4.2012 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- BİRLEŞTİRME KARARI

4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na 24.10.2011 günlü, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 20. maddesi ile eklenen Geçici Madde 22'nin "*Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla ikinci bölge hizmetini yapmamış İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi edebilmesi için ikinci bölgedeki en az hizmet süresi kadar fiilen zorunlu ikinci bölge hizmeti yapmış olması şarttır.*" biçimindeki ikinci fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E.2012/31 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2011/143 sayılı dava dosyası ile birleştirilmesine, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2011/143 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 11.4.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Yunus HEPER tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükmünde kararname kuralları, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararnamelerin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözümlenmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, "*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*" denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına

uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında "*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*"in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, "*Bakanlar Kurulu*"na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılmayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

Öte yandan, Anayasanın 91. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yetki kanununda, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, süresi ile süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını gösterilmesi gerekmektedir. TBMM İçtüzüğü'nün 90. maddesinin ikinci fıkrasında da kanun hükmünde kararnamelerin diğer bir kanun hükmünde kararname ile değiştirilebileceği veya yürürlükten kaldırılabilirliği belirtilmiştir. Dava konusu 661 sayılı KHK'nin dayanağı olan 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde Bakanlar Kurulunun birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabileceği düzenlenmiş; dolayısıyla Bakanlar Kuruluna yetki süresi içinde kalmak şartıyla, daha önce çıkarttığı KHK'yi, çıkartacağı bir başka KHK ile değiştirme veya yürürlükten kaldırma yetkisi verilmiştir.

B- Kanun Hükmünde Kararname'nin 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 102. ve 103. Maddeleri Dışındaki Tüm Maddeleri ile Eki Cetvel ve Listelerin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 102. ve 103. maddeleri dışındaki tüm maddeleri ile eki cetvel ve listelerin, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gibi acil, ivedi, önemli ve zorunlu konuları düzenlemediği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 88. Maddesiyle Değiştirilen, 5902 sayılı Kanun'un 20. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrası

KHK'nin 88. maddesiyle değiştirilen, 29.5.2009 günlü, 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 20. maddesinin (2)

numaralı fıkrası, 4.7.2012 günlü, 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 44. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu fıkraya ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2- KHK'nin 98. Maddesiyle Değiştirilen, 5978 Sayılı Kanun'un 28. Maddesinin (5) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu" İbareleri

KHK'nin 98. maddesiyle değiştirilen, 24.3.2010 günlü, 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan "Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu" ibareleri, 9.5.2012 günlü, 6304 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 22. maddesiyle değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu ibarelere ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

3- KHK'nin 81. Maddesiyle 5.5.2007 Günlü, 5653 Sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'nun 1. Maddesinin Birinci Fıkrasında, 82. Maddesiyle 5653 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin Birinci Fıkrasının (b) Bendinde, 83. Maddesiyle 5653 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bentlerinde, 84. Maddesiyle 5653 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yapılan Değişiklikler

KHK'nin 81. maddesiyle Yunus Emre Araştırma Enstitüsünün adı Yunus Emre Enstitüsü olarak değiştirilmiş; 82. maddesiyle Başkanlık tanımı değiştirilmiş ve Kanun'da geçen Başkanlık ibarelerinin "Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığını" ifade ettiği belirtilmiş; 83. maddesiyle Vakıf organlarını düzenleyen 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'nun 4. maddesi yeniden düzenlenerek Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının bağlı olduğu Bakanların ve Türk Dil Kurumu Başkanı'nın, Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyetinin ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı'nın, Yunus Emre Vakfı Yönetim Kurulunun tabii üyeleri arasına eklenmesi öngörülmüş; Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının ismi 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı şeklinde değiştirilmesi nedeniyle 5683 sayılı Kanun'da bu değişikliğe uyum amacıyla düzenleme yapılmış; 84. maddeyle Kültür Merkezi Koordinasyon Kurullarının görevlerinde değişiklik yapılmıştır.

5653 sayılı Kanun'da, Yunus Emre Vakfının kurulmasına ilişkin usul ve esasları ile vakfın amacı, organları, gelir kaynakları ve vergi muafiyetleri belirtilmiş olup Kanun'da, Vakfın kuruluşu, Vakıf resmi senedi ve Vakfın Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemlerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca sonuçlandırılacağı düzenlenmiştir. Yunus Emre Vakfı, Türk Medeni Kanunu hükümlerine tabi olarak Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ankara asliye hukuk mahkemesi nezdinde tutulan sicile tescil edilmek suretiyle kurulan ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetiminde faaliyette bulunan bir vakıftır.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit

edilmiştir. Yetkinin kapsamına ilk olarak kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

İkinci olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

6223 sayılı Yetki Kanunuyla kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi amacıyla yönelik olarak Bakanlar Kuruluna verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi, Bakanlıklar ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları kapsamakta olup Bakanlık veya bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş niteliğinde olmayan vakıfları içermemektedir. Bakanlar Kurulunun, 6223 sayılı Yetki Kanunu'na dayanarak bakanlık veya bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş niteliğinde olmayan Yunus Emre Vakfının kuruluşuna, organlarına ve gelirlerine ilişkin düzenleme yapması mümkün değildir. Bu itibarla, Yunus Emre Vakfının kuruluşuna, organlarına ve gelirlerine ilişkin düzenlemeleri içeren dava konusu kurallar, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

4- KHK'nin Diğer Kuralları

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal edilen kuralları ile hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarının 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olduğu anlaşıldığından bu maddelere, fıkralara, cümleye, bölümlere, cetvellere ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

KHK'nin 59. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 21. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi yönünden Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN,

KHK'nin 61. maddesiyle değiştirilen, 22.2.2005 günlü, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesinin üçüncü fıkrası yönünden ise Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Burhan ÜSTÜN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL ile Zühtü ARSLAN,

bu görüşe katılmamışlardır.

C- Kanun Hükmünde Kararname'nin Tüm Maddelerinin Anayasa'nın 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 102. ve 103. maddeleri dışındaki tüm maddeleri ile eki cetvel ve listelerin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin düzenleme içerdiği, bu nedenle Anayasa'nın 2., 6. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 9. Maddesiyle 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Eklenen 37/A Maddesinin (2), (3) ve (4) Numaralı Fıkraları

KHK'nin 9. maddesiyle 640 sayılı KHK'ye eklenen 37/A maddesiyle, daha önce düzenlenmemiş bulunan Gümrük ve Ticaret Denetmenliği kadrosu kurulmuş ve bu kadroda görev yapacak kişilerin atanma, görevlendirme ve seçilme usul ve esasları düzenlenmiştir. 640 sayılı KHK'nin 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrasında Bakanlık taşra teşkilatında Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı istihdam edileceği belirtilmiş; (2) numaralı fıkrada Gümrük ve Ticaret Denetmenlerinin en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen fakülte veya yüksekokullar ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca onaylanan yabancı fakülte veya yüksekokullardan mezun olanlar arasından yapılan yarışma sınavı sonucuna göre mesleğe atanacakları hükme bağlanmış; (3) numaralı fıkrada bunların üç yıl çalışmak kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları ifade edilmiştir. (4) numaralı fıkrada ise Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında "*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*"in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Öte yandan, Anayasa'nın "*Kamu hizmetlerine girme hakkı*" başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında, her Türk'ün, kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra ikinci fıkrasında hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Buna göre, Anayasa'nın "*Siyasi Haklar ve Ödevler*" başlıklı dördüncü bölümünde yer alan ve 70. maddesinde korunan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

Gümrük ve Ticaret Denetmenliği ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılığı kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan KHK'nin 9. Maddesiyle 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Eklenen 37/A maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkraları, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

2- KHK'nin 10. Maddesiyle 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. Maddesinin Birinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılan İkinci Cümlesi ve Maddeye Eklenen (2) ve (3) Numaralı Fıkralar

KHK'nin 10. maddesiyle, Gümrük ve Dış Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 640 sayılı KHK'nin 38. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye (2) ve (3) numaralı fıkralar eklenmiştir. Yürürlükten kaldırılan birinci fıkranın ikinci cümlesi, (3) numaralı fıkra olarak maddeye eklenmiş; (3) numaralı fıkra ile maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hükmü getirilmiştir. (2) numaralı fıkra ile Gümrük Muhafaza Memuru kadrosuna atanacakların başvuru tarihinde otuz yaşından gün almamış olmaları şartı getirilmiştir.

Gümrük Muhafaza Memuru kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan dava konusu kurallar, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptalleri gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

3- KHK'nin 13. Maddesiyle 1700 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendine Eklenen Cümle ile (C) Bendinde Yapılan Değişiklik

KHK'nin 13. maddesiyle 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen cümle ile daha önce üç kez mülakatta başarısız olanların bir daha kaymakam adaylığı yazılı sınavına katılamayacağı kuralı getirilmiş; aynı kuralın (C) bendinde yapılan değişiklikle kaymakam adaylığı sınavına giriş için gerekli olan 30 yaşını bitirmiş olmak koşulu 35'e yükseltilmiştir.

Kaymakam adaylığı kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan, dava konusu kurallar, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptalleri gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

4- KHK'nin 18. Maddesiyle 3201 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek Madde 29'un Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...kadrolu veya..." İbaresini

KHK'nin 18. maddesiyle 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrası ile emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin alımında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yapılan merkezi sınava girenler arasından gerekli nitelik ve yeterliği taşıyanların seçiminin ve atanmalarının İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yapılması öngörülmektedir.

Emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu personelin alımına ilişkin koşulların belirlenmesi, yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan dava konusu kural, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

5- KHK'nin Diğer Kuralları

KHK'nin 9. maddesiyle 640 sayılı KHK'ye eklenen 37/A maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkraları, 10. maddesiyle 640 sayılı KHK'nin 38. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan ikinci cümlesi ve maddeye eklenen (2) ve (3) numaralı fıkraları, 13. maddesiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen cümle ile (C) bendinde yapılan değişiklik, 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kadrolu veya..." ibaresi dışında kalan diğer kurallarında, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir aykırılık saptanmadığından bu kurallara ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

KHK'nin 4. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 634 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. maddesine eklenen (4) numaralı fıkrası yönünden Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN,

KHK'nin 6. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine eklenen (3) ve (4) numaralı fıkraları yönünden Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN,

KHK'nin 22. maddesiyle, 24.2.1983 günlü, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yapılan değişiklik yönünden Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Burhan ÜSTÜN, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN,

KHK'nin 24. maddesiyle, 11.11.1983 günlü, 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'na eklenen Geçici Madde 13 yönünden Mehmet ERTEN,

KHK'nin 29. maddesiyle, 10.10.1984 günlü, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ikinci cümlesi yönünden Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRÇÜ, Burhan ÜSTÜN, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN,

KHK'nin 73. maddesiyle, 10.11.2005 günlü, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (a) bendi ile (c) bendinde yapılan değişiklik yönünden Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN,

bu görüşe katılmamışlardır.

D- Kanun Hükmünde Kararname'nin İçerik Yönünden İncelenmesi

1- KHK'nin 16. Maddesiyle 3201 Sayılı Kanun'un Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 85. Maddesinin ve 19. Maddenin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendiyle 3201 Sayılı Kanun'un 55. Maddesinin Üçüncü, Dokuzuncu ve Onbeşinci Fıkralarında Yapılan Değişikliklerin, (b) Bendiyle 3201 Sayılı Kanun'un 82. Maddesinin Üçüncü ve Dördüncü Fıkralarında Yapılan Değişikliklerin, (c) Bendiyle 3201 Sayılı Kanun'un 84. Maddesinin Son Fıkrasında Yapılan Değişikliğin, (ç) Bendiyle 3201 Sayılı Kanun'un Ek 28. Maddesinin İkinci Fıkrasında Yapılan Değişikliğin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, iptali istenen kurallarla getirilen "*performans değerlendirme sistemi*" ile genel çerçevesi çizilmeden ve sınırları belirlenmeden yürütme organına düzenleme yetkisi verilmesinin yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğu belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 7. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

13.2.2011 günlü 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 110 ila 121. maddeleri yürürlükten kaldırılarak kamu kurum ve kuruluşlarında sicil uygulamasına son verilmiş; 122. maddesinde yapılan değişiklikle "*performans sistemi*" getirilmiştir. Buna göre, her kurum ve kuruluş yürütmekte olduğu hizmetlerin özelliklerine göre değerlendirme ölçütlerini kendisi belirleyecek ve memurun başarısının değerlendirilmesi ile kademe ve derece ilerlemelerinde bu ölçütler esas alınacaktır. Dava konusu kurallar ile 657 sayılı Kanun'a uyum maksadıyla, Emniyet Teşkilatı çalışanları yönünden de performans sistemine geçilmiş ve ayrıca merkezde, görevi performansın iyileştirilmesi için alınması gerekli görülen tedbirleri görüşmek ve önerilerde bulunmak olan "*Performans Değerlendirme Kurulu*" kurulmuştur.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri "*belirlilik ilkesi*"dir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden

herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir.

Anayasa'nın 7. maddesinde, "*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.*" denilmektedir. Buna göre, Anayasa'da kanun ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Farklı koşul ve durumlara göre sık sık değişik önlemler alma, bunları kaldırma ve süratli biçimde hareket etme zorunluluğunun bulunduğu alanlarda, yasama organının temel kuralları saptadıktan sonra, uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamayacağı gibi yürütme organının yasama organı tarafından çerçevesi çizilmiş alanda ve değişen koşullara uyum sağlayabilecek esnekliğe sahip kriterlere uygun olarak, genel nitelikte hukuksal tasarruflarda bulunması, hukuk devletinin belirlilik ilkesine de aykırı değildir.

Anayasa'nın 128. maddesinde, "*Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.*" denilmektedir. Buna göre, Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki görevleri yürüten bütün personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin kanunla düzenlenmesi gerekir. Ancak kanunla düzenlenme şartı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile özlük haklarının her türlü ayrıntısının kanunla belirlenmesi anlamına gelmemektedir. Kanun koyucunun, gerektiğinde sınırlarını belirlemek koşuluyla bazı konuların düzenlenmesini idareye bırakması Anayasa'nın 128. maddesine aykırı olmaz.

Emniyet Teşkilatı personelinin Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında devletin genel idare esaslarına göre yükümlü olduğu asli ve sürekli görevleri yürüten kamu görevlisi oldukları ve dava konusu kurallar ile getirilen performans değerlendirme sisteminin de memurların özlük işlerine ilişkin bulunduğu açıktır.

Dava konusu kurallar ile bireysel performans sisteminin Emniyet Teşkilatı personelinin başarı, yeterlilik ve ehliyetlerinin tespitinde, performansının geliştirilmesinde, kıdem sırasının tespitinde, rütbe terfiinde, görevde yükselmesinde, asli memurluğa atanmasında, branş işlemlerinde, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitiminde, ödüllendirilmesinde, istihdamında ve görev yeri değişikliğinde kullanılacağı, görevi performansın iyileştirilmesi için alınması gerekli görülen tedbirleri görüşmek ve önerilerde bulunmak olan Performans Değerlendirme Kurulunun kurulacağı belirtilmiştir. Bu şekilde konunun çerçevesi çizildikten sonra, değerlendirme sisteminin oluşturulması ve uygulanması, yetersizlik, hizmet içi eğitim, değerlendirme amirleri, haklarında performans değerlendirmesi yapılmayacaklar ve yapılamayanlar, itiraz başvurusunun yöntemi ve diğer hususlarda idareye birtakım kurallar koyarak kanunun uygulanmasını sağlamak yetkisi verilmesi "*belirlilik ilkesi*"ne aykırılık oluşturmadığı gibi yasama yetkisinin devri anlamına da gelmez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2., 7. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

2- KHK'nin 18. Maddesiyle 3201 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek Madde 29'un Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "... ile diğer niteliklere ..." İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin seçimi ve atanmalarında aranacak nitelikler ile personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenmesini öngören dava konusu kural ile kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına, genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesinin yasama yetkisinin devri anlamına geldiği belirtilerek kuralların, Anayasanın 2., 7., 87. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının birinci cümlesinde, emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin Emniyet Teşkilatına seçimi ve atanmalarının 657 sayılı Kanun'a göre yapılan merkezî sınava ilave olarak sözlü sınav veya hem sözlü hem de uygulamalı sınav puanı ile diğer niteliklere göre yapılması öngörülmüş; ikinci cümlesinde ise personelin alımı ve ilk atamaya ilişkin sınav ile sınav komisyonları ve aranacak niteliklerin ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Dava konusu kurallar ile emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin öncelikle 657 sayılı Kanun'a göre yapılan merkezî sınavda başarılı olmaları şartı aranmakta; buna ek olarak idarece yapılacak yalnız sözlü sınav veya hem sözlü hem de uygulamalı sınavdan başarılı olmaları gerektiği, ilk atamaya ilişkin sınav, sınav komisyonları, personelde aranacak nitelikler ile personelin alımına ilişkin diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilerek konunun çerçevesi çizilmiştir. Sınavların usul ve esaslarına ilişkin Kanun'da temel ilkelere yer verildikten sonra uzmanlık gerektiren ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların düzenlenmesinin idarece çıkarılacak yönetmeliğe bırakılması, yasama yetkisinin devri olarak nitelendirilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2., 7. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 87. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

3- KHK'nin 20. Maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a Eklenen Geçici Madde 22'nin İkinci Fıkrasının İncelenmesi

Başvuru kararında, itiraz konusu kural ile 2. sınıfta bekleme süresini doldurmak üzere olan personelin 1. sınıf olması için yeni bir şart getirilmesi ile o tarihe kadarki kazanılmış haklarının ortadan kaldırıldığı ve 3. sınıf emniyet müdürleri için getirilen geçiş hükümlerinin 2. sınıf emniyet müdürleri için getirilmemesinin eşitsizliğe yol açtığı, 3 yıllık bekleme süresini doldurmak üzere olan personelin bekleme süresinin sonunda incelemeye tabi tutulacakları

yolundaki haklı beklentilerini ortadan kaldırmasının hukuk güvenliğini ihlal ettiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, birinci sınıf emniyet müdürlüğüne terfi için ikinci bölge hizmetini yapmış olmak şartı getirilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Kazanılmış haklara saygı ilkesi, hukukun genel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Kazanılmış hak, özel hukuk ve kamu hukuku alanlarında genel olarak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel yasa kurallarının bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunmasıdır. Kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın, yeni kanundan önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel niteliğe dönüşmüş haktır. Bir statüye bağlı olarak ileriye dönük beklenen haklar, kazanılmış hak niteliği taşımadığından; KHK'nin yürürlüğe girmesinden önce ikinci sınıf emniyet müdürü olan kişilerin, birinci sınıf olmaları yönünden kazanılmış haklarından söz edilebilmesi olanaklı değildir.

Diğer taraftan, hukuk devleti ilkesinin gereklerinden biri olan hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Kanunlara güvenerek hayatını yönlendiren, hukuki iş ve işlemlere girişen bireyin, bu kanunların uygulanmasına devam edileceği yolunda oluşan beklentisinin mümkün olduğunca korunması hukuki güvenlik ilkesinin gereğidir.

3201 sayılı Kanun'un Geçici Madde 22'nin birinci fıkrası ile üçüncü sınıf emniyet müdürü rütbesinde bulunan personelin ikinci sınıf emniyet müdürü olarak terfi edebilmesi için, en az bir kez zorunlu ikinci bölge hizmetini yapmış veya bu bölgede fiilen çalışmaya başlamış olması kuralı getirilerek üçüncü sınıf emniyet müdürleri yönünden bir geçiş hükmü öngörülmüştür. Geçici Madde 22'nin dava konusu ikinci fıkrasında ise ikinci sınıf emniyet müdürlerinin birinci sınıfa terfi edebilmeleri için ikinci bölge hizmetini tamamlamaları şartı getirilmiş ancak, üçüncü sınıf emniyet müdürleri için getirilen geçiş hükmü ikinci sınıf emniyet müdürleri için öngörülmemiştir.

Teknik hizmetler sınıflarında görev yapan bir kısım emniyet müdürünün ikinci bölge hizmetleri, birinci bölgelerdeki personel yetersizliği, ikinci bölgelerdeki kadronun dolu olması gibi nedenlerle Bakanlar Kurulunun 6.8.1992 günlü, 3393 sayılı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Mensupları Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin 29. maddesi uyarınca, kendi rızalarına bakılmaksızın ertelenebilmektedir.

Kanun koyucunun, birinci sınıf emniyet müdürü rütbesine yükselecek personelden daha önce hiç ikinci bölge hizmeti yapmamış olan personelin terfisinin en az ikinci bölge

hizmet süresi kadar ikinci bölgede çalışmalarını halinde yapılmasını öngörerek uygulamada adaletin sağlanmasını amaçladığı anlaşılmaktadır. Ancak, KHK'nin yürürlüğe girdiği 2.11.2011 tarihinde birinci sınıf emniyet müdürü olma koşullarını taşıyan ikinci sınıf emniyet müdürlerinin, bu tarihten itibaren birinci sınıf emniyet müdürü olabilmek için en az ikinci bölge hizmet süresi kadar ikinci bölgede çalışmış olmaları gerekmektedir. Başka bir deyişle bu kişilerin birinci sınıf emniyet müdürü olmaları için gereken süre, en az ikinci bölge hizmet süresi kadar uzamaktadır. İkinci bölgeye atamaları yapıldığı halde kendi rızaları olmaksızın idarenin ihtiyaçları ve uygun görmesi ile buldukları yerde bekletilen, ikinci bölge hizmetini yapamamış olan ve bu sebeple emsallerinden daha uzun süre ikinci sınıfta beklemek durumunda kalacak olan personel yönünden iptali istenilen kuralla hukuk güvenliği ilkesinin ihlali suretiyle hakkaniyete aykırılık oluşturulduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 10. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

Bu görüşe Zehra Ayla PERKTAŞ katılmamıştır.

4- KHK'nin 21. Maddesiyle 2015 Sayılı Kanun'un 1. Maddesinin İkinci Fıkrasına Eklenen Cümlelerin İncelenmesi

a- Anlam ve Kapsam

Yurt tarımına örnek olması amacıyla Atatürk tarafından 1925 yılında kuruluşuna başlanılan Atatürk Orman Çiftliği, bizzat Atatürk tarafından bir süre işletildikten sonra diğer çiftlikler ve mülklerle birlikte hazineye bağışlanmıştır. Devirle ilgili olarak Atatürk, öncelikle Tapu İdaresine gerekli resmi belgelerin hazırlanması için direktif vermiş ve hazırlanan belgeleri 11.5.1937 günü imzalamıştır. Başbakanlığa yazdığı 11.6.1937 tarihli bir tezkere ile de bütün tesis, hayvan varlığı ve demirbaşları ile beraber Çiftliği hazineye bağışladığını bildirmiştir.

Çiftliğin, Atatürk tarafından hazineye bağışlanmasından sonra, kuruluşuna uygun bir şekilde yönetilmesi ve sürekli bir gelişme yolunda örnek işletmeler hâlinde ilerlemelerinin sağlanması amacıyla tarımsal bir devlet teşekkülünün kurulması gerekli ve yararlı görülmüş; 13.1.1938 tarihinde yürürlüğe giren 3308 sayılı Kanunla "*Devlet Ziraat İşletmeleri*" faaliyete geçirilmiştir. Bu kapsamda, Kanun'un belirlediği esaslar çerçevesinde Orman Çiftliği de Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumuna devredilmiştir. Atatürk tarafından kurulmuş olan Bira Fabrikası ise bu dönem içinde (6.7.1937) Tekel Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumunun 28.2.1950 tarihinde kapatılmasıyla Çiftlik, 1.3.1950 tarihinden itibaren yerine kurulan Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yer almış, 24.3.1950 günlü, 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunuyla da Tarım Bakanlığına bağlı ve tüzelkişiliği haiz olmak üzere Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü kurulmuştur. Bu Kanun'a göre Çiftliğin işletilmesi esasları Tarım Bakanlığınca tespit edilecek, özel hukuk esaslarına göre idare olunacak olan Müdürlüğün işlemleri ve harcamaları 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu

hükümlerine tabi tutulmayacak, bu işlem ve harcamaların şekli, satın alma ve satma, yapma ve yaptırma, kiralama ve kiraya verme ve hesap usulleri, menkul ve gayrimenkul amortisman payları ve müdürlük ile personelin görev ve yetkileri Maliye ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte tespit edilerek Bakanlar Kurulunca onanacak esaslar dairesinde yürütülecektir. Müdürlüğe ait gayrimenkuller ise Müdürlük adına tapuya tescil edilecektir.

5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan Çiftliğin gayrimenkulleri üzerindeki tasarruf yetkisi 5659 sayılı Kanun'un 10. maddesinde düzenlenmiştir. *"Atatürk Orman Çiftliğinin bu Kanun'un yayımı tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik ve kamulaştırılması özel bir Kanunla izin alınmasına bağlıdır."* biçimindeki kurala göre Çiftliğin gayrimenkullerinin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik ile kamulaştırılması mümkün olmakla birlikte bunun için öncelikle özel bir Kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisinden izin alınması gerekmektedir. Bu kurala uygun olarak 19.6.1976 günlü, 2015 sayılı özel bir kanunla Atatürk Orman Çiftliği arazisinin 17500 metrekarelik kısmı Ankara Belediyesine satılmıştır. Anılan Kanun'un 2. fıkrasına göre belediyece hal yapmak maksadı dışı kullanımlara teşebbüs hâlinde bu arazi aynı bedelle Atatürk Orman Çiftliğine iade edilecektir.

Dava konusu kural, Belediyeye satılan 17500 metrekarelik taşınmazın, adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla ilgili kamu idaresine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilebileceğini öngörmüştür. Buna göre, dava konusu kural ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün, Belediyeye satılan 17500 metrekarelik kısmı hal maksadı dışında kullanım hâlinde aynı bedelle satın alma hakkına istisna getirilmiştir.

b- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, Atatürk'ün özel mülkü olan Atatürk Orman Çiftliğini sağlığında Hazineye bağışladığı, dava konusu kuralın Anayasa'nın 35. maddesinde yer alan mülkiyet ve miras hakkı ile ilgili olması nedeniyle Atatürk Orman Çiftliğine iade edilmesi gereken arazinin bedelsiz olarak Hazineye devredilmesinin, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık olan devlettir.

İtiraz konusu kuralla, bir kamu tüzel kişisi olan Ankara Büyükşehir Belediyesi adına tapuya kayıtlı bulunan taşınmaz üzerinde Atatürk Orman Çiftliğine tanınan satın alma hakkına istisna getirilmiştir. Buna göre, adalet hizmetlerinde veya Bakanlar Kurulunun belirleyeceği diğer kamu hizmetlerinde kullanılması amacıyla taşınmazın tamamının veya bir kısmının bedelsiz olarak Hazineye devredilmesi durumunda Atatürk Orman Çiftliğinin satın alma hakkı bulunmamaktadır. Kamu kurumlarının gereksinimlerinin karşılanması amacıyla getirilen kuralda kamu yararının gözetilmediği söylenemez.

Yasama yetkisinin genelliği ilkesi gereğince, Anayasa'ya aykırı olmamak koşuluyla her konu, kanun koyucu tarafından kanunla düzenlenebilir. Bu nedenle, kanun koyucunun kamu yararını dikkate alarak yaptığı bu düzenlemeyle bir kamu kurumunun tasarrufunda bulunan taşınmaz üzerindeki başka bir kamu kurumunun satın alma hakkına istisna getirmesinde Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 7., 87. ve 91. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

5- KHK'nin 29. Maddesiyle Değiştirilen 3056 Sayılı Kanun'un 20. Maddesinin İkinci Fıkrasının İkinci Cümlesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, teftiş kurulunun çalışma usul ve esasları ile müfettiş yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ve diğer hususların Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirleneceğinin öngörülmesinin yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 7. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, Teftiş Kurulu Başkanlığının görevlerini düzenleyen, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin son fıkrasında yapılan değişiklikle teftiş kurulunun çalışma usul ve esaslarının, müfettiş yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük haklarının kanunla düzenleneceği ifade edilmiştir. Başbakan'ın veya yetkili kılması üzerine Müsteşar'ın emri veya onayı ile Başbakan adına, Başbakanlık merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu iktisadi teşebbüslerinde teftişin etkin bir şekilde yürütülmesi hususunda genel prensipleri tespit etmek, bu kuruluşlarla bunların iştirak ve ortaklıklarında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, vakıflarda, derneklerde, kooperatiflerde, her seviyedeki işveren teşekküllerinde, her türlü inceleme, araştırma, soruşturma ve teftiş yapmak veya yaptırmak görevleri bulunan Başbakanlık müfettişi ve müfettiş yardımcılarının, Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında oldukları açıktır.

3056 sayılı Kanun'da Teftiş Kurulu Başkanlığının kuruluşu, görevleri ve yetkileri ile Başbakanlık müfettişliğine müfettiş yardımcısı olarak girileceği düzenlenerek konunun çerçevesi çizilmiştir. Dava konusu kural gereğince Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, müfettiş yardımcılığına giriş ve yeterlilik sınavlarına başvuru süresi, sınavların kapsamı ve yapılması, değerlendirilmesi, sonuçlarının ilanı, sınavlara itiraz gibi hususlar ve müfettişliğe yükselmeye ilişkin usul ve esaslar ile müfettiş yardımcılarının ne tür bir eğitime tabi tutulacakları ve bu kapsamda hangi görev, yetki ve sorumluluklarla donatılacakları yönetmelikle düzenlenecektir.

Teftiş Kurulu Başkanlığının kuruluşu, görev, yetki ve sorumluluğu ile müfettiş yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ve diğer hususlara ilişkin olarak Kanun'da temel ilkelere yer verildikten sonra uzmanlık gerektiren ve teknik konulara ilişkin ayrıntılarla, değişen yeni koşullara uyarlanabilmesi için çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesinin idarece çıkarılacak yönetmeliğe bırakılması, yasama yetkisinin devri olarak nitelendirilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 7. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

6- KHK'nin 57. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendiyle 4734 Sayılı Kanun'un 53. Maddesinin (c) Fıkrasında Yapılan Değişikliklerin, (b) Bendiyle 4734 Sayılı Kanun'un 53. Maddesinin (g) Fıkrasının Birinci Bendinde Yapılan Değişikliğinin, (c) Bendiyle 4734 Sayılı Kanun'un 53. Maddesinin (h) Fıkrasının Birinci Bendinde Yapılan Değişikliğinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, Kamu İhale Kurumunun idari özerkliği ile bağımsızlığının göstergesi olan tüm kurumsal ve örgütsel kontenjanların kaldırılarak, Kurul üyelerinin seçimi konusunda Bakanlar Kurulunun doğrudan tek seçici hale getirilmesinin Kamu İhale Kurumunun özerkliği ile bağımsızlığını ortadan kaldırdığı ve siyasallaşmasına yol açtığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 5. ve 167. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca, ilgisi nedeniyle dava konusu kural Anayasa'nın 123. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Dava konusu kural ile Kamu İhale Kurulunun oluşumu yeniden düzenlenmektedir. 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesi Kamu İhale Kurumunun hizmet birimlerini, karar organını, Kurumun ve birimlerin görev ve yetkilerini, Kurulun ve hizmet birimlerinin oluşumunu, personelin seçilme ve görevlendirilme usul ve esaslarını düzenlemektedir. Anılan kuralın (c) fıkrasında yapılan değişiklikle Kamu İhale Kuruluna seçilecek üyelerin Maliye Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunca atanması kabul edilmiş; (g) bendinde yapılan değişiklikle toplantı yeter sayısı yediden altıya indirilmiş; (h) bendinde yapılan değişiklikle başkan yardımcılarının atamasının Maliye Bakanınca yapılacağı düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 123. maddesinde, *“İdare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.”* denilmiş ancak, Anayasa'da *“yerinden yönetim esasları”* nın neler olduğu gösterilmemiştir. Buna karşılık, öğretide *“özerklik”* ve *“vesayet ilişkisi”* kavramlarının yerinden yönetim esasları arasında merkezî bir rol oynadığı kabul edilmektedir. Bu bağlamda özerkliğin derecelerinden söz edilmekte ve kimi kurumların göreceli olarak daha özerk, kimi kurumların ise oldukça sınırlı bir alanda özerk olduklarına vurgu yapılmaktadır. Bununla birlikte, özerkliğin sınırları ve vesayet yetkisinin kapsamı kanunlarda farklı şekillerde düzenlenebilmektedir.

Kamu İhale Kurumu, özel kanunla kurulmuş, tüzel kişiliğe, idari ve mali özerkliğe sahip, Maliye Bakanlığının ilişkili kuruluşu durumunda bulunan; kamu hukukuna tabi olan

veya kamunun denetimi altında olan veya kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek ve şikâyetleri incelemek şeklinde görevler verilmiş olan bir “*hizmet yerinden yönetim kuruluşu*”dur. Kamu İhale Kurumunun statüsü Anayasa’da değil, 4734 sayılı Kanun’da düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kanun’da, Kamu İhale Kurumunun, Kanun’da belirtilen esas, usul ve işlemlerin doğru olarak uygulanması konusunda görevli ve yetkili olduğu belirtilmiştir. Kamu İhale Kurumu, Kamu İhale Kurulu, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Kamu İhale Kurulu, Kurumun karar organıdır. Kurulun, düzenleme, gözetim, araştırma, soruşturma, izin ve yaptırım yetkileri bulunmaktadır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurulun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Kurumun yıllık hesapları ile gelir ve harcamalarına ilişkin iş ve işlemleri ise Sayıştay denetimine tabidir.

Dava dilekçesinde, Kamu İhale Kurumu gibi kurumların özerk yapıda olmaları nedeniyle kendi yöneticilerini bizzat kendilerinin seçme ve belirleme yetkisine sahip olmaları gerektiği ileri sürülmüştür. Kurumların özerkliğinin hangi unsurları içermesi gerektiği, hangi hallerde bir kurumun özerk sayılacağı konularında Anayasa’da herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda özerk kurumların karar ya da yönetim organlarının kendileri tarafından seçilmesinin zorunlu olduğu söylenemez. Bu itibarla, özerk bir kurumun karar organını oluşturan üyelerin tamamının veya bir bölümünün siyasal organlar tarafından seçilmesine bakılarak bunun özerklikle bağdaşmayacağı ileri sürülemez.

Özerk kamu kurumlarının statüleri kanunlarda gösterilmektedir. Kamu kurumlarının kuruluş ve işleyişlerinin düzenlenmesi ve gerektiğinde bu kurumların varlığına son verilmesi hususlarında da kanun koyucunun takdir yetkisinin bulunduğu açıktır. Bu nedenle Kamu İhale Kurumunun organlarının nasıl oluşturulacağı, bu kurumun özerkliğinin hangi unsurları içereceği ve vesayet makamına hangi yetkilerin tanınacağı hususları da bu çerçevede ele alınmak durumundadır.

Kamu İhale Kurumunun statüsünün ve özerkliğinin düzenlenmesi hususunda Anayasa’da kanun koyucuyu sınırlayan bir kural bulunmamaktadır. Bu itibarla, Kamu İhale Kurumunun özerkliğinin hangi unsurları içereceği, Kamu İhale Kurulu üyelerinin ve Başkanının hangi yöntemle göreve getirileceği ve bu süreçlerde vesayet makamına hangi yetkilerin tanınacağı hususlarında kanun koyucunun takdir yetkisinin bulunduğu kabulü gerekir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa’nın 123. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralların, Anayasa’nın 5. ve 167. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

7- KHK’nin 58. Maddesiyle 4734 Sayılı Kanun’a Eklenen Geçici Madde 12’nin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, Kamu İhale Kurumunun kapatılmadığı, teşkilat yapısının değiştirilmediği, Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanlığı kadrolarının kaldırılmadığı, dolayısıyla kamu yararının gerektirdiği zorunluluk bulunmadığı halde, dava

konusu kuralın sadece mevcut idarecileri görevden almak ve kadrolaşmak amacıyla getirildiği, bu hükümle görevleri sona erdirilerek bakanlık müşaviri unvanlı kadrolara atanan kişilerin ücretlerinin dondurularak kazanılmış haklarının ihlal edildiği, idari bir işlemle yapılması gereken görevden alma işleminin kanun ile yapıldığı ve bu yolla dava açma hakkının engellendiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 8., 36., 70. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca, ilgisi nedeniyle dava konusu kural Anayasa'nın 125. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Kural ile 4734 sayılı Kanun'a geçici 11. ve geçici 12. maddeler eklenmiştir. Geçici 11. madde ile mevcut üyelerin görev sürelerinin sonuna kadar üyeliklerinin devam edeceği; geçici 12. madde ile Kurum hizmet birimlerinin yeniden yapılandırılması nedeniyle mevcut Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanı unvanlı görevlerde bulunanların görevlerinin KHK'nın yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceği, bu kişilerin başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın Başkanlık Müşavirliğine atanmış sayılacakları, ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanlarının herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacağı düzenlenmiştir. Diğer taraftan geçici 12. maddenin 2. fıkrasıyla başkanlık müşaviri kadrolarına atananların önceki mali haklarının korunması ve kendi istekleri ile başka kadro veya kurumlara geçene fark ödenmesinin sona ermesi ve 3. fıkrasıyla ise başkanlık müşaviri olarak atanmış sayılanların, Başkan tarafından belirlenen birimlerde ve Başkan tarafından belirlenen görevleri yürüteceği öngörülmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması zorunludur. Bir kuralın Anayasa'ya aykırılık sorunu çözümlenirken kamu yararı konusunda Anayasa Mahkemesinin incelemesi yalnızca kanunun kamu yararı amacıyla yapıp yapılmadığı ile sınırlıdır. Kanun ile kamu yararının gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini denetlemenin anayasa yargısıyla bağdaşmayacağı, bunun kanun koyucunun takdirinde olduğu açıktır.

KHK'nin genel gerekçesinde, yapılan düzenlemelerin kamu yönetimini hantal yapısından kurtarmaya yönelik olduğuna, bu sebeple yeni kurumsal yapılanma zorunluluğuna vurgu yapılmıştır. Bu amaçla, 661 sayılı KHK ile Kamu İhale Kurumu yeniden teşkilatlandırıldığı, yöneticilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile atama usul ve koşulları yeniden düzenlendiği gözetildiğinde kuralın kamu yararı dışında bir amaçla getirildiği söylenemez. Yapılan somut düzenlemenin bu amaçları etkin bir şekilde gerçekleştirmeye elverişli olup olmadığı yönündeki bir değerlendirme anayasallık denetiminin kapsamı dışındadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden biri kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır. Dava konusu kuralda kişilerin bulunduğu statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakları ihlal eden bir müdahale söz konusu değildir. Bu kişilerin yeni atandıkları kadrodaki mali haklarının (ücret ve özel hizmet tazminatı toplamının), mevcut

kadrolarındakine göre daha düşük olması halinde yeni kadrolarındaki gelirlerine eşitleninceye kadar aradaki farkın ödenmesi öngörülmektedir. Bu nedenle maddede sayılan görevlerde bulunanların görevlerine son verilerek aynı dereceli başkanlık müşavirliği ve araştırmacı unvanlı kadrolara atanmalarını öngören kuralın kazanılmış hakları ihlal ettiği söylenemez.

Diğer taraftan, dava konusu kuralla tek bir kişi hakkında bireysel nitelikte bir yürütme işlemi tesis edilmeyip, aksine genel ve soyut bir kural getirilmektedir. Soyut bir kuralın gerçekte tek bir kişiyi ya da sınırlı sayıda kişiyi ilgilendiriyor olması onun bu niteliğini ortadan kaldırmaz. Bireysel nitelikte bir işlemde söz edilebilmesi için somut olarak bir kişinin hukuki durumunda değişiklik yapan bir irade açıklamasının bulunması gerekir. Dava konusu kuralla doğrudan belirli bazı kişilerin hukuki durumunda değişiklik yapılmasına yönelik bir düzenleme söz konusu olmadığından bireysel işlemin varlığından söz edilemez. Kuralda belirtilen kadrolarda görev yapan kişilerin hukuki durumlarının düzenlemenin sonucundan etkilenmiş olması bu neticeyi değiştirmez.

Ayrıca, dava konusu kuralla, bazı kadrolarında görev yapan kamu görevlilerinin başkanlık müşaviri kadrolarına atanmış sayılmalarının öngörülmesi, Kamu İhale Kurumunun yeniden teşkilatlandırılması sonucu ortaya çıkan hukuki ve fiilî zorunluluklar nedeniyledir. Buna göre söz konusu işlemin sebep unsuru, Kurumun yeniden teşkilatlandırılması olup yürürlükte bulunan kanunlara dayanılarak ve kamu görevlisinin öznel durumu dikkate alınarak idarece tesis edilen naklen atama işlemlerinden tamamen farklıdır. Söz konusu hukuki ve fiili zorunluluklar nedeniyle kazanılmış haklar korunarak başka kadrolara atama yapılması, kanun koyucunun takdir alanı içindedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2., 36. ve 125. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 8., 70. ve 91. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

VI- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 1- 88. maddesiyle değiştirilen, 29.5.2009 günlü, 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 20. maddesinin (2) numaralı fıkrası,

2- 98. maddesiyle değiştirilen, 24.3.2010 günlü, 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan "*Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu*" ibareleri,

hakkında, 17.1.2013 günlü, E. 2011/143, K. 2013/18 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu fıkra ve ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B) Kapsam yönünden;

1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. maddeleri, 9. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17. maddeleri, 18. maddesiyle 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kadrolu veya..." ibaresi dışında kalan bölümü ile aynı Kanun'a eklenen ek 30. ve 31. maddeleri, 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. maddeleri, 29. maddesiyle, 10.10.1984 günlü, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ikinci cümlesi, 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 85., 86., 87. maddeleri, 88. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97. maddeleri, 98. maddesiyle değiştirilen, 5978 sayılı Kanun'un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasının, 6304 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle yapılan ibare değişiklikleri dışında kalan bölümü, 99., 100., 101., 104., 105. maddeleri, eki (I) sayılı cetvelleri ile (1), (2) ve (3) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 17.1.2013 günlü, E. 2011/143, K. 2013/18 sayılı kararlarla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölümlere, cümleye, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2- 81., 82., 83. ve 84. maddelerine ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu maddelerin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

C) Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. maddeleri, 9. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18. maddesinin iptal edilen ibaresi dışında kalan bölümü, 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 85., 86., 87. maddeleri, 88. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97., 98. maddesiyle değiştirilen, 5978 sayılı Kanun'un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasının, 6304 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle yapılan ibare değişiklikleri dışında kalan bölümü, 99., 100., 101., 104., 105. maddeleri, eki (I) sayılı cetvelleri ile (1), (2) ve (3) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 17.1.2013 günlü, E. 2011/143, K. 2013/18 sayılı kararlarla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölümlere, cetvellere ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2- a- 9. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarına,

b- 10. ve 13. maddelerine,

ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu maddelere ve fıkralara ilişkin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

3- 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kadrolu veya..." ibaresine ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu ibarenin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

4- 29. maddesiyle 3056 sayılı Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ikinci cümlesine yönelik iptal istemi, 17.1.2013 günlü, E.2011/143, K.2013/18 sayılı kararla reddedildiğinden, bu cümleye ilişkin YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

D) İçeriği itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 20. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 22'nin ikinci fıkrasına ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu fıkranın YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

2- a- 16. maddesiyle 3201 sayılı Kanunu'nun başlığı ile birlikte değiştirilen 85. maddesine,

b- 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının;

aa- Birinci cümlesinde yer alan "... ile diğer niteliklere ..." ibaresine,

ab- İkinci cümlesine,

c- 19. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

aa- (a) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 55. maddesinin üçüncü, dokuzuncu ve onbeşinci fıkralarında yapılan değişikliklere,

ab- (b) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 82. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yapılan değişikliklere,

ac- (c) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 84. maddesinin son fıkrasında yapılan değişikliğe,

aç- (ç) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un Ek 28. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğe,

ç- 21. maddesiyle, 19.6.1976 günlü, 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm Beşyüz Metrekarelik Kısımının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümleye,

d- 29. maddesiyle değiştirilen 3056 sayılı Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesine,

e- 57. maddesinin birinci fıkrasının;

aa- (a) bendiyle 4.1.2002 günlü, 4734 sayılı Kamu İhale Kanun'un 53. maddesinin (c) fıkrasında yapılan değişikliklere,

ab- (b) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (g) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişikliğe,

ac- (c) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (h) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişikliğe,

f- 58. maddesiyle 4734 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 12'ye,

yönelik iptal istemleri, 17.1.2013 günlü, E. 2011/143, K. 2013/18 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, cümlelere, ibareye ve değişikliklere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

17.1.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII- İPTAL HÜKMÜNÜN YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, "*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*" denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır.

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 9. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının; 10. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan ikinci cümlesi ve maddeye eklenen (2) ve (3) numaralı fıkraların; 13. maddesiyle, 9.6.1930 günlü, 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen cümle ile (C) bendinde yapılan değişikliğin; 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kadrolu veya..." ibaresinin; 20. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 22'nin ikinci fıkrasının; 81. maddesiyle, 5.5.2007 günlü, 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında, 82. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, 83. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde, 84. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerin iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası

gereğince bu maddelere ilişkin iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VIII- SONUÇ

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin:

A) 1- 88. maddesiyle değiştirilen, 29.5.2009 günlü, 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 20. maddesinin (2) numaralı fıkrası, 4.7.2012 günlü, 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 44. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu fıkra ile ilişkin iptal istemi hakkında **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,**

2- 98. maddesiyle değiştirilen, 24.3.2010 günlü, 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan “*Yabancı Öğrenci Değerlendirme Kurulu*” ibareleri, 9.5.2012 günlü, 6304 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 22. maddesiyle değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu ibarelere ilişkin iptal istemi hakkında **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,**

B) 1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. maddeleri, 9. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17. maddeleri, 18. maddesiyle 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’na eklenen Ek Madde 29’un birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*kadro lu veya...*” ibaresi dışında kalan bölümü ile aynı Kanun’a eklenen ek 30. ve 31. maddeleri, 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. maddeleri, 29. maddesiyle, 10.10.1984 günlü, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun’un 20. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ikinci cümlesi, 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 60., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 85., 86., 87. maddeleri, 88. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97. maddeleri, 98. maddesiyle değiştirilen, 5978 sayılı Kanun’un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasının, 6304 sayılı Kanun’un 22. maddesiyle yapılan ibare değişiklikleri dışında kalan bölümü, 99., 100., 101., 104., 105. maddeleri, eki (I) sayılı cetvelleri ile (1), (2) ve (3) sayılı listeleri, 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa’ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, cümleye, bölümlere, cetvellere ve listelere ilişkin iptal isteminin **REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,**

2- 59. maddesiyle değiştirilen, 10.7.2004 günlü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 21. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa’ya aykırı olmadığına ve bu cümleye ilişkin iptal isteminin

REDDİNE, Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN'ün karşıoqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- 61. maddesiyle değiştirilen, 22.2.2005 günlü, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesinin nc fıkrası, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu fıkraya ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Burhan ÜSTÜN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL ile Zühtü ARSLAN'ın karşıoqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

4- a- 81. maddesiyle, 5.5.2007 günlü, 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında,

b- 82. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde,

c- 83. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde,

d- 84. maddesiyle 5653 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında,

yapılan değişiklikler, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu değişikliklerin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE; iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin nc fıkrasıyla 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

C) 1- 1., 2., 3., 5., 7., 8. maddelerinin, 9. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21., 23., 25., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 85., 86., 87. maddelerinin, 88. maddesinin (1) numaralı fıkrasının, 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97. maddeleri, 98. maddesiyle değiştirilen, 5978 sayılı Kanun'un 28. maddesinin (5) numaralı fıkrasının, 6304 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle yapılan ibare değişiklikleri dışında kalan bölümü, 99., 100., 101., 104., 105. maddelerinin, eki (I) sayılı cetvelleri ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, bölüme, cetvellere ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- a- 4. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 634 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. maddesine eklenen (4) numaralı fıkranın,

b- 6. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine eklenen (3) ve (4) numaralı fıkraların,

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu fıkralara ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- a- 9. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 37/A maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının,

b- 10. maddesiyle 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan ikinci cümlesi ve maddeye eklenen (2) ve (3) numaralı fıkraların,

c- 13. maddesiyle, 9.6.1930 günlü, 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen cümle ile (C) bendinde yapılan değişikliğin,

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA; iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

4- 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen;

a- Ek Madde 29'un;

aa- Birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kadrolu veya..." ibaresinin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA; iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

ab- Kalan bölümünün, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu bölüme ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- Ek Madde 30 ve Ek Madde 31'in, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

5- 22. maddesiyle, 24.2.1983 günlü, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yapılan değişikliğin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu değişikliğe ilişkin iptal isteminin

REDDİNE, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Burhan ÜSTÜN, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

6- 24. maddesiyle, 11.11.1983 günlü, 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'na eklenen Geçici Madde 13'ün Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddeye ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Mehmet ERTEN'in karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

7- 29. maddesiyle, 10.10.1984 günlü, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ikinci cümlesinin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu cümleye ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

8- 73. maddesiyle, 10.11.2005 günlü, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (a) bendi ile (c) bendinde yapılan değişikliğin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu değişikliklere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Burhan ÜSTÜN'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

D) İçerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 20. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 22'nin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA; iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- a- 16. maddesiyle 3201 sayılı Kanunu'nun başlığı ile birlikte değiştirilen 85. maddesinin,

b- 18. maddesiyle 3201 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrasının;

aa- Birinci cümlesinde yer alan "... ile diğer niteliklere ..." ibaresinin,

ab- İkinci cümlesinin,

c- 19. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

aa- (a) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 55. maddesinin üçüncü, dokuzuncu ve onbeşinci fıkralarında yapılan değişikliklerin,

ab- (b) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 82. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yapılan değişikliklerin,

ac- (c) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un 84. maddesinin son fıkrasında yapılan değişikliğin,

aç- (ç) bendiyle 3201 sayılı Kanun'un Ek 28. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğin,

ç- 21. maddesiyle, 19.6.1976 günlü, 2015 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Arazisinden 167 Dönüm Beşyüz Metrekarelik Kısımının Ankara Belediyesine Satılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümlelerin,

d- 29. maddesiyle değiştirilen 3056 sayılı Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinin,

e- 57. maddesinin birinci fıkrasının;

aa- (a) bendiyle 4.1.2002 günlü, 4734 sayılı Kamu İhale Kanun'un 53. maddesinin (c) fıkrasında yapılan değişikliklerin,

ab- (b) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (g) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişikliğin,

ac- (c) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (h) fıkrasının birinci bendinde yapılan değişikliğin,

f- 58. maddesiyle 4734 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 12'nin

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, cümlelere, ibareye ve değişikliklere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

17.1.2013 gününde karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Zühtü ARSLAN

KARŞIOY YAZISI

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin kimi kuralları çoğunluk kararıyla Anayasa'nın 91. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

İptaline karar verilen kurallardan 661 sayılı KHK'nin 9. maddesiyle 640 sayılı KHK'ye eklenen 37/A maddesiyle, daha önce düzenlenmemiş bulunan Gümrük ve Ticaret Denetmenliği kadrosunu kurulmuş ve bu kadroda görev yapacak kişilerin atanma, görevlendirme ve seçilme usul ve esasları düzenlenmiştir. 640 sayılı KHK'nin 37/A maddesinin (1) numaralı fıkrasında Bakanlık taşra teşkilatında Gümrük ve Ticaret Denetmeni

ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı istihdam edileceği belirtilmiş; (2) numaralı fıkrada Gümrük ve Ticaret Denetmenlerinin en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen fakülte veya yüksekokullar ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca onaylanan yabancı fakülte veya yüksekokullardan mezun olanlar arasından yapılan yarışma sınavı sonucuna göre mesleğe atanacakları hükme bağlanmış; (3) numaralı fıkrada bunların üç yıl çalışmak kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları ifade edilmiştir. (4) numaralı fıkrada ise Gümrük ve Ticaret Denetmeni ile Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

KHK'nin 10. maddesiyle, Gümrük ve Dış Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 640 sayılı KHK'nin 38. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye (2) ve (3) numaralı fıkralar eklenmiştir. Yürürlükten kaldırılan birinci fıkranın ikinci cümlesi, (3) numaralı fıkra olarak maddeye eklenmiş; (3) numaralı fıkra ile maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hükmü getirilmiştir. (2) numaralı fıkra ile Gümrük Muhafaza Memuru kadrosuna atanacakların başvuru tarihinde otuz yaşından gün almamış olmaları şartı getirilmiştir.

Yine KHK'nin 13. maddesiyle 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine eklenen cümle ile daha önce üç kez mülakata başarısız olanların bir daha kaymakam adaylığı yazılı sınavına katılamayacağı kuralı getirilmiş; aynı kuralın (C) bendinde yapılan değişiklikle kaymakam adaylığı sınavına giriş için gerekli olan 30 yaşını bitirmiş olmak koşulu 35'e yükseltilmiştir.

KHK'nin 18. maddesiyle ise, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen Ek Madde 29'un birinci fıkrası ile emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin alımında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yapılan merkezi sınava girenler arasından gerekli nitelik ve yeterliği taşıyanların seçiminin ve atanmalarının İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yapılması öngörülmektedir.

6223 sayılı Yetki Kanun'unun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a-3) bendinde, kanunun amaçlarından birinin kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek olduğu belirtilmiş ve aynı Kanun'un 2'nci fıkrasında da ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnemelerde değişiklik yapılabileceği belirtilmiştir.

661 sayılı KHK'nin 9. maddesiyle, daha önce düzenlenmemiş bulunan Gümrük ve Ticaret Denetmenliği kadrosunun kurulması ve bu kadroda görev yapacak kişilerin atanma, görevlendirme ve seçilme usul ve esaslarının düzenlenmesi ve bunların kadrolarının oluşturulması, KHK'nin 10. maddesiyle Gümrük Muhafaza Memuru kadrosuna atanacakların başvuru tarihinde otuz yaşından gün almamış olmaları şartı getirilmesi, KHK'nin 13. maddesiyle, daha önce üç kez mülakata başarısız olanların bir daha kaymakam adaylığı yazılı

sınavına katılmayacağını öngörülmesi ve kaymakam adaylığı sınavına giriş için gerekli olan 30 yaşını bitirmiş olmak koşulunun 35'e yükseltilmesi, KHK'nin 18. maddesiyle, emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin alımında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yapılan merkezi sınava girenler arasından gerekli nitelik ve yeterliği taşıyanların seçiminin ve atanmalarının İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yapılmasının öngörülmesi teşkilat ve kadroların belirlenmesine ilişkin hususlar olduğundan Yetki Kanunu'na aykırılık bulunmamaktadır.

Kamu görevlilerinin kadrolarının ve bu kadrolara atanacak kişilerde bulunması gereken niteliklerin de kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, kamu görevlisi olarak atanacak kişilerle ilgili tüm ayrıntıların sadece yasayla düzenlenmesi gerektiği ve bu konuda idarî düzenlemeler yapılmasının Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı düşeceği iddiası yerinde değildir. Anayasa'nın bir maddesinin yasayla düzenleneceğini öngördüğü bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile doğrudan ilgili olmadıkça, ya da KHK ile düzenlenemeyeceği Anayasa'da özel olarak belirtilmedikçe KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırı değildir.

Anayasa'nın 70. maddesine göre, "her Türk kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez". Maddede Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin görevin gerektirdiği nitelikler dışında, dil, din, mezhep, renk, siyasi düşünce, cinsiyet ve benzeri ayırım gözetilmeksizin kamu hizmetlerine girme hakkına sahip buldukları belirtilmiştir. Böylece "kamu hizmetlerine girme hakkı" siyasi hak ve ödevler kapsamında, vatandaşlık bağına bağlı olarak kullanılabilir bir hak olarak düzenlenmiştir. Düzenlemenin temel hakka ilişkin niteliği bundan ibarettir. Yoksa, bunun dışında kamu görevlerine giriş, atanma, görev değişikliğine ilişkin tüm düzenleme ve uygulamaların temel hakkın düzenlenmesi ve 91. madde anlamında yasak alan kapsamında görülmesi yerinde değildir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Anayasanın belirtilen bölümlerinde birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu temel hak ve özgürlüklerin kapsama alanları ve ilgili oldukları hususlar geniş bir biçimde yorumlandığında KHK'lerle yapılacak tüm düzenlemelerin bu hak ve özgürlüklerle bağlantılarının bulunduğu ileri sürülebilecektir. Böyle bir yorumdan hareket edilmesi halinde yasak alan kapsamı oldukça genişleyecek ve KHK ile düzenlenebilecek alan kalmayacaktır. Nitekim Anayasa Mahkemesinin, 6.1.1987 günlü, E:1986/15 ve K:1987/1 sayılı kararında, dolaylı biçimde kişi hak ve özgürlüklerini ilgilendirmeyecek bir düzenleme düşünmenin oldukça güç olduğu, bu nedenle de dolaylı bir ilginin varlığına dayanılarak sonuca gitmenin isabetli sayılmayacağı belirtilmiştir. Buna göre, yasak alanın kapsamının, temel hak ve özgürlüklerle doğrudan ilgili düzenlemeleri kapsayacak, dolaylı olarak ilgili düzenlemeleri ise kapsam dışında bırakacak şekilde belirlenmesi gerekir. Anayasa'nın 91. maddesi kapsamına giren alanlarda düzenleme yapılmış olmasından söz edilebilmesi için 91. maddede belirtilen hak ve alanlarla ilgili doğrudan bir düzenleme yapılmış olması gerekir.

Anayasa Mahkemesi de, 16.5.1989 günlü, E:1989/4 ve K:1989/24 sayılı kararında, 3.11.1988 günlü, 347 sayılı “233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname”nin Genel Müdür olarak atanabilmek için, “yükseköğrenim görmüş olmak, dört yılı kamuda, altı yılı özel sektörde geçmek şartıyla en az on yıl hizmeti bulunmak, kamu hizmeti bulunmayanlarda ise özel sektörde asgari onbeş yıl çalışmış olmak, Genel müdürlük görevini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübeye sahip olmak” şartlarını getiren 1. maddesine yönelik iptal istemini Anayasa’nın 123. ve 128. maddelerinin, 91. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin çizdiği sınır dışında kaldığı gerekçesiyle reddetmiştir.

İptaline karar verilen kurallarda Yetki Kanunu kapsamında KHK’nin 9. maddesiyle, daha önce düzenlenmemiş bulunan Gümrük ve Ticaret Denetmenliği kadrosunun kurulması ve bu kadroda görev yapacak kişilerin atanma, görevlendirme ve seçilme usul ve esaslarının düzenlenmesi ve bunların kadrolarının oluşturulması, KHK’nin 10. maddesiyle Gümrük Muhafaza Memuru kadrosuna atanacakların başvuru tarihinde otuz yaşından gün almamış olmaları şartı getirilmesi, KHK’nin 13. maddesiyle, daha önce üç kez mülakata başarısız olanların bir daha kaymakam adaylığı yazılı sınavına katılamayacağını öngörülmesi ve kaymakam adaylığı sınavına giriş için gerekli olan 30 yaşını bitirmiş olmak koşulunun 35’e yükseltilmesi, KHK’nin 18. maddesiyle, emniyet hizmetleri sınıfı dışında kalan kadrolu veya sözleşmeli personelin alımında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre yapılan merkezi sınava girenler arasından gerekli nitelik ve yeterliği taşıyanların seçiminin ve atanmalarının İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yapılması öngörülürken, zorunlu olarak, oluşturulan kadrolara girişin koşulları da düzenlenmiştir. Bu nedenle anılan kuralların Anayasa’nın 91. maddesinde belirtilen yasak alana ilişkin düzenlemeler içerdiğinden söz etmek mümkün değildir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kurallara yönelik iptal isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle kuralın iptaline yönelik çoğunluk görüşüne katılmadık.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

KARŞIOY **(Reddi Hakim)**

Mahkememize 2011/143 Esas sayısı ile T.B.M.M. üyesi 115 milletvekili tarafından açılan 30.12.2011 tarih ve 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali davasının da Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç'ın reddi talebi yer almış ise de, dosyanın 12.01.2012 tarihli ilk incelemesinde hakimin reddi talebi esastan reddedilmiş, talebin kötü niyetle yapıldığı oyçokluğu ile kabul edilmiş ise de, bu gibi hallerde uygulanacak para cezasının talepte bulunanlar dışında cezanın SOYUT bir nitelikleme ile sadece davacıya verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne aşağıdaki nedenler ile katılmamıştır.

Reddi hakim talebinin kötü niyetle yapıldığının kabulü halinde, bu kasta yaptırım uygulanması hukuk düzenince makul kabul görmeyen bir fiilin cezalandırılması isteminin gereğidir. Nitekim hukukun temel ilkelerinden bakıldığında HMK'nun 42. maddesi hukuksuz eyleme meşruiyet kazandırmamak için ceza öngörüsünde bulunmuş ve başvuruda bulunanlara bunlar arasında nasıl bir hukuksal ilişki olduğuna bakmaksızın talepte bulunanlar yönünden her birinin cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Nitekim genel usul hukuku hükümleri yanında özel nitelik taşıyan 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında Anayasa Mahkemesinde yapılacak hakimin reddi taleplerinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması halinde BAŞVURUCULARIN HER BİRİNE disiplin para cezası verileceği hükmü çok açıktır.

Davacılar; Anayasanın 150. maddesince siyasi parti kimliklerine bakılmaksızın kendilerine iptal davası açma hakkı tanınan meclis üye tamsayısının 1/5 oranındaki asgari 110 milletvekilidir. Açılan davaların kabul görebilmesi için alt sınır 110 olup beklenmeyip üstünde olması haline ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Nitekim Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından imzalanarak tasdik edilen belge ile görülen bu davayı açanların Meclis üyeleri oldukları teyit edilmiş ve görülen bu davayı da asgari 115 kişinin bir araya gelerek açtığı anlaşılmıştır.

Bir an için dava açma için bir araya gelen iradenin zorunlu bir birliktelik içinde oldukları kabul edilse bile bu beraberlik açılmış davanın mahkemece kabulünün ön şartıdır. Örneğin değişik siyasi gruplardan 140 kişinin bir araya gelmesi ile açılan bir davada dava açan belgeye imza atanlardan 40 kişinin diğer talepler yanında reddi hakim talebinde bulunmamış veya bilahare feragat olmaları halinde görülen davada dava, kalan 100 kişi davacı yönünden

110 kişilik dava açma şartını oluşturmadığı için açılmamış mı sayılacaktır? veya dava tüm diğer talepler yönünden düşmüş mü olacaktır?

Dava açanların iradesi açılmış davanın kabul şartından bağımsız nitelikte olup dava açanlar arasında ki hukuksal ilişkiden kaynaklı bir zorunluluk değildir. Reddi hakim talebinden çekilenler yönünden kötü niyet araştırması yapılamayacak ve para cezası verilemeyecek olması – talepte bulunan ve bulunmayanlar arasında nasıl bir hukuki tespit yapmayı gerektiriyorsa da dava açıp hakimin reddi talebinde bulunanların bu yöndeki iradesi dava açma için bir araya gelme zorunluluğunda bağımsız bir fikir –bir irade tezahürüdür.

Dava açanlar, açma yönünden gerekli biçimsel bir zorunluluk, dava konusu talepler yönünden ise ihtiyari bir birliktelik içindedirler. Davacılar arasında şekli bakımından mecburi dava arkadaşlığı vardır.

Mecburi dava arkadaşlığında; dava konusu hukuki ilişkide farklı davranmalarını önleyecek çok sıkı, iştirak halinde bir ortaklık olup, dava arkadaşları aynı şekilde ve birlikte hareket etmek zorundadırlar. İştirak halinde mülkiyet, adi ortaklık, miras şirketi gibi veya ilgililer hakkında tek bir karar verilmesi zorunluluğunu doğuran davalarda davacılar şekli bakımından mecbur dava arkadaşı durumundadırlar ve dava konusu hak ile aralarında zorunlu ilişki vardır.

Özel yasasına tabii olan Anayasa Mahkemesine iptal davası açma şeklinde izah edildiği anlamda dava açan asgari 110 kişinin hukuk usulü nitelemesi ile mecburi dava arkadaşları oldukları söylenemeyecektir. Aralarında şekli bakımından olan bu zorunlu birliktelik nedeniyle dava açma şartı yerine getirildikten sonra dava açanlar yönünden dava açmada asgari sayısal zorunluluk şartının altına düşmedikçe talep konusu haklar yönünden bağımsız ihtiyari davranmalarının önüne geçecek kısıtlayıcı bir hüküm mevzuatta yoktur.

Kaldı ki, davanın konusu, dava açanlar arası şahsa bağlı sıkı bir medeni hukuk ilişkisinden değil Kamu hukukundan doğan ve toplumun tümünü ilgilendiren bir yasa uygulamasının, demokratik toplum öznelerinden Anayasal denetim talebine ilişkin olup bu yönüyle de mecburi dava arkadaşlığı nitelemesinden ayrıldığı düşünülmektedir.

Aktif süje olan davanın konusu, toplumun tümünü ilgilendiren içerik taşıdığından, pasif süje olan dava açanlar olup, dava açmada birliktelik zorunluluğu içinde iseler de hak, yetki ve taleplerini hukuka uygun sorumluluk bilinci dahilinde kullanmak zorundadırlar, Aksine davranışın cezalandırılacağı öngörüldüğü hallerde ceza vermenin sınırını adaletle şekillendirilmiş toplumsal yarar düşüncesi oluşturur, ve cezaların önleme iyileştirme amaçları da göz önüne alınarak adaletli bir ölçü içinde biçimlenir. Hedef cezanın yaratacağı korkutuculuk ve caydırıcılıktan toplum adına yararlanma ilkesidir.

Ceza önlemi kimi suçlardan, niteliği, işleme biçimi, Devlet için zarar alanı, SUÇTAN ZARAR GÖRENİN KİMLİĞİ vb nedenler ile farklı düzenlemeler içerebilir.

KARŞIOY

661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 59. maddesiyle değiştirilen 10.07.2004 gün ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 21. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi "Hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, genel sekretere yardımcı olmak üzere, norm kadroya uygun olarak genel sekreter yardımcısı atanabilir." hükmünü içermektedir.

6223 sayılı Yetki Kanunu, Bakanlar Kuruluna mevcut bakanlıkların kurulması, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerinin belirlenmesi, mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesi taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarının saptanması, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarının saptanması konularında Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verildiği görülmektedir.

Dava konusu kural, Büyükşehir Belediyelerinin teşkilat yapısında değişiklik getirmektedir.

Bir bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşunda düzenleme yetkisi veren yasa ile herhangi bir bakanlığın bağlı, ilgili yada ilişkili olduğu söylenmeyecek belediyelerin teşkilat yapısında değişiklik getiren düzenleme Yetki Kanunu kapsamında değildir.

Merkezi idarenin belediye üzerinde vesayet yetkisi var ise de kendi başına tüzel kişiliğe sahip, merkezi idare tüzel kişiliği içinde bir birim olmayan yer yönünden yönetim kuruluşu, belediye, İşçileri veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu değildir. İlişkili kuruluş kavramında ise kapsamın belirsizliği, ilişkinin hukuki bir temeli olmayıp "yakınlık, ilintili müşterek çalışma alanları gibi" sosyal ve siyasi nitelermelere dayandığı gözetildiğinde, belediyenin hukuken herhangi bir bakanlığın ilişkili kurumu olduğu da söylenemeyecektir.

Anılan nedenler ile kuralın Yetki Kanunu'nun kapsamı dışında kaldığı, Yetki Kanunu'na aykırı bir alanda Kanun Hükmünde Kararname çıkarılamayacağı ve kaynağını Anayasa'dan almayan bu düzenlemenin yetkisinin Anayasa'nın 91. ve 6. maddelerine aykırı olduğu kanaati ile kuralı Yetki Kanunu kapsamında gören çoğunluk görüşüne katılmamıştır.

KARŞIOY GEREKÇESİ

6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında ret talebinin "*kötü niyetle yapıldığının anlaşılması*" ve "*esas yönünden kabul edilmemesi*" hâlinde, "*disiplin para cezası*" verileceği öngörülmekte, (6) numaralı fıkrasında da ret talebinin "*açıkça*" kötüye kullanıldığının tespiti aranmaktadır.

Söz konusu kurallar uyarınca disiplin para cezasına hükmedilebilmesi için, ret talebinin kötü niyetle yapılması ve ret talebi olarak gösterilen sebeplerin esastan kabul edilmemesi şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu şartlardan birinin gerçekleşmesi disiplin para cezası verilebilmesi için yeterli olmayacağı gibi ret talebinin açıkça kötüye kullanıldığının da tespit edilmesi gerekmektedir.

Davacı ret sebeplerini,

- Kamuoyunda "*WikiLeaks Belgeleri*" olarak bilinen belgelere göre, 2003 yılında ABD Büyükelçisine Cumhuriyet Halk Partisi aleyhinde bir takım beyanlarda bulunduğu iddiası,

- "*Ümit ediyorum ki bu gayret, Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaycılığını da ortadan kaldıracaktır*" biçimindeki 25 Nisan 2011 tarihli konuşma metninden yapılan alıntı,

ve bunları pekiştiren

- 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun iptali başvurusunda istikrar kazanmış görüşünden vazgeçerek iptal isteminin reddi yönünde kullandığı oy,

olarak gösterdikten sonra, bu sebeplerin Cumhuriyet Halk Partisi'nin tarafı olduğu davalarda, reddedilenin tarafsız davranamayacağına ilişkin kuşkulara neden olduğunu ileri sürmüştür.

İleri sürülen bu iddia, 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde incelenerek, söz konusu sebeplerin tarafsız hareket edemeyeceği kanısını haklı kılan hâl kapsamında olmadığı düşüncesiyle Davacının ret talebi esastan reddedilmiştir.

Ret talebinin esastan reddedilmiş olması, talebin kötü niyetle yapıldığı anlamını taşımayacağı gibi salt reddedilme nedeniyle disiplin para cezası verilemeyeceği de açıktır. Disiplin para cezası verilebilmesi için kanunun tanıdığı bu hakkın açıkça kötüye kullanıldığının (kötü niyetle yapıldığının) tespit edilmesi gerekmektedir.

Ret talebinin, kimi internet sitelerinden elde edilebilmesi mümkün olan ret sebeplerine dayanması, belirtilen ret sebeplerinin içerikleri, ret talebinin sunulmuş biçimi, anlatım düzeni ve yargılama sürecindeki ileri sürülüş zamanı, Davacı tarafından açılan ve ret taleplerini de içeren diğer iptal davalarının konuları arasındaki benzerlik ve bu iptal başvurularındaki ret taleplerinin başvuru yönteminin ve ret sebeplerinin ayırimsız aynı olması dikkatle incelendiğinde, **ret talebi başvurusunun, kanunun tanıdığı bir hakkın kanuni sınırlar içinde kullanıldığını ve yargılamanın düzenli biçimde işleyişini önlemek ve kamu düzenini bozmak gibi bir amaç taşımadığını, dolayısıyla da bu hakkın açıkça kötüye kullanılmadığını göstermektedir.**

Açıklanan nedenle Davacıya disiplin para cezası verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Mehmet ERTEN

KARŞIOY GEREKÇESİ

6223 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak kararlaştırılan 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) iptali istenilen ve aşağıda belirtilen maddelerinde;

MADDE 4- 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 38 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Mütercim kadrosuna atanacakların merkezi sınava ilave olarak usul ve esasları yönetmelikle belirlenen yarışma sınavında da başarılı olmaları gerekir.”

MADDE 6- 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esasları; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşların personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

MADDE 22- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan “giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü” ibaresi “giriş sınavının yapıldığı tarih” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 29- 3056 sayılı Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrası "*Başbakanlık Müfettişliğine Müfettiş Yardımcısı olarak girilir. Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 59- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, genel sekretere yardımcı olmak üzere, norm kadroya uygun olarak genel sekreter yardımcısı atanabilir."

MADDE 61- 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kamu kurum ve kuruluşlarının 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; kamu konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar il özel idaresi bütçesinden karşılanabilir."

MADDE 73- 5431 sayılı Kanun'un 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde ve aynı fıkranın (c) bendinde yer alan "*otuz*" ibaresi "*otuzbeş*" şeklinde değiştirilmiştir.

"a) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının veya bunlara denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının havacılık, uçak/uzay, makine, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, inşaat, bilgisayar, endüstri, meteoroloji, mimarlık, hukuk, iktisat, uluslararası ilişkiler, ekonomi, maliye, işletme ve kamu yönetimi bölümleri ile Genel Müdürlüğün görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen diğer bölümlerden veya en az dört yıllık eğitim veren hava harp okulundan mezun olmak."

şeklindeki konular düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesinde, olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler ile Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin düzenlenemeyeceği, yine çıkarılacak kanun hükmünde kararnamelerin Yetki Kanunu'nun kapsamı içinde olması gerektiği öngörülmüştür.

Anayasa'nın "*Hizmete girme*" başlıklı 70. maddesinde "*Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.*"denilmekte ve söz konusu kural, Anayasa'nın dördüncü bölümündeki siyasi haklar ve ödevler ile ilgi düzenlemeler içinde yer almaktadır.

661 sayılı KHK'nin iptali istenilen **4. maddesinde** mütercim olarak atanacakların merkezi sınava ek olarak yarışma sınavında da başarılı olma koşulunun aranması, **6.**

maddesinde Gençlik ve Spor Bakanlığının yurt dışında kurduğu Koordinasyon Ofislerinde çalıştırılmak üzere mahallinden personel temin edilmek istenmesi, **22. maddesinde** avukatlık mesleğinden hâkim adaylığına geçmek isteyenlerde aranan yaş ile ilgili koşulda giriş sınavının yapıldığı tarihin esas alınması, **29. maddesinde** Başbakanlık Müfettiş Yardımcılığına seçilme (giriş) hükmüne yer verilmesi, **73. maddesinde** havacılık uzmanı ve uzman yardımcılığı pozisyonlarında istihdam edilebilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinde belirtilen genel şartlara ek olarak yaş ve eğitim düzeyi ile ilgili şartların belirlenmesi husuları düzenlenmektedir.

Söz konusu düzenlemelerde yer alan kuralların, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin olduklarında ve bu hakkın da Anayasa'nın dördüncü bölümündeki siyasi haklar ve ödevler ile ilgi yasaklanan alan içinde yer aldıklarında duraksama bulunmamaktadır.

Buna göre, 661 sayılı KHK'nin 4., 6., 22., 29. ve 73. maddelerinde yer alan ve yukarıda tırnak içinde belirtilen kurallar, Anayasa'nın 91. maddesi ile olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler için yasaklanan alanı düzenlemekte ve bu halleriyle Anayasa'ya aykırılık oluşturmaktadır

Ayrıca, 661 sayılı KHK'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı "Yetki Yasası" ile kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, bu hizmetlerin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütme ve kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memur, işçi, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliklerinin artırılmasının sağlanması için, atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme konularında düzenlemeler yapmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname (KHK) çıkarma yetkisi verilmiştir.

661 sayılı KHK'nin **6. maddesinde** Ofis hizmetlerinde çalışan personele ödenecek ücretin belirlenebileceği, **59. maddesinde** Büyükşehir Belediyesinde norm kadroya uygun olarak genel sekreter yardımcısının atanabileceği, **61. maddesinde** kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak kimi harcamaların il özel idaresi bütçesinden karşılanabileceği öngörülmektedir. Söz konusu düzenlemelerin istihdam edilen personelin ücret konusu ve yerel yönetimlerle ilgili olduklarında tereddüt bulunmamaktadır.

6223 sayılı "Yetki Yasası"nda Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenlerin ücret konularının düzenlenmesiyle ilgili KHK çıkarma yetkisi verilmediği gibi yerel yönetimleri ilgilendiren konularda da KHK çıkarma yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla 661 sayılı KHK'nin 6., 59. ve 61. maddeleriyle 6223 sayılı "Yetki Yasası"nın kapsamı dışındaki alanın düzenlediği, böylece kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisinin Bakanlar Kurulunca kullanılarak düzenlemelerin gerçekleştirildiği anlaşılmakta, bunun da Anayasa'nın 91. maddesine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır..

Açıklanan nedenlerle 661 sayılı KHK'nin **4., 6., 22., 29., 59., 61. ve 73.** maddelerinin iptali gerektiğinden, redde ilişkin çoğunluk görüşüne katılmadım.

KARŞIOY GEREKÇESİ

1- 6.4.2011 günlü, 6223 Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi "Kamu kurum ve kuruluşlarında **istihdam edilen** memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına" ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermektedir. 661 sayılı KHK'nin 4., 22., 29. ve 73. maddeleri ise memuriyet statüsüne alınmaya ilişkin bir düzenleme niteliğindedir. Oysa yukarıda ifade edildiği üzere 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun belirtilen hükmü salt "istihdam edilen" kamu görevlileri bakımından bir düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle söz konusu kurallar Yetki Kanun'u kapsamı dışında kalmakta ve bu mahiyeti itibariyle de Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan kuralların iptali gerektiği kanaatine vardığımızdan, çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

2- 6.4.2011 günlü, 6223 Yetki Kanunu'nun incelenmesinde "Mahalli İdarelerin" bu Kanun kapsamında olmadığı, diğer bir deyişle Kanun'un hiçbir maddesinde "Mahalli İdarelerle" ilgili düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki verilmediği anlaşılmaktadır. Oysa 661 sayılı KHK'nin 59. ve 61. maddeleri ile bir mahalli idare birimi olan "İl Özel İdaresi" ile ilgili düzenlemeler yapıldığı görülmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan kuralların Yetki Kanunu kapsamı dışında kalması ve bu mahiyeti itibariyle de Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmesi nedeniyle iptaline karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaştığımızdan; çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

DEĞİŞİK GEREKÇE

1- 6.4.2011 günlü, 6223 Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi "Kamu kurum ve kuruluşlarında **istihdam edilen** memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil,

görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına” ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu’na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermektedir. 661 sayılı KHK’nin 9., 10., 13. ve 18. maddeleri ise memuriyet statüsüne alınmaya ilişkin bir düzenleme niteliğindedir. Oysa yukarıda ifade edildiği üzere 6223 sayılı Yetki Kanunu’nun belirtilen hükmü salt “istihdam edilen” kamu görevlileri bakımından bir düzenle yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle söz konusu kurallar Yetki Kanunu kapsamı dışında kalmakta ve bu mahiyeti itibariyle de Anayasa’nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan kuralların iptaline bu gerekçeyle katılmıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Burhan ÜSTÜN

KARŞIOY YAZISI

Reddi hakim talebinin kötü niyetle yapıldığı gerekçesiyle DİSİPLİN PARA CEZASI UYGULANMASINA yer olmadığına dair KARŞIOY:

İptal davasını açan Parti tarafından Başkan Haşim KILIÇ’ın reddi talebinin kötü niyetle yapıldığına ve 6216 sayılı Kanun’un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince disiplin para cezası uygulanmasına ilişkin çoğunluk kararına aşağıdaki nedenlerle katılmıyorum:

6216 sayılı Kanun’un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında “*Ret talebinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi halinde, talepte bulunanların her birine Mahkemece beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası verilir*” denilmiş; (6) numaralı fıkrasında “*Bu Kanun anlamında disiplin para cezasından maksat, bireysel başvuru hakkını veya ret talebini **açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuruçular aleyhine verilen ... para cezası***” olduğu belirtilmiştir. Buna göre para cezası verilebilmesi için öncelikle talebin esastan reddedilmesi gerekli olmakla birlikte yeterli değildir. Talepte kötü niyet olup olmadığı talebin yerinde olup olmadığı hususundan bağımsız olarak ayrıca incelenecek, varlığı **açıkça** saptanmışsa kötü niyete ilişkin para cezasına hükmedilebilecektir.

Reddi hakim talep etme hakkı Anayasa’nın 36. maddesinde yer alan hak arama hürriyetinin ve adil yargılanma hakkının gereğince kullanılmasını güvence altına alan bir hukuk müessesesidir. Temel hakların kötüye kullanılması gerekçesi, çoğu kez hakkın özüne dokunacak nitelikte kısıtlayıcı düşüncelere yönelebildiğinden, ihtiyatla kullanılmalı ve ancak açık, nesnel koşulların oluşması halinde başvurulmalıdır. Bu nedenle reddi hakim talepleri yönünden de kötü niyetin varlığı açık, somut ve nesnel delillere dayanmalıdır. Talebin

gerekçelerinin yetersiz olması, davacının daha önce de benzeri nitelikte, kabul edilmeyen taleplerde bulunması, davacının mahkemeye ve hakime karşı itimatsızlığının bilinmesi, tek başına kötü niyetin kanıtlarını oluşturamazlar.

Olayda davacının reddi hakim talebinde bulunmasının kendi açısından hassasiyet yaratan bazı beyan ve olgulara dayandığı, bu bağlamda:

- Başkan Haşim KILIÇ'ın aleni bir konuşmada kullandığı ifadeler siyaset alanına giren eleştirilerdir. İyi işleyen demokrasilerde yüksek yargı başkanlarının siyaset alanına yönelik, ifade özgürlüğü kapsamında da olsa, yorum veya değerlendirme yapmaları olağan değildir. Öte yandan, Anayasa'nın 150. maddesine göre iptal davası açma hakkı Cumhurbaşkanına, iktidar ve ana muhalefet partisi Meclis gruplarına ve TBMM üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere ait olup, bunlardan Cumhurbaşkanının dava açması uygulamasına uzun süredir rastlanmadığı, iktidar partisinin dava açtığına ise hiç görülmediği bilinmektedir. Bu durumda eleştirinin hedefinin ana muhalefet olduğu açıktır.

- WIKILEAKS belgeleri her ne kadar hukuki bir işleme veya karara esas alınabilecek nitelikte değillerse de bunlarda geçen anlatımların davalı partide menfi yönde subjektif kanaat veya kuşku uyandırmaya elverişli oldukları

anlaşılmaktadır.

Başkan Haşim KILIÇ'ın derdest olan davada tarafsız hareket edemeyeceği yönünde somut bir ret nedeni bulunmamakla birlikte Sayın Başkan'dan kaynaklanan nedenlerle davacıda bir hassasiyet doğmuş olduğu, dosyadaki evraktan anlaşılmaktadır. Bu nedenle olayda açıkça kötü niyet bulunduğu söylenemez. Para cezasına hükmedilmemesi gerekir.

Üye

Osman Alifeyyaz
PAKSÜT

KARŞIOY GEREKÇESİ **(Reddi Hakim)**

6216 sayılı Kanun'un 60. maddesine göre hakimin reddi isteminin reddedilmesi halinde disiplin para cezası verilebilmesi için bu hakkın açıkça kötü niyetle kullanıldığının tesbiti gerekmektedir. Bu durumda talebin esastan reddedilmiş olması kanunun tanıdığı bu hakkın kötü niyetle kullanıldığı anlamına gelmeyeceği açıktır.

Bu nedenle davacıya disiplin para cezası verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

KARŞIOY GEREKÇESİ

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin (4) numaralı fıkrası, 6. maddesinin (4) numaralı fıkrası, 22., 29., 59., 61. ve 73. maddelerinin iptali isteminin reddine, 20. maddesinin ise iptaline karar verilmiştir.

1) 59., 61. maddeler yönünden yapılan inceleme;

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde Kararname çıkarma yetkisi sınırlı bir yetki olup, maddenin ikinci fıkrasında da "Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını gösterir." denilmek suretiyle bu yetkinin kapsamı da gösterilmiştir.

Anayasa'nın 148. maddesinde Anayasa Mahkemesi, kanunların ve kanun hükmünde kararnamelerin Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetleyeceği hükme bağlanmıştır. Anayasa Mahkemesi içtihatlarına göre, Mahkeme kanun hükmünde kararnamenin denetimini yaparken sadece Anayasa hükümlerine uygunluğu yönünden değil aynı zamanda kanun hükmünde kararnamenin dayanağı olan yetki kanunu hükümlerine uygunluğunu da incelemektedir. Dava konusu kararnamenin dayanağı olan 6223 sayılı Yetki Kanunu'nda, Bakanlar Kurulunun bakanlıkların birleştirilmesi, kaldırılması, yeni bakanlıklar kurulması, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerinin yeniden belirlenmesi konularında kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapabileceği belirtildiğinden, kanun hükmünde kararnamenin dayandığı yetki yasasının belirlediği sınırlar içinde düzenleme yapabileceği açıktır.

Bu durumda 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 59. maddesi ile 5216 sayılı Büyük Şehir Belediyesi Kanunu'nun 21. maddesinde yapılan değişiklik, 61. maddesi ile 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesinde yapılan değişiklik yerel yönetimlerle ilgili olup 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamı dışında kaldığından Anayasa'nın 91. maddesine aykırıdır, iptali gerekmektedir.

2) 4. maddenin (4) numaralı fıkrası, 6. maddenin (4) numaralı fıkrası, 22. maddesi, 29. maddenin (d) bendinin ikinci paragrafı, 73. madde yönünden yapılan inceleme;

Anayasa'nın 7. maddesinde, "Yasama Yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." hükmü yer almıştır. Anayasa'nın 87.

maddesinde ise , “Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek” Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinde “Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.” denilmektedir.

Yukarıya aynen alınan madde hükümlerinden yasama yetkisinin genel ve asli bir yetki olup devredilemeyeceği, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin ise kendine özgü istisnai bir yetki olduğu ve Anayasa'nın 91. maddesinde belirtilen sınırlar içinde kullanılabileceği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın “siyasi haklar ve ödevler” başlıklı Dördüncü Bölümünde yer alan 70. madde de ise “Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka bir ayırım gözetilemez.” hükmü yer almıştır. Madde hükmü ile kamu hizmetlerine girme hakkı düzenlenirken, hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka bir ayırım gözetilemeyeceği de belirtilmek suretiyle bu hakkın güvence altına alındığı açıktır.

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin (4) numaralı fıkrasında, 6. maddesinin (4) numaralı fıkrasında, 22. maddesinde, 29 maddesinin (d) bendinin ikinci paragrafında ve 73. maddesinde yer alan düzenlemelerde kamu hizmetine alınmada bazı ölçütlere yer verildiği, bu haliyle Anayasanın 91. maddesine göre kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyecek olan “siyasi haklar ve ödevler” başlıklı bölümde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkıyla ilgili 70. madde kapsamında düzenlemeler yapıldığı açıktır. Bu durumda yukarıda belirtilen kurallar Anayasa'nın 91. maddesi ile bağdaşmadığından, iptali gerekmektedir.

3) 20. madde yönünden yapılan inceleme;

24.10.2011 günlü, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 20. maddesiyle 3201 sayılı Kanuna eklenen geçici 22. maddenin son fıkrasında “Bu maddenin yayım tarihi itibariyle ikinci bölge hizmetini yapmamış ikinci sınıf emniyet müdürlerinin birinci sınıf emniyet müdürlerinin rütbesine terfi edebilmesi için ikinci bölgedeki en az hizmet süresi kadar fiilen zorunlu ikinci bölge hizmeti yapmış olması şarttır.” denilmektedir.

Hukuk devletinde kazanılmış hak ilkesinden daha geniş olan hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, yürürlükteki yasalara güvenerek hukuksal durumlarını düzenleyenlerin bu güven duygularının zedelenmemesini gerektirir. Dolayısıyla itiraz konusu kuralla getirilen düzenleme ikinci bölgede hizmet yapmamış olanlar için böyle bir beklenti yaratmasına karşın, hukuk güvenliğini sarstığı gerekçesiyle yasa koyucunun bu yönde düzenleme yapmaya zorlanmasının Anayasal dayanağının bulunmadığı açıktır. Diğer taraftan statüleri aynı olmayan kişilere aynı kuralların uygulanmasının hukuksal eşitliği bozacağı tabii bulunmaktadır.

Bu nedenle itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olmadığından iptal isteminin reddi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle 24.10.2011 günlü 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin (4) numaralı fıkrası, 6. maddesinin (4) numaralı fıkrası, 22. maddesi, 29. maddesinin (d) bendinin ikinci paragrafı, 59., 61. ve 73. maddelerinin iptali gerektiği, 20. maddesinin iptali isteminin ise reddi gerektiği düşüncesiyle, bu maddeler yönünden verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye

Zehra Ayla
PERKTAŞ

KARŞI GÖRÜŞ

24.10.2011 günlü, 661 sayılı “Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin”; tümünün ve dava dilekçesinde gösterilen bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptali istenmiştir. Söz konusu KHK'nin 22. ve 29. maddelerinde getirilen düzenlemelerin, Anayasa'nın 91. maddesi gereğince KHK ile düzenlenemeyecek alanlardan olan kamu hizmetine girme hakkı yönünden incelenmesi gerekmektedir.

661 sayılı KHK'nin 22. maddesi şu şekildedir: “24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı *Hâkimler ve Savcılar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan “giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü” ibaresi “giriş sınavının yapıldığı tarih” şeklinde değiştirilmiştir*”. Avukatlık mesleğinden hakim ve savcı adaylığına geçebilmek için gerekli şartları düzenleyen 2802 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının k bendinin değişiklikten sonraki hali şu şekildedir:

“ADAYLARIN NİTELİKLERİ

Madde 8- Adaylığa atanabilmek için:

....

k) Avukatlık mesleğinden adaylığa geçmek isteyenler için; yukarıdaki (ı) bendi hariç diğer şartları taşımakla birlikte, mesleklerinde fiilen en az beş yıl çalışmış, “giriş sınavının yapıldığı tarih” itibariyle “kırkbeş” yaşını doldurmamış ve kendi aralarında yapılacak olan yazılı yarışma sınavında ve mülakatta başarılı olmak, şarttır.”

Görüldüğü gibi kural, hâkim adaylığına atanabilmek için adaylarda bulunması gereken şartları düzenlemektedir. Yapılan değişiklikten önce, “giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü” esas alınmaktaydı. Böylece, 661 sayılı KHK’nin 22. maddesi ile avukatlık mesleğinden hâkim ve savcı adaylığına geçmek isteyenlerde aranan yaş şartında giriş sınavının yapıldığı tarihin esas alınması kabul edilmiş olmaktadır.

Avukatlık Kanunu m. 1,1’de, avukatlığın kamu hizmeti ve serbest bir meslek olduğu belirtilmektedir. Bu hüküm gereği acaba avukatın Anayasa m. 128 anlamında memur veya kamu görevlisi olduğu söylenebilir mi? Avukatlık, niteliği itibariyle kamu hizmeti olarak kabul edilmekle birlikte, aynı zamanda serbest bir meslektir. Serbest çalışan bir avukatı, Anayasa m. 128 anlamında memur veya kamu görevlisi saymak mümkün değildir. O nedenle de, serbest çalışan avukatlıktan, hakim ve savcı adaylığına geçiş, bir kamu görevlisinin görev yerinin değişimi olarak kabul edilemez.

Daha önce kamu hizmetinde bulunmayan avukatın, hakim ve savcı adaylığına geçişiyle birlikte kamu hizmetine girmesi sözkonusu olmaktadır. Dolayısıyla, inceleme konusu kural da, daha önce kamu hizmetinde bulunmayan bir kimsenin ilk kez kamu hizmetine girmesine ilişkin şartları düzenlemektedir. O nedenle, 661 sayılı KHK’nin 22. maddesiyle düzenlene husus, Anayasa’nın 70. maddesinde düzenlenen kamu hizmetine girme hakkı kapsamında değerlendirilmelidir.

Anayasa m. 91,1, cümle ikiye göre “*Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez*”. Anayasa’nın ikinci kısım dördüncü bölümünde 70. maddede düzenlenen kamu hizmetine girme hakkının da 91. madde kapsamında olduğu açıktır. O nedenle, avukatlıktan hakim ve savcı adaylığına geçişe ilişkin şartları düzenleyen 661 sayılı KHK’nin 22. maddesi, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin olduğundan KHK ile düzenlenememesi gerekir.

Benzer şekilde, 661 sayılı KHK’nin 29. maddesiyle de Başbakanlık müfettiş yardımcılığına ilişkin 3056 sayılı Kanun’un 20. maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiştir. Hüküm şu şekildedir: “*Başbakanlık Müfettişliğine Müfettiş Yardımcısı olarak girilir. Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi, yetiştirilmesi ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir*”. Hükümün değişiklikten önceki hali ise “*Teftiş Kurulunun çalışma usul ve esasları, müfettişlerin seçilmesi ve yetiştirilmesi ile diğer hususlar, bir yönetmelikle tesbit edilir*” şeklindedir.

Görüldüğü gibi, bu hüküm de daha önce kamu hizmetinde olmayan kimselerin Başbakanlık müfettiş yardımcılığına girmesine ilişkin olup, bu kapsamda seçilmesinin de yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. Şu halde, burada da kamu hizmetine girmeye ilişkin bir husus yine KHK ile düzenlenmiş olmaktadır. Anayasa’nın 91. maddesi gereğince bu hususun da KHK ile düzenlenememesi gerekir. Bu yönde verilen Mahkememiz kararları da bulunmaktadır. (örneğin bkz. 29.11.2012 tarih, E.2011/100, K.2012/91 sayılı Karar).

Mahkememiz çoğunluk görüşünde, gerek avukatlıktan hakim ve savcı adaylığına geçiş; gerekse başbakanlık müfettiş yardımcılığına giriş, kamu hizmetine girme hakkı ile bağlantılı görülmediğinden Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır. Oysa yukarıda belirtilen gerekçelerle, bu hususların da Anayasa m. 70'de düzenlenen kamu hizmetine girme hakkına dahil olduğu açıktır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, 661 sayılı Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 22. ve 29. maddelerinin Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğu ve iptali gerektiği kanaatinde olduğumdan, çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Erdal TERCAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. 24.10.2011 tarihli ve 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 61. maddesiyle, 22.2.2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun "İl özel idaresinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 6. maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiştir. Buna göre, "il özel idaresi bütçesinden, emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar yapılabilir" şeklindeki fıkra, "Kamu kurum ve kuruluşlarının 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; kamu konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar il özel idaresi bütçesinden karşılanabilir" şeklinde değiştirilerek il özel idarelerinin harcama yükümlülükleri artırılmış ve bu suretle görevleri genişletilmiştir.

661 sayılı KHK'nın dayanağı olan 6223 sayılı Yetki Kanunu; (a) Bakanlıklar ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların kurulması ile görev, yetki ve teşkilatına ilişkin konularda ve (b) kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerine ilişkin atanma, nakil ve görevlendirme gibi bazı konularda düzenleme yapmaya izin vermektedir.

İl özel idaresi, 5302 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "İl halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi" olarak tanımlanmaktadır. İl özel idaresi, her hangi bir bakanlığın bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşu olmadığı gibi dava konusu düzenlemenin il özel idarelerinde istihdam edilen kişilerle ilgili bir yönü de bulunmamaktadır.

Nitekim Mahkememiz, kapatılan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşlarının il özel idarelerine

devrini öngören 633 sayılı KHK'nın geçici 9. maddesinin ilgili fıkralarını, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle, oybirliğiyle iptal etmiştir (E. 2011/82, 2012/150, K.T: 11.10.2012).

Dava konusu kuralın da aynı gerekçeyle iptali gerektiğini düşündüğümden, çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılamıyorum.

2. 661 sayılı KHK'nın 22. maddesiyle, 24.2.1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrasının avukatlıktan hakim ve savcı adaylığına geçişin şartlarını düzenleyen (k) bendinde değişiklik yapılmıştır. Değişiklikten sonra (k) bendi şu hali almıştır: “*Avukatlık mesleğinden adaylığa geçmek isteyenler için; yukarıdaki (ı) bendi hariç diğer şartları taşımakla birlikte, mesleklerinde fiilen en az beş yıl çalışmış, **giriş sınavının yapıldığı tarih** itibariyle kırkbeş yaşını doldurmamış ve kendi aralarında yapılacak olan yazılı yarışma sınavında ve mülâkatta başarılı olmak, şarttır*”. Kuralla, geçiş için gerekli olan kırkbeş yaşın hesaplanmasında dikkate alınan “giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü” ibaresi, “giriş sınavının yapıldığı tarih” şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer yandan, aynı KHK'nın 29. maddesiyle, 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi değiştirilerek, diğer hususlar yanında, “Müfettiş Yardımcılarının seçilmesi”ne dair hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesi uyarınca, “Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.” Dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevlerden olan ve Anayasa'nın 70. maddesinde düzenlenen “kamu hizmetine girme hakkı”, 91. madde gereğince kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanan haklardan biridir.

İptali istenen kurallar, hakim ve savcı adaylığı ile müfettiş yardımcılığına giriş şartlarına dair düzenlemeler mahiyetindedir. Bu mesleklere girişte hangi şart ve niteliklerin aranacağı, bu kamu hizmetine girecek kişilerin kimler arasından ve nasıl seçileceği gibi hususlar, kamu hizmetine girme hakkının uygulanmasına ilişkin olup, Anayasa'nın 91. maddesi uyarınca kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemeyecek “yasak alan” içine girmektedir.

Nitekim Mahkememiz, 661 sayılı KHK'nın 9., 10. ve 13. maddeleriyle değiştirilen, gümrük ve ticaret denetmen yardımcılığı, gümrük muhafaza memurluğu ve kaymakam adaylığına girişe dair kuralları, Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin oldukları gerekçesiyle iptal etmiştir. Aynı şekilde, Mahkememiz daha önce verdiği birçok kararda “müfettiş yardımcılarının seçilmesi”ne ilişkin hususların yönetmelikle düzenleneceğini öngören KHK kurallarını aynı gerekçeyle iptal etmiştir. (Örneğin E.2011/79, K.2013/69, K.T: 6.6.2013; E. 2011/100, K. 2012/91, K.T: 29.11.2012).

Esas Sayısı : 2011/143

Karar Sayısı : 2013/18

Açıklanan nedenlerle, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 22. ve 29. maddeleriyle değiştirilen dava konusu kuralların Anayasa'nın 91. maddesine aykırı olduğu ve iptal edilmeleri gerektiği kanaatindeyim.

Üye

Zühtü ARSLAN